

Ledamöter och ersättare

INFRASTRUKTUR- OCH SERVICENÄMNDEN

Tid torsdag 24 september 2026 kl. 13:15**Plats** Stadshuset, sessionssalen

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Förvaltningsdirektören informerar 2026	2026/1	3
2	Information VA-ekonomi och taxeutveckling	2026/777	4
3	Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn	2026/853	5 - 19
4	Delårsuppföljning 2, per 2026-08-31	2026/820	20 - 69
5	Infrastruktur- och servicenämndens investeringsplan 2027–2029	2026/741	70 - 72
6	Yttrande över policy för offentlig konst i Luleå kommun	2026/583	73 - 83
7	Yttrande över riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun	2026/583	84 - 100
8	Vägval vid renovering av f.d rådhuset	2026/883	101 - 133
9	Redovisning av meddelanden 2026-09-24	2026/845	134 - 138
10	Redovisning av delegationsbeslut 2026-09-24	2026/846	139 - 140
11	Igångsättningstillstånd Lekplatser 2027	2026/560	141 - 163
12	Igångsättningstillstånd Reinvestering gator, vägar, broar och viadukter 2027	2026/819	164 - 182

13	Igångsättningstillstånd Reinvestering fastigheter 2027	2026/728	183 - 185
14	Motion (C) om att införa en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun	2025/1042	186 - 195
15	Information om pågående arbete med hastighetsöversyn	2026/251	196
16	Information om trafikanalys Bodenvägen	2026/751	197
17	Sammanträdesordning 2027	2026/864	198 - 199
18	Namnsättning av lekplats, Ersnäs	2026/855	200 - 201

Förvaltningsdirektören informerar 2026-09-24

Ärendenr 2026/1-3.1.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningsdirektör informerar om aktuella ärenden.

Beslutsunderlag

- Presentation

Helén Wiklund Wårell
Infrastruktur- och servicedirektör

Information VA-ekonomi och taxeutveckling

Ärendenr 2026/346-3.4.0.2

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden godkänner informationen om VA ekonomi och taxeutveckling av Luleå miljöresurs och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Luleå miljöresurs informerar om VA-ekonomi och taxeutveckling för vattentjänster.

Informationen ges till nämnden i egenskap av VA-huvudman för Luleå kommun.

Beslutsunderlag

- Presentation

Petra Viklund

Avdelningschef VA, Lumire AB

Beslutet skickas till

Lumire AB

§ 48

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn

Ärendenr 2026/853-3.4.0.1

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslut

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott beslutar att hänskjuta ställningstagande i ärendet till nämndens sammanträde 2026-09-24.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Verksamhetsområdet omfattar det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för allmänna vatten- och avloppstjänster i Luleå kommun.

Revidering sker utifrån 6 § i LAV om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse. Verksamhetsområdet kan omfatta samtliga vattentjänster såsom vatten, spillvatten, dagvatten fastighet samt dagvatten gata utifrån behovsbedömning enligt 6§.

Förslaget avser revideringen av verksamhetsområde för Hertsölandet i enlighet med VA-plan 2040 och Länsstyrelsens föreläggande (diarienummer 567-3362-2018) samt fastigheter i Antnäs, Långnäs samt Sunderbyn i omedelbar närhet till befintligt verksamhetsområde. Borgarvägen föreslås införlivas i verksamhetsområde för dagvatten fastighet. Behovsprövning har skett för samtliga fastigheter utifrån hälso- och miljöperspektiv samt del av samlad bebyggelse.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige besluta om revidering av verksamhetsområden enligt bilagda kartunderlag inom Luleå kommun för;

- a) Hertsölandet/Lövsjär utbyggnadsområde (vatten och spillvatten enligt VA-plan 2040)
- b) Antnäs 8:24 (vatten och spillvatten, del av fastighet)

- c) Långnäs 5:42 (vatten och spillvatten, del av fastighet)
- d) Sunderbyn 75:8 (vatten, del av fastighet)
- e) Borgarvägen omfattande Stadsön 1:1010 tom 1:1026 samt 1:1031 tom 1:1037 (dagvatten fastighet)

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärendet.

Hans Å Strandberg (M) och Anette Asplund (KD) föreslår hänskjuta ställningstagande i ärendet till nämndens sammanträde 2026-09-24.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Hans Å Strandbergs förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har förts med företrädare för berörda fastighetsägare samt Länsstyrelsen avseende Hertsölandet i samband med uppdatering av VA-plan 2040.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut, SBF Hid: 2026.3488
- Lumires beslutsunderlag gällande revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn, SBF Hid: 2026.3489
- Kartblad 1-4 Lövskär SBF Hid: 2026.3490
- Kartblad 5 - Sunderbyn SBF Hid: 2026.3491
- Kartblad 6 - Långnäs SBF Hid: 2026.3492
- Kartblad 7 - Antnäs SBF Hid: 2026.3493
- Kartblad 8 - Borgarvägen SBF Hid: 2026.3494

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn

Ärendenr 2026/381-3.4.0.2

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige att besluta om revidering av verksamhetsområden inom Luleå kommun för;

1. Hertsölandet/Lövsjär utbyggnadsområde (vatten och spillvatten enligt VA-plan 2040)
2. Antnäs 8:24 (vatten och spillvatten, del av fastighet)
3. Långnäs 5:42 (vatten och spillvatten, del av fastighet)
4. Sunderbyn 75:8 (vatten, del av fastighet)
5. Borgarvägen omfattande Stadsön 1:1010 tom 1:1026 samt 1:1031 tom 1:1037 (dagvatten fastighet)

enligt bilagda kartunderlag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Verksamhetsområdet omfattar det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för allmänna vatten- och avloppstjänster i Luleå kommun.

Revidering sker utifrån 6 § i LAV om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse. Verksamhetsområdet kan omfatta samtliga vattentjänster såsom vatten, spillvatten, dagvatten fastighet samt dagvatten gata utifrån behovsbedömning enligt 6§.

Förslaget avser revideringen av verksamhetsområde för Hertsölandet i enlighet med VA-plan 2040 och Länsstyrelsens föreläggande (diarienummer 567-3362-2018) samt fastigheter i Antnäs, Långnäs samt Sunderbyn i omedelbar närhet till befintligt verksamhetsområde. Borgarvägen föreslås införlivas i verksamhetsområde för dagvatten fastighet. Behovsprövning har skett för samtliga fastigheter utifrån hälso- och miljöperspektiv samt del av samlad bebyggelse.

Dialog

Dialog har förts med företrädare för berörda fastighetsägare samt Länsstyrelsen avseende Hertsölandet i samband med uppdatering av VA-plan 2040.

Beslutsunderlag

- Beslutsunderlag Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn (bilaga)
- Kartunderlag (bilaga)
- Presentation

Petra Viklund

Avdelningschef VA, Lumire AB

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningens kansli

Lumire AB

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Hertsölandet, Antnäs, Långnäs, Stadsön samt Sunderbyn

Ärendenr 2026/381-3.4.0.2

Beskrivning av ärendet

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Verksamhetsområdet omfattar det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för allmänna vatten- och avloppstjänster i Luleå kommun.

Bestämmelserna i LAV syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. LAV gäller endast fastigheter som är belägna inom beslutade verksamhetsområden.

Det finns fyra olika vattentjänster:

- Vatten - Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning
- Spillvatten - Omhändertagande av spillvatten
- Dagvatten fastighet - Omhändertagande av dagvatten som uppstår inom den egna fastigheten
- Dagvatten gata - Bortledning av dagvatten från gator och andra allmänna platser.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster regleras i LAV enligt nedan.

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen;

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Revidering sker utifrån 6 § i LAV om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse. Verksamhetsområdet kan omfatta samtliga vattentjänster såsom vatten,

spillvatten, dagvatten fastighet samt dagvatten gata utifrån behovsbedömning enligt 6§.

Verksamhetsområde dagvatten gata innebär det geografiska område där det finns behov i större sammanhang av kommunal bortledning av dagvatten från allmän plats samt de fastigheter som har nytta av denna bortledning.

Verksamhetsområde dagvatten fastighet innebär det geografiska område där det finns behov i större sammanhang av kommunal bortledning av dagvatten från fastigheter.

Förslaget avser revideringen av verksamhetsområden för:

- Hertsölandet/Lövsjär utbyggnadsområde (vatten och spillvatten enligt VA-plan 2040)
- Antnäs 8:24 (vatten och spillvatten, del av fastighet)
- Långnäs 5:42 (vatten och spillvatten, del av fastighet)
- Sunderbyn 75:8 (vatten, del av fastighet)
- Borgarvägen omfattande Stadsön 1:1010 tom 1:1026 samt 1:1031 tom 1:1037 (dagvatten fastighet)

Hertsölandet/Lövsjär

Förslag till inrättande om verksamhetsområde i Hertsölandet/Lövsjär berör ca 270 fastigheter (småhus) i strandnära läge samt två hamnar. Ca 40% är permanentboende i området som är relativt tätt bebyggt med upp till fem rader av fastigheter mellan Lövsjärsvägen och vattnet.

Fastigheterna i området har i nuläget enskilda lösningar för vatten och avlopp. Markförhållandena är sådana att det är svårt att anlägga väl fungerande markbaserade reningsanläggningar på många platser. Med anledning av att området är tätbebyggt finns också svårigheter att klara skyddsavstånd mellan avloppsanläggningar och närliggande dricksvattenbrunnar, vilket gör det svårt för fastighetsägarna att lösa VA-frågan inom sin enskilda fastighet. I de tätbebyggda områdena råder även brist på allmän tomtmark, vilket gör det svårt att lösa VA-frågan gemensamt.

Det finns ett föreläggande från Länsstyrelsen (diarienummer 567-3362-2018) att Luleå kommun inom §6 Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska bestämma verksamhetsområde samt tillgodose behovet av vattentjänster för Hertsölandet gällande dricksvatten och spillvatten genom en allmän anläggning senast 2032-12-31. VA-utbyggnad till området finns även med i kommunens VA-plan 2040.

Förslag till verksamhetsområde omfattar de fastigheter som inom gällande områdesbestämmelser och detaljplaner är avsedda för bebyggelse. Detta inkluderar även obebyggda fastigheter som bedöms kunna utgöra en egen fastighet. Obebyggda fastigheter som ligger inom strandskydd och/eller

översvämningszon har inte inkluderats i verksamhetsområdet. Fastigheter/markområden med en geografisk utbredning som ej bedöms lämpliga för fastighetsavstyckning har inte heller inkluderats.

Varken Länsstyrelsens föreläggande eller kommunens VA-plan behandlar behov av dagvattentjänst i området. En utredning har därför gjorts som bedömer att det inte finns behov av kommunalt verksamhetsområde för dagvatten enligt 6 § Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Området bedöms varken utgöra ett större sammanhang utifrån dagvattensynpunkt och skäl utifrån miljö och hälsa bedöms inte föranleda ett kommunalt verksamhetsområde. Dagvatten föreslås därmed fortsatt att omhändertas enskilt.

Antnäs 8:24

Fastigheten är sedan tidigare ansluten till vatten och spillvatten och ligger i omedelbar närhet till befintligt verksamhetsområde. Delar av den aktuella fastigheten tas därmed in i verksamhetsområde för vatten och spillvatten.

Långnäs 5:42

Beslut fattat att fastigheten efter förfrågan från fastighetsägare, tillåts ansluta och tas in i verksamhetsområde för vatten och spillvatten eftersom den bedöms ha behov ur ett miljö- och hälsoperspektiv samt ligger i omedelbar närhet till (omges av) befintligt verksamhetsområde och därmed ingår i ett större sammanhang.

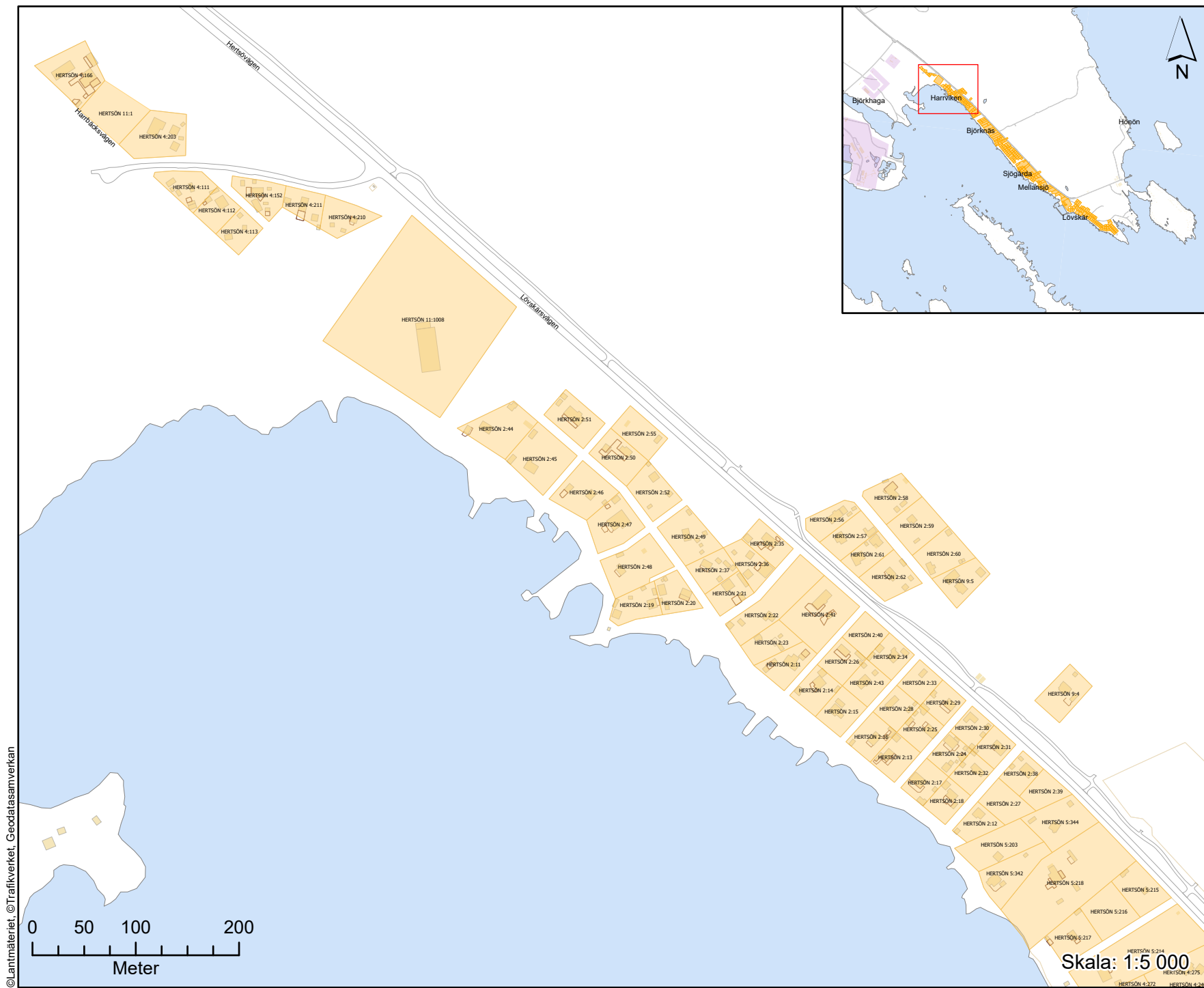
Sunderbyn 75:8

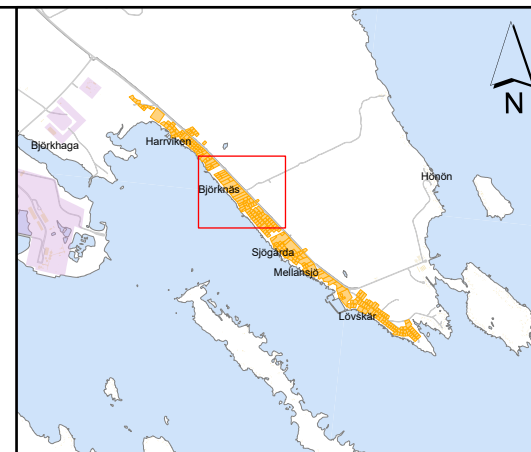
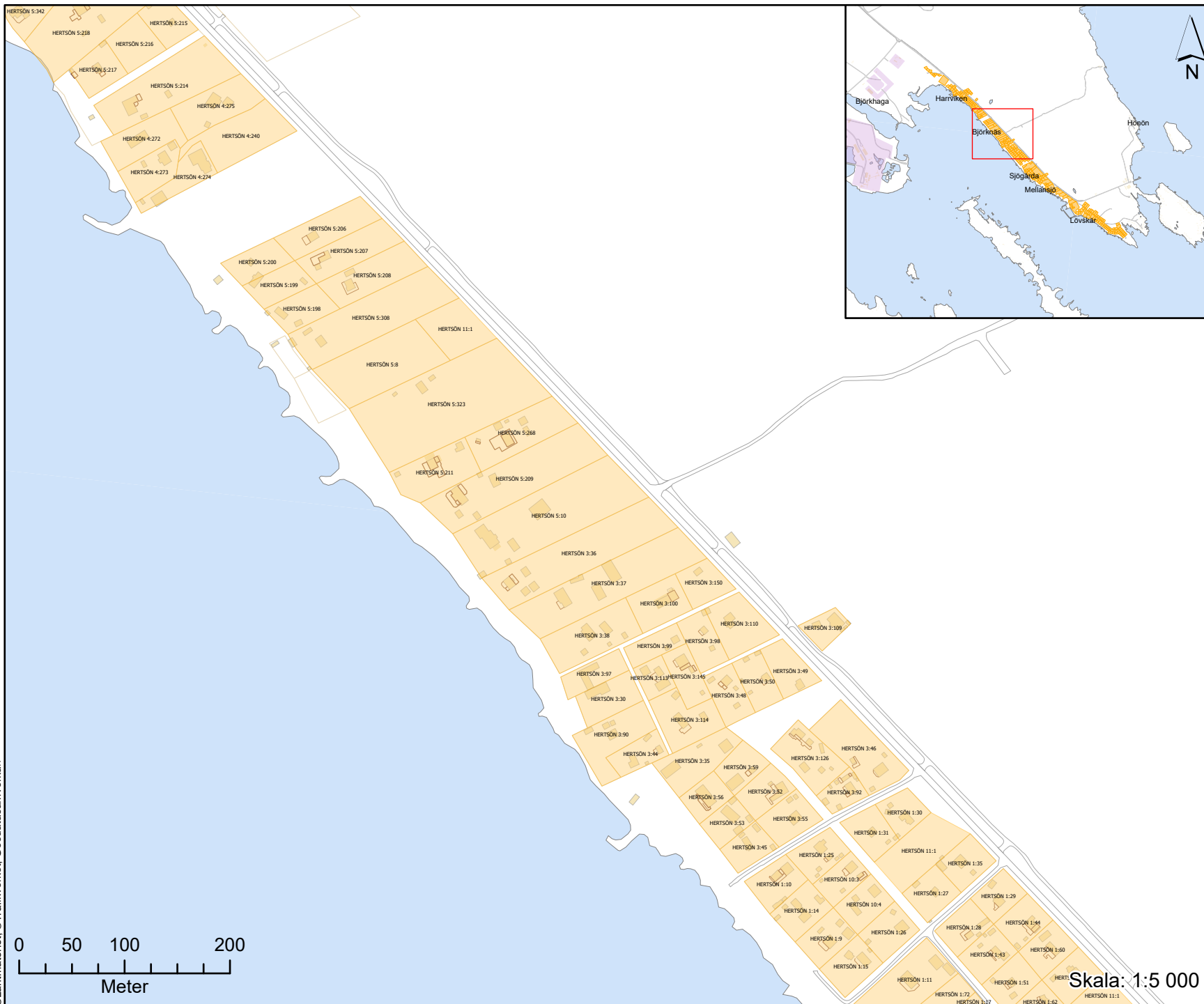
Fastigheten är sedan tidigare ansluten till vatten via avtal och ligger i omedelbar närhet till befintligt verksamhetsområde. Delar av den aktuella fastigheten tas därmed in i verksamhetsområde för vatten.

Borgarvägen

Kommunen har 2024 tecknat avtal med Borgarvägens samfällighetsförening om överlåtelse av ledningsnätet för vatten, spillvatten och dagvatten. Berörda fastigheter ingår sedan tidigare i vatten, spillvatten och dagvatten gata. Fastigheterna bedöms även ha behov av dagvatten fastighet ur ett miljö- och hälsoperspektiv då området är tätbebyggt och ingår i ett större sammanhang. Området föreslås införlivas i dagvatten fastighet.

Petra Viklund
Avdelningschef VA

Befintligt verksamhetsområde

 Vatten- och Spillvattenförsörjning

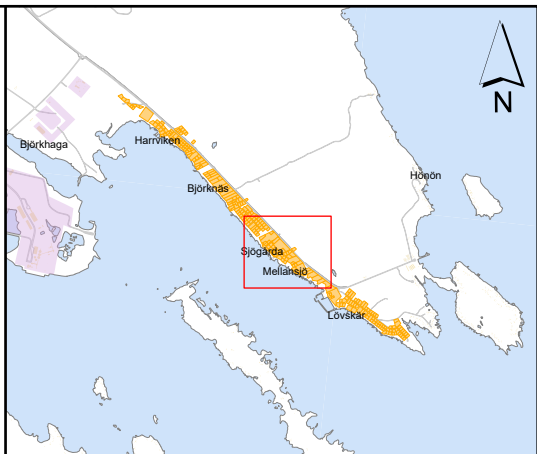
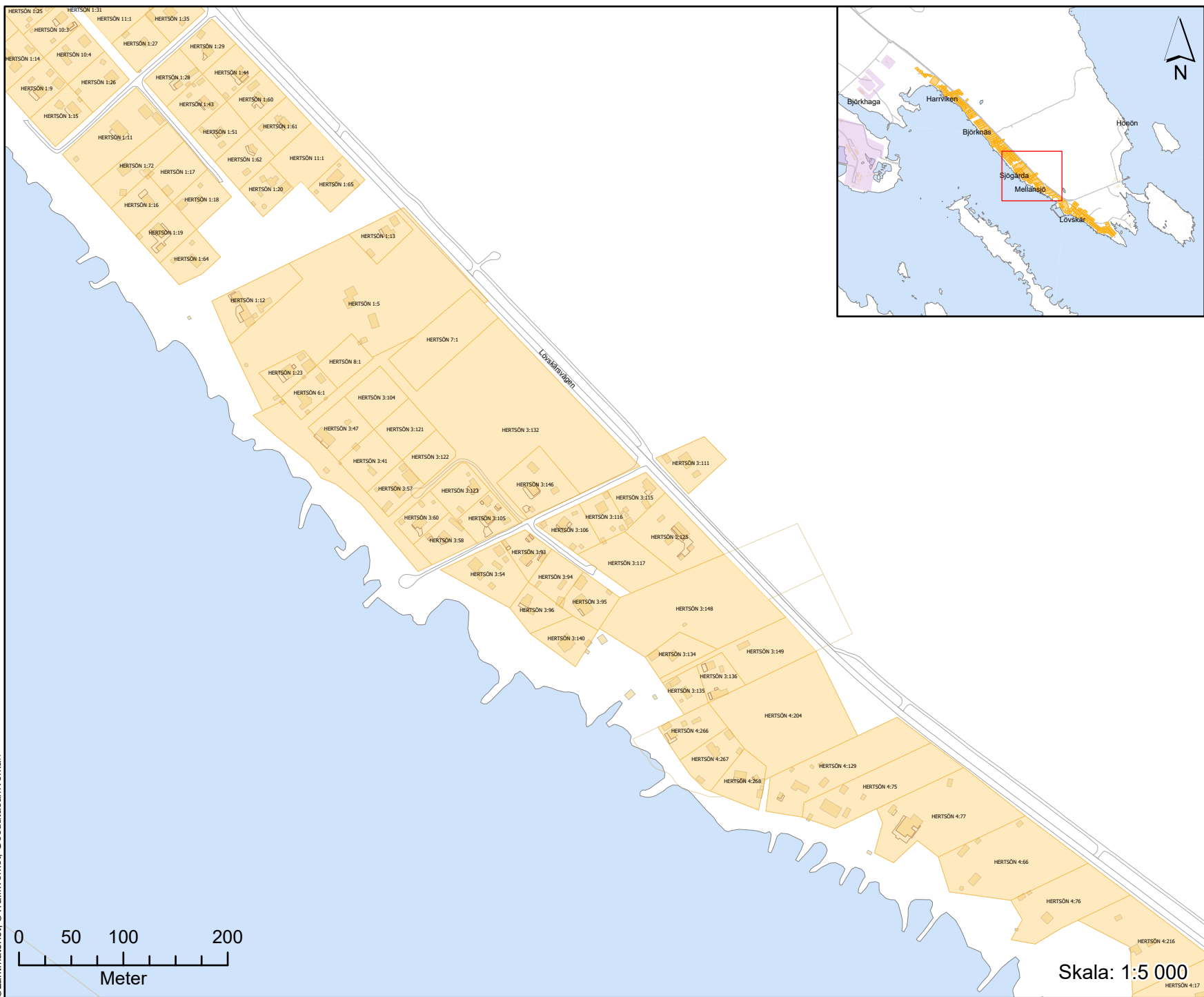
Förslag till förändring

 Tas med i Vatten- och Spillvattenförsörjning

Kartblad 2

Skala: 1:5 000

Datum: 2026-08-19

Befintligt verksamhetsområde

 Vatten- och Spillvattenförsörjning

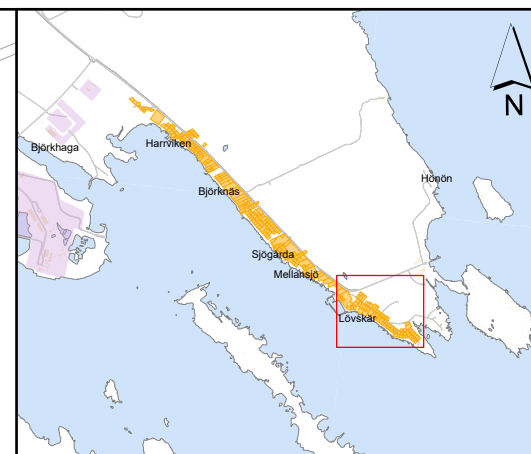
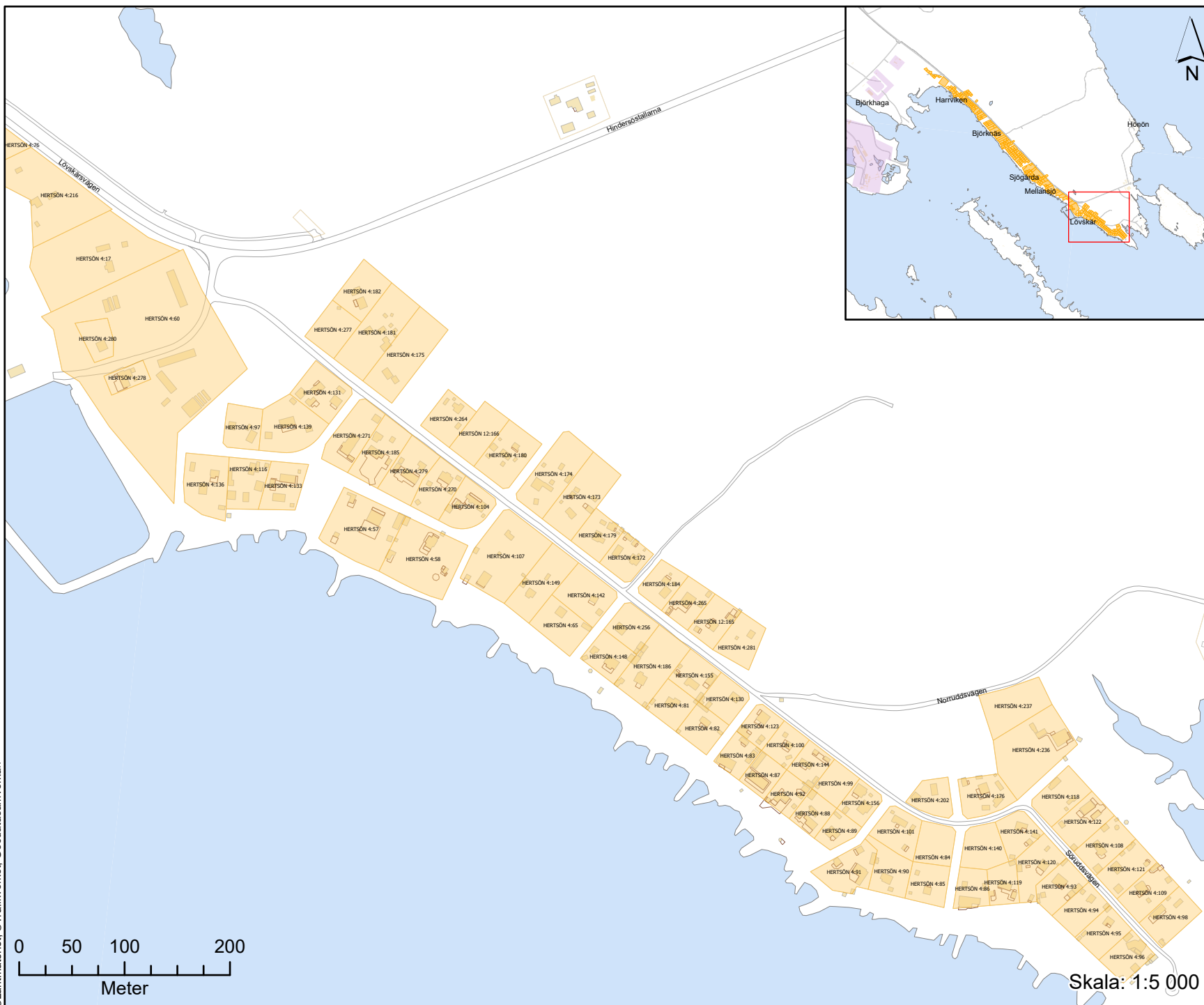
Förslag till förändring

 Tas med i Vatten- och Spillvattenförsörjning

Kartblad 3

Skala: 1:5 000

Datum: 2026-08-19

Befintligt verksamhetsområde

Vatten- och Spillvattenförsörjning

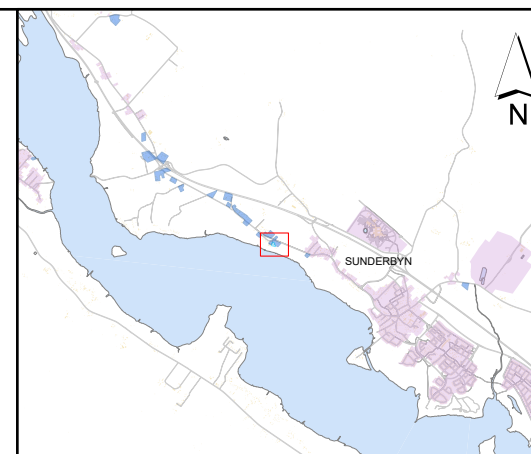
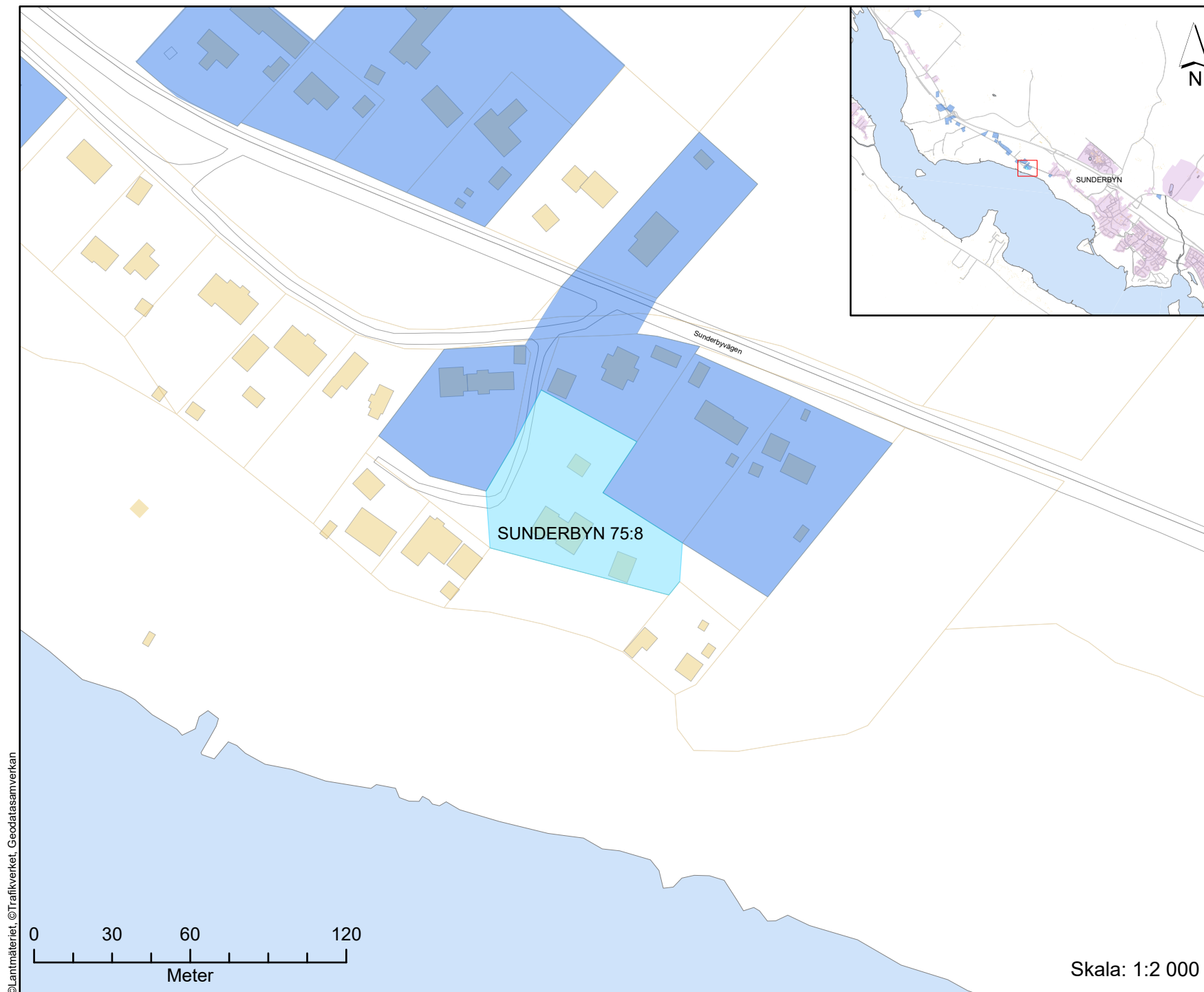
Förslag till förändring

Tas med i Vatten- och Spillvattenförsörjning

Kartblad 4

Skala: 1:5 000

Datum: 2026-08-19

Befintligt verksamhetsområde

 Vatten- och Spillvattenförsörjning

 Enbart Vattenförsörjning

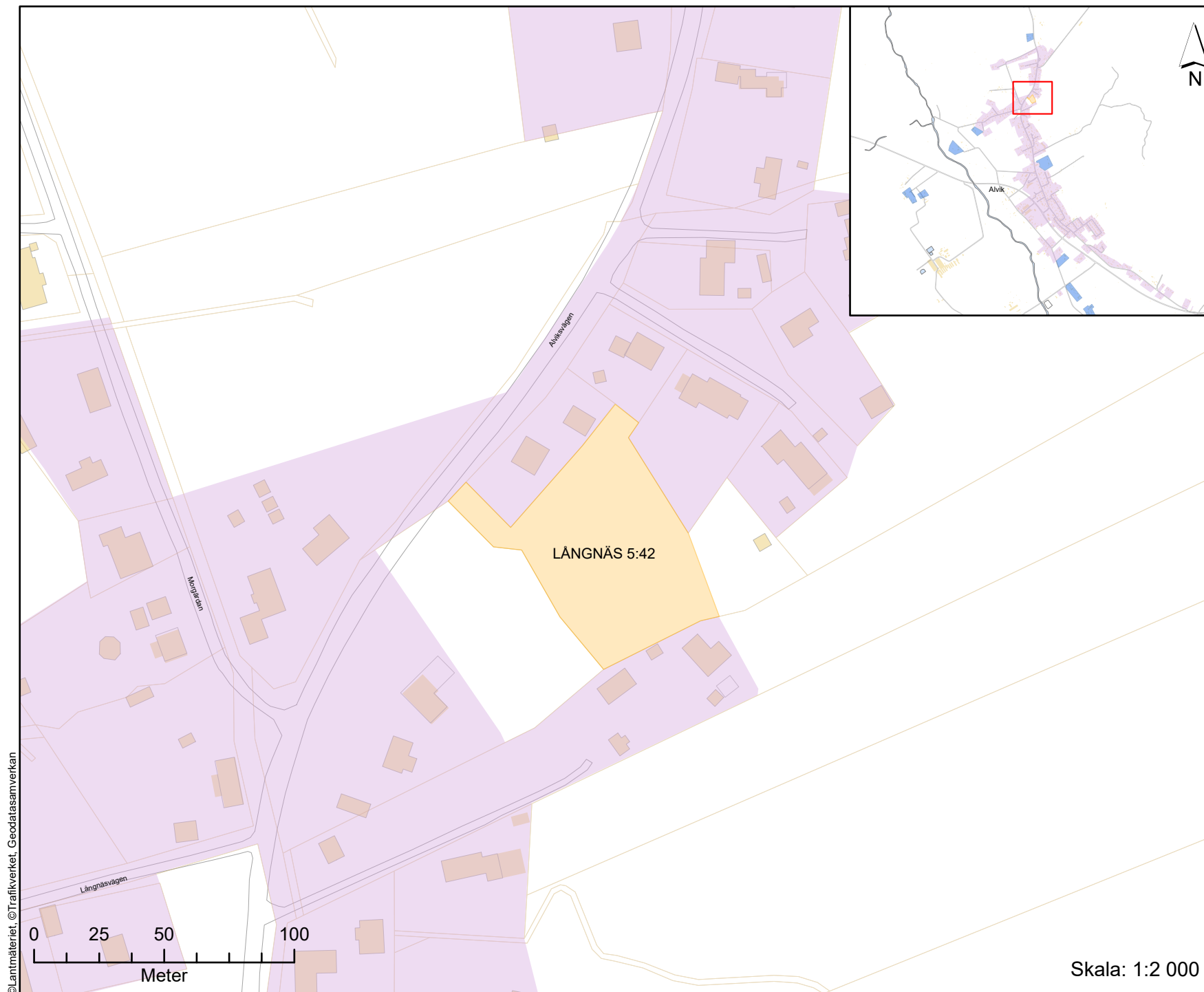
Förslag till förändring

 Tas med i Enbart Vattenförsörjning

Kartblad 5

Skala: 1:2 000

Datum: 2026-08-19

Befintligt verksamhetsområde

Vatten- och Spillvattenförsörjning

Enbart Vattenförsörjning

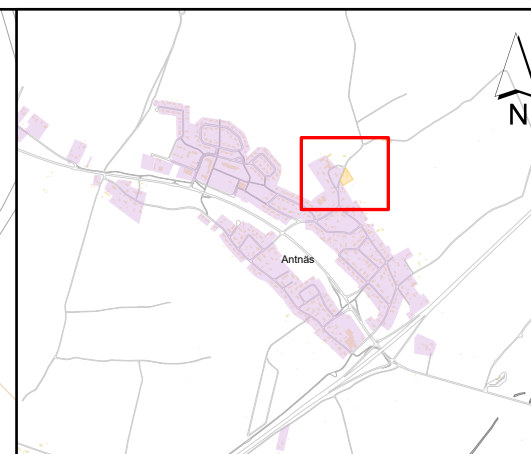
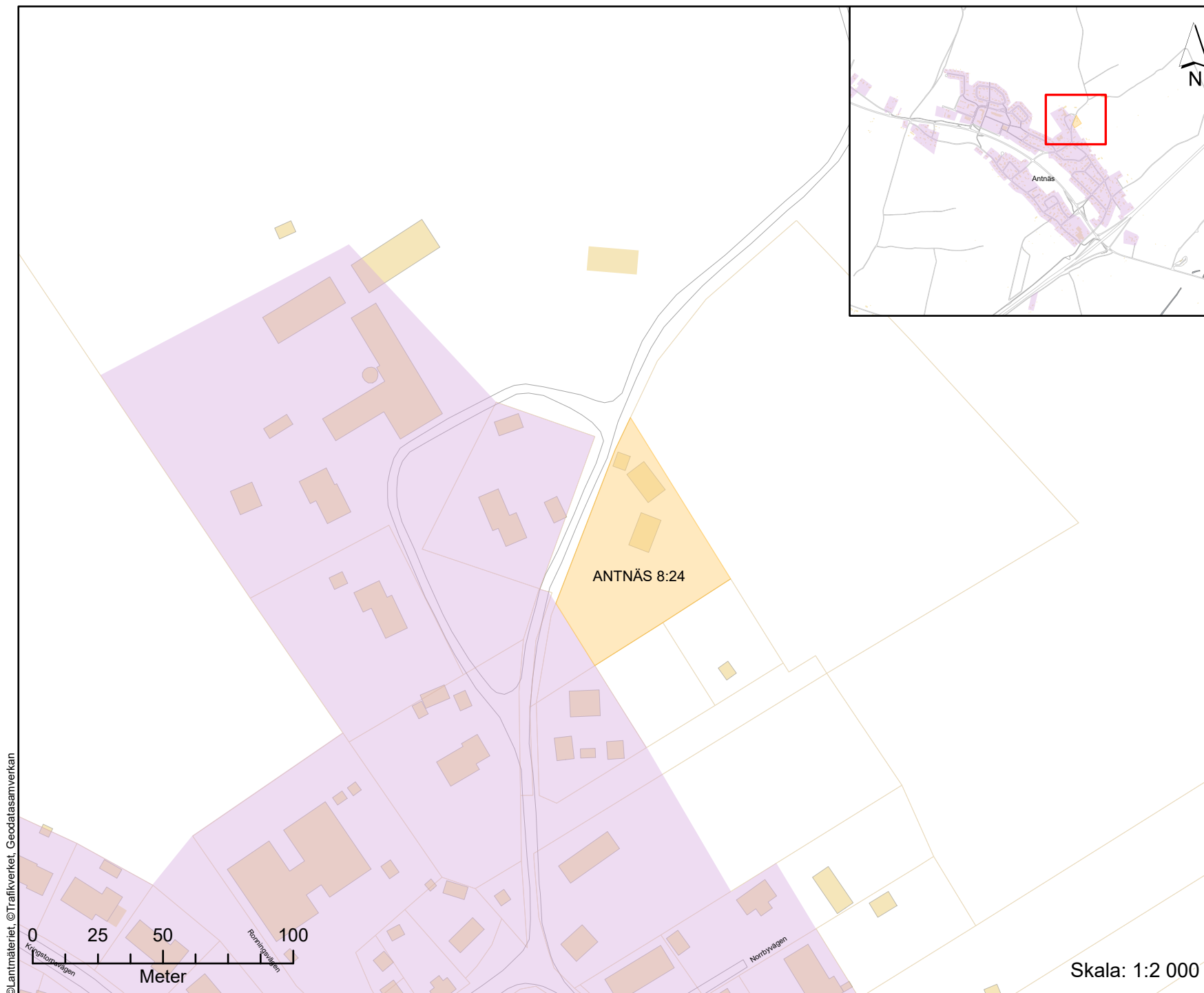
Förslag till förändring

Tas med i Vatten- och Spillvattenförsörjning

Kartblad 6

Skala: 1:2 000

Datum: 2026-08-19

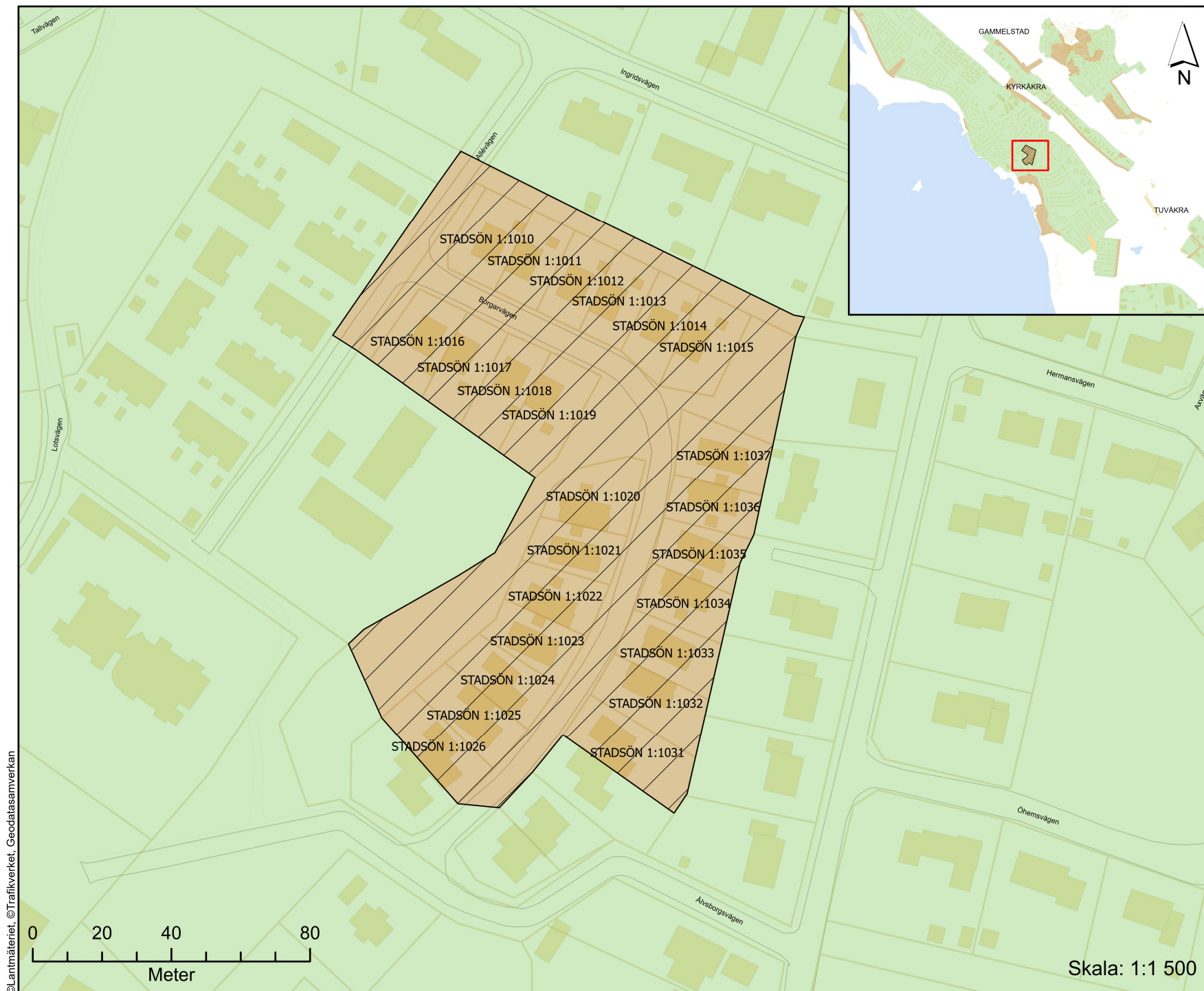

- Befintligt verksamhetsområde**
- Vatten- och Spillvattenförsörjning
- Förslag till förändring**
- Tas med i Vatten- och Spillvattenförsörjning

Kartblad 7

Skala: 1:2 000

Datum: 2026-08-19

Befintligt verksamhetsområde

- Dagvatten Gata och Fastighet
- Dagvatten Fastighet
- Dagvatten Gata

Förslag till förändring

- Tas med i Dagvatten Fastighet

Kartblad 8

Skala: 1:1 500

Datum: 2026-08-19

Delårsuppföljning 2, 2026-08-31

Ärendenr 2026/820-2.4.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att godkänna delårsuppföljning 2, per 2026-08-31 inklusive deluppföljning av internkontrollmoment.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och servicenämndens delårsuppföljning 2 omfattar uppföljning av nämndens verksamhetsplan för perioden januari-augusti 2026 och har fokus på årsprognoser för hur nämnden kommer uppfylla målsättningar, det ekonomiska läget och uppföljning av interkontroll.

Infrastruktur- och servicenämndens bedömning är att det finns goda möjligheter att i hög grad nå eller delvis nå uppsatta målsättningar och mätetal. Bilden nedan visar hur prognosen gällande målsättningarna har bedömts per den 31 augusti.

		Prognos 2026
	- Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur - Stärkt service- och kvalitetskultur - Effektfullt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap - en arbetsplats att längta till!	
	- Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter - Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation	
	Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på	
	Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)	
	Verka för ett förbättrat företagsklimat och öka nöjdheten med förvaltningens tillgänglighet och service	

 Helt uppfyllt
  Helt uppfyllt
  Helt uppfyllt
  Helt uppfyllt
  Helt uppfyllt

Vidare finns det 2026 totalt sex internkontrollmoment att följa upp under året. Redovisning av årets internkontrollmoment följs upp i sin helhet vid verksamhetsberättelsen för 2026. Vid denna delårsuppföljning per 31 augusti är alla internkontrollmomenten påbörjade enligt plan med undantag för ett som har pausats för vidare undersökning.

Infrastruktur- och servicenämnden prognosticerar ett överskott på 21,6 mkr mot budget vilket är en förbättring med 8,6 mkr sedan i april. Prognosen för de kommunbidragsfinansierade verksamheterna avviker positivt mot budget med 8,6 mkr (5,0 mkr i april) och prognosen för resultatenheterna visar på ett överskott om 13,6 mkr (8,0 mkr i april) mot budget.

För investeringsredovisningen ligger årsprognosen för infrastruktur- och servicenämnden 88,4 mkr lägre än årsbudget per 31 augusti (1 254,1 mkr). Avvikelsen beror främst på tidsförskjutningar inom exploateringsverksamheten, VA-investeringar samt försenade nyinvesteringar inom IT-verksamheten.

I uppföljningen av leveransen för de av förvaltningen anlitade privata utförarna hanteras avvikelser som handlar om avvikelser gentemot uppdragsbeskrivningen och/eller överenskomna servicestandarder. Under andra tertialen har återkommande avvikelser gällande åtgärder vid plogskador noterats, avvikelserna kommer att följas upp med leverantören.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att godkänna delårsuppföljning 2, per 2026-08-31 inklusive deluppföljning av internkontrollmoment.

Dialog

Dialog har förts internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Delårsuppföljning 2, januari-augusti 2026 ISN
- Internkontroll 2026 ISN delårsuppföljning

David Johansson
Avdelningschef verksamhetsstöd

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningens ekonomikontor
Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp exkl. avd. chef för MoB

Delårsuppföljning 2 januari–augusti 2026

Infrastruktur- och servicenämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Måluppföljning	7
3 Infrastruktur- och servicenämndens målsättningar	10
4 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige	24
5 Ekonomisk redovisning	26
6 Personal.....	32

Bilaga 1: Internkontroll ISN delårsuppföljning 2 2026

1 Inledning

Infrastruktur- och servicenämndens delårsuppföljning 2 omfattar uppföljning av nämndens verksamhetsplan för perioden januari-augusti 2026 och har fokus på årsprognoser för hur nämnden kommer uppfylla nämndens målsättningar och det ekonomiska läget. I verksamhetsplanen beslutar nämnden också om prioritering och bidrag till förverkligande av kommunövergripande måluppfyllelse.

En viktig del i måluppfyllelsen handlar om att stärka förutsättningarna för gränsöverskridande samverkan och fokus på dem vi finns till för.

Luleå kommuns service, oavsett om det riktar sig till samhällskollektivet, till enskilda individer och företag eller internt till kommunens medarbetare, ska ligga i nationell framkant när det gäller nöjda kunder, kvalitet och effektivitet.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen, vilken är nämndens förlängda arm för att omsätta infrastruktur- och servicenämndens plan i praktisk handling, har under mandatperioden fokus på partnerskap, service och tillgänglighet.

Delårsrapport 2 innehåller även uppföljning av intern kontroll och kommunfullmäktiges utredningsuppdrag. I inledningen belyses också viktiga händelser och beslut under perioden.

Infrastruktur- och servicenämndens bedömning är att det finns goda möjligheter att i hög grad nå eller delvis nå uppsatta målsättningar och mätetal. Mer detaljer om de aktiviteter och mätetal som pågår eller är avklarade framgår i måluppföljningen i kapitel 2–3 i rapporten.

Händelser som har varit betydelsefulla för infrastruktur- och serviceförvaltningen under rapporteringsperioden;

- **Hertsöskolan inkl. bibliotek och fritidsgård** invigdes 24 augusti.
- **Tunaskolan:** byggnation pågår (etapp 1).
- **Stadsöskolan:** byggprojektet pågår med mål att sporthall färdigställs 2026. Arbetet omfattar både nybyggnation och renovering.
- **Ärendehantering av felanmälningar har förbättrats**, med hög måluppfyllelse inom gata och park.
- **Gemensam IT-funktion** nu inom vår organisation.
- **Konsumentvägledning** samt **budget- och skuldrådgivning** har flyttat till socialnämnden.
- **Uddebo intagsdel** invigd och **VA-projektet Östra länken** därmed avslutat.

- Utsedda till **Årets elbilsraket** för stora framsteg i omställningen till en grön fordonsflotta.
- Återinvigning av **Svartöstadens Folkets hus (Blackis)** 29 augusti. Efter renovering är det anrika huset återigen öppet för aktiviteter, gemenskap och nya minnen.
- **F.d. förvaltningshuset, numera Falken** är klart och inflyttning skedde till höstterminens start. De nya skollokaler utformning är mycket uppskattade av verksamheten.

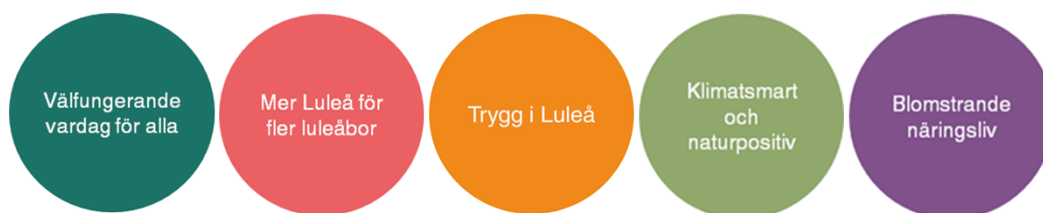
Infrastruktur- och servicenämnden prognosticerar ett överskott på 21,6 mkr mot budget vilket är en förbättring med 8,6 mkr sedan i april. Prognosen för de kommunbidragsfinansierade verksamheterna avviker positivt mot budget med 8,6 mkr (5,0 mkr i april) och prognosen för resultatenheterna visar på ett överskott om 13,6 mkr (8,0 mkr i april) mot budget.

För investeringsredovisningen ligger årsprognosen för infrastruktur- och servicenämnden 88,4 mkr lägre än årsbudget per 31 augusti (1 254,1 mkr). Avvikelsen beror främst på tidsförskjutningar inom exploateringsverksamheten, VA-investeringar samt försenade nyinvesteringar inom IT-verksamheten.

Delar av kommunens uppdrag utförs av externa aktörer. Uppdrag, kvalitet och servicenivåer följs upp enligt nämndens uppföljningsplan. Uppföljningen visar hur leveranserna motsvarar uppdrag och krav. Eventuella avvikelser hanteras löpande i nära anslutning till att de uppstår. Arbetet med att stärka en mer systematisk hantering av återkommande avvikelser pågår. Under andra tertialen har återkommande avvikelser gällande åtgärder vid plogskador noterats, avvikelserna kommer att följas upp med leverantören.

2 Måluppföljning

Kommunkoncernen har **fem prioriterade områden** och **tilläggsuppdrag** på väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska vara 100 000 Luleåbor, ha noll klimatpåverkan, ha ökat med 5 000 nya jobb och ha en 100% fungerande vardag.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten.

De prioriterade områdena följs upp i delårsrapport och årsredovisning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

De prioriterade områdena löper horisontellt genom organisationen, och här samverkar nämnder och bolag med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv. Det kompletteras med initiativ som löser gemensamma utmaningar.

Infrastruktur- och servicenämnden har med utgångspunkt från nämndens uppdrag beslutat om **åtta målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden**.

Välfungerande vardag för alla	▪ Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur ▪ Stärkt service- och kvalitetskultur ▪ Effektfyllt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap - en arbetsplats att längta till!
Mer Luleå för fler luleåbor	▪ Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter ▪ Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation
Trygg i Luleå	▪ Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på
Klimatsmart och naturpositiv	▪ Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)
Blomstrande näringsliv	▪ Verka för ett förbättrat företagsklimat och öka nöjdheten med förvaltningens tillgänglighet och service

De **tilläggsuppdrag** nämnden har tilldelats av kommunfullmäktige finns inom de prioriterade områdena "*Mer Luleå för luleåbor*" och "*Klimatsmart och naturpositiv*" och finns sammanställda under kapitel 4 i rapporten. Om inte annat anges sker finansiering av målsättningar och tilläggsuppdrag inom tilldelad ram.

2.1 Prognos måluppfyllelse

		Prognos 2026
Väl fungerande vardag för alla	▪ Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur ▪ Stärkt service- och kvalitetskultur ▪ Effektfullt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap - en arbetsplats att längta till!	
Mer Luleå för fler luleåbor	▪ Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter ▪ Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation	
Trygg i Luleå	▪ Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på	
Klimatsmart och naturpositiv	▪ Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)	
Blomstrande näringsliv	▪ Verka för ett förbättrat företagsklimat och öka nöjdheten med förvaltningens tillgänglighet och service	

 Helt uppfyllt
  I hög grad uppfyllt
  Delvis uppfyllt
  Ej uppfyllt

3 Infrastruktur- och servicenämndens målsättningar

Prioriterat område - Valfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg och samhällsservice. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om tre målsättningar som stöder det prioriterade området;

- Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur
- Stärkt service- och kvalitetskultur. Luleå kommunkoncern ska erbjuda Sveriges bästa service – där invånare, företag och samarbetspartners upplever att det är enkelt, tryggt och smidigt i varje kontakt
- Effektfullt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap - en arbetsplats att längta till!

3.1.1 Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- vidareförädla lokalförsörjningsprocessen i enlighet med kommande Policy för lokalförsörjning och Riktlinje för lokalförsörjning
- fortsätta arbetet med lokaler; samlokalisering, yteffektivisering och kostnadseffektivisering
- halvera driftkostnaden för lokalbanken till 2026-12-31

I tillägg till ovan och inom ramen för sitt ordinarie uppdrag tillhandahåller nämnd och förvaltning tillgänglig, säker och robust IT och bistår verksamheterna utifrån nuvarande och framtida behov.

Mätetal	Utfall 2025	Prognos 2026	Mål 2026
Åtgärder enligt reinvesteringsplan för gata och gc-vägar är genomförda till 100%.	90%	89%	100%
Åtgärder i beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA är genomförda till 100%.	70%	83%	100%
Åtgärder enligt reinvesteringsplan för fastigheter är genomförda till 100%	100%	100%	100%

Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad reinvesteringsplan för gata och gc-vägar	86%	91%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA	85%	92%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad reinvesteringsplan för fastigheter	100%	100%	100%
Driftkostnaden för objekt i lokalbanken ska under mandatperioden minska med >50% (jämfört med 2022-12-31, 17 mkr). <i>Fastighetsobjekt där nämnden har rådighet kommer att särredovisas i samband med rapportering.</i>	+/-0% 17 mkr	-59% 7,0 mkr 3,3 mkr	-50% 8,5 mkr

Kommentarer:

Vidareförädlingen av **lokalförsljningsprocessen** i enlighet med framtagna styrdokument fortgår. Policy för Lokalförsljning (inklusive tillhörande instruktioner) har beslutats av kommunfullmäktige i maj. Arbetet med framtagande av mallar till stöd i enlighet med tillhörande instruktion/riktlinje för lokalförsljningsprocessen pågår. Dessa kommer att diskuteras med övriga förvaltningar under hösten.

Kostnaden för objekt i lokalbanken prognosticeras att ligga runt 7,0 mkr vid årsskiftet. Driftskostnaden för de fastighetsobjekt som nämnden har rådighet över prognosticeras till 3,3 mkr vid årets slut. Ombyggnationen av förvaltningshuset (Falken) var klar i juli/augusti och belastar därmed inte längre lokalbanken. Försäljningar av bostadsrätter och fastigheter samt att beslut om rivning av gamla brandstationen (Bävern) samt fd brandstationen i Gammelstad har beslutats under perioden. Därtill har nämnden rekommenderat kommunstyrelsen besluta om försäljning av fastighet i Svartöstan samt rivning av före detta Arealens förskola (för att tillsammans med socialnämnden inleda planering av nybyggnation av gruppboad på fastigheten). Nära dialog sker med plankontoret samt mark- och exploateringskontoret gällande planering av kommande fastighetsobjekt för avyttring eller rivning.

Åtgärder samt nyttjande av tilldelade resurser i beslutad reinvesteringsplan för **fastigheter** prognosticeras att uppgå till 100% för helåret.

Prognosen för **gata samt gång- och cykelvägar** uppgår till 91% av årets budget och prognosen för genomförande av åtgärder uppgår till 89%. Den enskilt främsta orsaken avseende budgetavvikelsen beror på att reinvestering av Midsommarvägen inte genomförs som planerat i år pga. överklagan. Budgetavvikelsen kommer att mötas av högre kostnader 2027. Hantverkarsvägen, vilken tidigare prognosticerades att ligga under budget 2026 prognosticeras nu ligga enligt budget, då framdriften gått bättre än förväntat.

Avvikelsen avseende årets **planerade åtgärder** beror utöver avvikelsen gällande Midsommarvägen på att ombyggnation av ett par cykelöverfarter senareläggs. Senareläggningen avseende cykelöverfarterna beror dels på behov av mer omfattande åtgärder och kostnader utöver tilldelad budget vid cykelöverfarten vid Kronbacksvägen, dels behov av samordning med andra samtidiga projekt för cykelöverfarterna på Björkskataleden samt Brogatan.

Reinvestering Björkskataleden flyttas till 2027 för att samordnas med ombyggnation av utfart från Yttervikens industriområde och cykelöverfarten på Brogatan flyttas till 2027 till följd av samordning med VA som utför ombyggnation på närliggande bostadsgata.

Infrastruktur- och servicenämnden är i egenskap av huvudman för vattentjänsterna i kommunen ansvarig för att säkerställa infrastrukturen för vattenförsörjning och avloppshantering. Prognosen avseende de åtgärder som planerats i **förnyelse- och underhållsplanen för VA** uppgår till 83% och **nyttjandet av tilldelade resurser** prognosticeras till 92% för 2026. Den prognosticerade avvikelsen gällande planerade åtgärder beror på att fem av 30 planerade projekt 2026 inte genomförs, bland annat på grund av försenad upphandling avseende renovering av avloppsreningsverk. De projekt som inte genomförs står för 11,7 mkr, motsvarande ca 4% av totala budgeten.

3.1.2 Stärkt service- och kvalitetskultur

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- öka nöjdheten från medborgare och näringslivet i kontakterna med kommunen
- öka verksamheternas nöjdhet med lokalförvaltning
- förbättra övergripande ärendehantering inom Luleå kommun, där bland annat felanmälan och hantering av synpunkt prioriteras
- utveckla och förbättra lekmiljöer enligt Riktlinjer för kommunala lekmiljöer
- fortsätta utbyggnaden av utegym enligt Riktlinjer för kommunala utegym

Ökad kundnöjdhet nås bland annat genom användarvänliga självservicelösningar, ökad effektivitet och nyttjande av AI enligt den av förvaltningen beslutade digitaliseringsplanen.

Plan för service på landsbygden ska stärka förutsättningarna för levande och livskraftiga landsbygder i kommunen.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- ta fram åtgärdsförslag och resursåtgång utifrån beslutad Plan för service på landsbygden.

Mätetal	Utfall 2025	Utfall jan-aug	Mål 2026
Verksamheternas nöjdhet avseende förvaltning av lokaler och lokalvård, fysisk miljö och service (NKI, Nöjd-Kund-Index, Evimetrix)	59	61	60
Förbättrad ärendehantering av felanmälan inom avdelning fastigheter - ärenden ska vara påbörjade och planerade inom tre arbetsdagar.	63%	64%	80%
Förbättrad ärendehantering av felanmälan inom Gata och Park – anmälare ska inom tre arbetsdagar få återkoppling att felet kommer att åtgärdas och när det åtgärdas.	55%	80%	80%
Förbättrad ärendehantering inom Gata och Park – anmälare ska få återkoppling när felet är åtgärdat.	91%	99%	90%
Nöjdhet i kontakten med Luleå kommuns kundcenter	88%	88%	90%
Andel lösta ärenden i första kontakt av totala antalet ärenden	79%	80%	80%
Nöjdhet med bemötandet vid telefonkontakt med kommunen	86%	84%	90%
Upplevd enkelhet vid telefonkontakt med kommunen	74%	75%	80%
Upplevd tydlighet vid kontakt via e-post med kommunen	81%	81%	85%
Upplevd enkelhet vid kontakt via e-post med kommunen	76%	82%	80%

Kommentarer:

Förvaltningsdirektören är, på uppdrag av kommundirektören, projektägare för satsningen **Sveriges bästa service**. Projektet omfattar bemötande, självservice och ärendehantering och har som huvudsakligt uppdrag att driva utvecklingen framåt mot en mer sammanhållen och effektiv service inom alla förvaltningar.

Arbetet fokuserar på att sätta en tydlig riktning, skapa samordningsvinster samt utveckla gemensamma arbetssätt och tekniska förutsättningar som bidrar till måluppfyllelse. Projektet påbörjades 2024 och löper till och med 2027.

Under årets första kvartal har projektet bland annat sammanställt resultatet av invånarstudien, analyserat webben som central serviceingång samt fördjupat analysen av interna hinder som påverkar effekterna av utvecklingsarbetet. Arbetet har bidragit till en mer faktabaserad och gemensam bild av invånares, företags och andra kunders behov, samt tydliggjort brister i bemötande, tillgänglighet och ärendehantering. Samtliga förvaltningar har fått ta del av resultatet och har i uppdrag att arbeta med förbättringar inom sina respektive verksamheter.

Under perioden maj till och med augusti har projektet bland annat prioriterat fyra nyckelområden som sammanbinder vad som är viktigast för våra kunder.

- Utifrån kundens situation
- Återkoppling
- Förståelse & orientering
- Smidigt & snabbt

Projektet planerar för kommungemensamma insatser inom områdena, medan det mer verksamhetsnära hanteras i respektive förvaltning och bolag. Verksamhetsnära insatser rapporteras till respektive nämnd i samband med ordinarie del- och helårsrapportering.

Förbättrad **ärendehantering av felanmälningar** är fortsatt prioriterad. Arbetet med att utveckla gemensamma arbetssätt pågår inom fastighetsavdelningen. Under perioden har 64 procent av ärendena hanterats inom tre arbetsdagar, vilket är ungefär likvärdigt med samma period i fjol. Ett nytt uppföljningsstöd för att ytterligare stärka återkopplingen har testats och kommer i produktionsmiljö under hösten.

Målet för ärendehantering inom gata och park är uppnått, 80 procent av felanmälningarna återkopplas inom tre arbetsdagar. Återkoppling vid avslut uppgår till 99 procent för perioden, väl över målvärdet och nära ambitionsnivån att alla ärenden ska återkopplas när de är klara.

I årets undersökning gällande verksamheternas nöjdhet med lokaler och service har 73 respondenter deltagit vilket motsvarar en besvarandegrad på 45 procent. Resultatet uppgår till index 61, vilket är en svag ökning jämfört tidigare år, och ligger i paritet med genomsnittet för de kommuner som deltagit i undersökningen. Analys och tillvaratagande av lämnade synpunkter sker inom respektive enhet.

Nöjdheten i kontakten med kommunens kundcenter ligger på en hög stabil nivå och nära årets mål. **Fler ärenden löses direkt i första kontakt**, vilket stärker effektiviteten och servicen till invånare och företag.

Den årliga servicemätningen, vilken genomförs under våren (mars-maj), mäter och jämför kommunens service i termer av upplevd **enkelhet i kontakterna med kommunen** samt **bemötande vid inkommande telefonsamtal** eller **upplevd tydlighet vid återkoppling via e-post**. Positivt i årets mätning är parametern "upplevd enkelhet vid kontakt via e-post" där Luleå kommun gör tvärt emot riket som genomsnitt och höjer vår upplevda kundnöjdhet med drygt sex procentenheter.

Övriga mätetal i rapporten ligger ungefär på likvärdiga nivåer jämfört med tidigare och i nivå med riksnittet för de kommuner som deltagit i undersökningen (45 kommuner). Insatser för bemötande har under året legat i fokus för bland annat "Sveriges bästa service".

Arbetet fortgår och behöver längre tid för att effekten ska kunna realiseras och synas i mätningar.

Utvecklingen av **lekmiljöer utomhus och utegym** fortgår. En ny lekplats på Hertsö kullar har invigts i juni, nya lekplatser byggs på Malmudden och i Ersnäs och lekplatsen på Vinkelgränd kommer att rustas upp under hösten. Nya utegym byggs i Antnäs och på Hertsön.

Arbetet med digitalisering fortsätter med fokus på **enklare kontakt, snabbare handläggning och bättre service**, bland annat genom självservice och nya AI-stöd. Medarbetare använder mer frekvent i vårt dagliga arbete AI-stöd för att få hjälp med formuleringar och språk vilket har bidragit till effektivare framtagning av texter och formuleringar, högre språklig kvalitet samt minskad tidsåtgång för administrativa uppgifter. Andra exempel på genomförda aktiviteter i digitaliseringsarbetet;

- Ett verksamhetssystem för lokalvården är under implementering. Systemet kommer att öka kvaliteten och underlätta arbetet, resursplaneringen samt uppföljningen.
- Fastighetsavdelningen har utvecklat ett systemstöd för brandskyddsarbetet samt hållit i teoretisk och praktisk utbildning på vård- och omsorgsboenden och gruppboheter.
- Den digitala ankomstterminalen på Servicecenter (LKSC) är på plats. Terminalen har effektiviserat besöksflödet, frigjort tid för samtliga medarbetare som arbetar på LKSC men framför allt bidragit till bättre service för besökarna.

Under perioden pågår även arbete med ett nytt ärendehanteringssystem för inkommande ärenden till kundcenter. Implementering väntas under vintern 2026/2027.

Plan för service för landsbygden beslutades i kommunfullmäktige i maj, arbetet med att ta fram förslag på åtgärder utifrån beslutad plan inleds under hösten.

3.1.3 Effektfyllt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap – en arbetsplats att längta till!

Nämndens målsättning ligger i linje med kompetensförsörjningsstrategin vilken kopplar politiska mål till operativt arbete där fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs.

Målbilden i kompetensförsörjningsstrategin handlar om ett ledarskap, med tydlig uppdragsbeskrivning, ett rimligt ansvar och rätt stöd i vardagen, och som är både närvarande, drivande och effektfyllt. Ett ledarskap som byggs på tillit skapar förutsättningar för ett starkt medarbetarskap och en kultur som främjar lärande, tillit, delaktighet och ständiga förbättringar. En hållbar arbetsmiljö där återhämtning, balans, tillit och trygghet är en naturlig del av vardagen stärker engagemanget och kvaliteten i

verksamhetens resultat. Förvaltningen följer de nyckeltal för personalområdet som samlas in centralt, dessa kommenteras under kapitel 6 i rapporten.

Kommentarer

Kommundirektörens ledningsgrupp har beslutat om nya ledningsprinciper för hela kommunkoncernen. Principerna syftar till att tydliggöra gemensam grund för ledarskap och samarbete. Förvaltningens ledningsgrupp har förankrat principerna i samband med chefsmöten där förvaltningens samtliga chefer deltar. Fokus är ledarskapet och på vad principerna innebär för infrastruktur- och serviceförvaltningen och hur de ska omsättas i praktiken för att bidra till en tydlig utveckling i verksamheten.

3.2 Prioriterat område - Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att möjliggöra industrins omställning i rätt takt och nå en hållbar tillväxt och samhällsomställning med kulturen som drivkraft. Inflyttningen till Luleå ska kunna öka och livet mellan husen ska utvecklas. Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två målsättningar som stöder det prioriterade området;

- Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter.
- Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation.

3.2.1 Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- utreda och initiera ökade möjligheter till samverkan inom kommunkoncernen

Under 2025 genomfördes Luleå Framtidsforum. Deltagarnas uppdrag var att diskutera och ta fram rekommendationer till kommunens politiker kring de samhällsförändringar som följer i spåren av den gröna omställningen. Bland de rekommendationer som medborgarna lämnat finns flera som, helt eller delvis ligger inom, nämndens och förvaltningens ansvarsområde, exempelvis förbättrade förutsättningar för cyklister och fotgängare samt fysiska och sociala mötesplatser. Dessa är till stor del omhändertagna inom ordinarie

uppdrag och/eller de prioriteringar nämnden gjort i och med beslut om investeringsplan 2026–2028.

Kommentarer:

Förvaltningen samverkar löpande med andra aktörer genom olika nätverk och branschråd. Det ger förutsättningar att dela erfarenheter, lyfta gemensamma frågor och utveckla verksamheten.

Ett konkret exempel är arbetet med upphandlingar. Tillsammans med inköpskontoret har ett nytt arbetssätt tagits fram för bygg- och anläggningstjänster. Arbetet har förenklat krav och mallar, vilket gör det **tydligare och enklare för företag att göra affärer med kommunen**.

3.2.2 Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- synliggöra resultatet av nämndens investeringar, prioriteringar och mål
- i högre grad informera om det som påverkar medborgare och företagare, såväl positiva, som de som kan innebära störningar

Kommentarer

Några exempel på kommunikativa insatser under första och andra delåret är:

- Större kommunikationsinsatser gällande planerat underhåll av gatu- och markarbeten under årets barmarkssäsong har genomförts för flera omfattande reinvesteringsprojekt. Information har kommunicerats i Vårt Luleå, på Facebook, via artiklar i lokalmedia samt på allmänna platser, till exempel bibliotek.
- Kommunikativa insatser i form av direktinformation i brevlådor har gjorts till privatpersoner och företag i projektens närområden vid ombyggnation av bostads-/verksamhetsnära planerade och/eller pågående gatuprojekt.
- Uddebo avloppsreningsverk är taget i drift och att VA-projektet Östra länken som pågått sedan 2014 därmed är avslutat.
- Öppet hus i Stadsträdgården, Björnsbyn där information gavs på temat "Skogen nära dig", men också rundvandring och information om övrig verksamhet inom park och skog.
- Kommunikativa insatser i samband med invigning av genomförda projekt, till exempel Mjölkuddsbergets Naturreservat, Luleåskylten Södra hamnplan, nya Hertsöskolan och Svartöstans Folkets hus (Blackis).

Under årets inledning har förvaltningen vidtagit åtgärder för att förbättra skyltningen vid pågående investeringsprojekt och skyltar som kan återbrukas har tagits fram. För att

förbättra skyltningen ytterligare kommer förvaltningen beställa skyltar redan innan projekt påbörjats, inte som förut via entreprenör.

Omfattningen av skyltning vid bygg- och vägprojekt påverkas av i vilken omfattning de stör och berör allmänheten. Behovet för de unika projekten ses över och beslutas innan genomförandet, andra faktorer som också vägs in handlar till exempel om projektets storlek och tidplan för genomförande. Ett exempel på ett projekt med omfattande skyltning är brorenoveringarna på Bodenvägen där många påverkas.

3.3 Prioriterat område - Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på.

3.3.1 Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- stärka förmågan att hantera oförutsedda händelser i enlighet med kommunens handlingsplan för säkerhets- och beredskapsarbete.
- genomföra åtgärder för bra skolvägar i enlighet med Riktlinje för bra skolvägar
- utforma offentliga miljöer på ett sätt som inbjuder till samvaro och ökad trygghet

I tillägg till ovan deltar förvaltningen aktivt i samverkan med andra samhällsaktörer i arbetet med brottsförebyggande åtgärder genom metoden Effektiv Samordning för Trygghet (EST) där frekventa och regelbundna avstämningar och analyser görs för att snabbt kunna vidta rätt åtgärder.

Trygghetsmätningen som gjordes 2025 visar på att en stor majoritet av invånarna i Luleå känner sig trygga, och resultatet är det bästa på nästan tio år. Fokus är till stor del på ordningsstörningar och trafikmiljö, som är de främsta orsakerna till oro. Ett exempel är åtgärder på Loet tillsammans med Länstrafiken.

Minskad risk för välfärdsbrottslighet är ett stort och viktigt område för att Luleå även i fortsättningen ska vara en trygg plats att leva, bo och verka i. Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett flertal internkontrollmoment för att förhindra

välfärdsbrottslighet. Arbetet med klottersanering fortsätter tillsammans med polisen och fastighetsägarna. Klottersanering bidrar till upplevelsen av en trygg kommun. Trygghetsvandringar genomförs i syfte att identifiera eventuella platser där trygghetsskapande åtgärder behöver vidtas.

Kommentarer:

Arbetet enligt kommunens **handlingsplan för säkerhet och beredskap** fortsätter. Planen innebär bland annat skärpta krav på säkerhet i nätverk och informationssystem, i linje med NIS2, men också arbete med risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsplaner. Av säkerhetsskäl redovisas inga ytterligare detaljer i delårsrapporten. Nämndens ledamöter informerades i augusti om förvaltningens pågående arbete med säkerhet och beredskap. Säkerhetssamordnare har anställts från och med mitten av augusti.

Inventeringen av skolvägar har visat att det finns behov av att åtgärda skolvägen längs med, och över, Gäddviksvägen i Gammelstad samt gång- och cykelpassagen över Örnäsvägen. Arbetet med Gäddviksvägen har samordnats med reinvestering gata för att få en tydlig och sammanhållen utformning. Örnäsvägen får en förhöjd gång- och cykelpassage.

I samband med översvämningarna i Bodens kommun har GIS-resurser från Luleå och Boden (KrisGIS) aktiverats. De lägesbildskartor som löpande levererats har varit till mycket stor hjälp för Räddningstjänsten vid krishanteringen. Vidare har ISF haft beredskap för att stötta Boden med maskiner och personella resurser.

3.4 Prioriterat område - Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, vara en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)

3.4.1 Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- ta fram handlingsplan med förslag på åtgärder och vilka resurser som åtgärderna kräver

I tillägg till ovan fortsätter förvaltningen verka för minskad klimatpåverkan genom att;

- fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägar enligt beslutad Cykelplan
- arbeta med att främja det hållbara resandet
- återbruka material vid ombyggnationer,
- fortsätta utbyggnaden av laddpunkter vid kommunala verksamheter enligt plan
- främja den biologiska mångfalden
- bedriva hållbart skogsbruk.

Under året kommer också förvaltningen, utifrån det som beslutas i den reviderade dagvattenplanen, där skyfallsplanen utgör en del, inleda arbetet för att vidta proaktiva åtgärder. Vidare kommer förvaltningen att implementera åtgärder enligt beslutad energieffektiviseringsplan.

Mätetal	Utfall 2025	Utfall jan-aug	Mål 2026
Halvera koldioxidutsläpp från lokala resor i tjänsten jämfört med 2019 (utfall 2019: 271 005 kg). <i>(Mätetalet avser resor med tjänstebilar, hyrbilar samt privatbilar i tjänsten)</i>	150 885 kg (utfall 12 mån)	66 745 kg (utfall 6 mån)	<135 502 kg
Öka antalet laddpunkter för elbilar i anslutning till kommunens verksamheter jämfört med 2023-12-31. Det totala behovet är bedömt till 350.	87 nya (totalt 220)	0 (totalt 220)	30 nya
Antal fossiloberoende fordon av totala antalet fordon, procent (jämfört med 2024-12-31)	73%	74%	80%

Kommentarer:

Kommunfullmäktige har innan sommaren beslutat om kommunkoncernens klimatmål samt inriktningar för genomförande, vilka ingår i "Strategi för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning".

Förvaltning och nämnd fortsätter arbetet med åtgärder, utifrån uppdraget, för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning för att på så sätt bidra till att nettoutsläppen från den kommunala verksamheten ska minska till så nära noll som möjligt till år 2030. Arbetet med handlingsplan med koppling till strategin har påbörjats.

Inom förvaltningen har det tagits fram en rutin för återbruksinventering i samband med ombyggnationer och rivningar. Under årets inledning har återbruksinventering i Stadsöskolans övningsbyggnad slutförts.

En utredning gällande miljöcertifiering vid nyproduktion av byggnader och hur olika certifieringar bidrar till att uppnå kommunens miljö- och klimatmål har utförts i enlighet med ordförandeuppdraget. **Projekteringsanvisningarna** avseende byggnader inom kommunen har reviderats med bland annat uppdatering av energiprestanda, inomhusmiljö och materialval.

Förvaltningen har deltagit i arbete via projektet **Thriving Northern Buildings** (TNB), ett strategiskt initiativ för att driva hållbart och cirkulärt byggande i norra Sverige. Projektet har genomförts i samverkan med Umeå, Örnsköldsvik, Sundsvall och Östersund. Via TNB har bland annat systemstöd (CC Builds), en plattform för cirkulära materialflöden som stärker marknaden för återbrukade produkter kunnat testas. Som en del av projektet pågår även ett arbete för att få till en återbruks station för byggmaterial i kommunen.

Andra exempel på åtgärder för minskad klimatpåverkan som pågår inom förvaltningen är aktiviteter enligt **Energieffektiviseringsplanen** och uppföljning av **klimatavtryck datorer**, där över 90% av våra inköp av digitala enheter återbrukas eller återvinns. Ytterligare ett exempel på åtgärd är den inventering av gräs- och ängsytor i syfte att stärka den **biologiska mångfalden** som genomförts på kommunens gräsytor 2022–2025 och som resulterat i införande av en ny skötselkategori (ängsyta) för artrika gräsytor. Ett flertal utvecklingsinsatser pågår inom parkskötseln. Ett exempel är fossilfri gräsklippning genom inköp av robotgräsklippare och eldriven större klippare.

Under perioden har nämnden beslutat om nya **riktlinjer för skogsförvaltning**, vilka ligger i linje med det politiska uppdraget om ett hållbart, naturnära och i första hand hyggesfritt skogsbruk.

Luleå kommun har blivit utsedd till "Årets elbilsraket" av föreningen Miljöfordon Sverige. Andelen **fossiloberoende fordon** uppgår för närvarande till 74% (247 av 334). Upphandling av fler fordon med beräknad leverans i början av nästa år är genomförd.

En stor utmaning och förutsättning för den fortsatta omställningen av fordonsparken, är avsaknad av och rådighet över utbyggnad av **laddpunkter** vid externt hyrda fastigheter.

Minskningen av koldioxidutsläppet för de lokala resorna under referensperioden för halvåret 2026 jämfört med 2019 uppgår till knappt 57% (ca 67 000 kg). Målet med en halvering av koldioxidutsläppet jämfört med 2019 prognosticeras att nås för året.

Ny-/reinvestering av fem **gång- och cykelvägar** i stadsdelarna Porsön och Hertsön samt Kallax och längs med Haparandavägen har genomförts under sommaren/blir klara under hösten.

Ett ytterligare led i arbetet för att **främja det hållbara resandet** och ett grönare och mer miljövänligt Luleå är investeringar i kompletterande cykelinfrastruktur i form av åtgärder som gör det enklare att gå och cykla i Luleå. Åtgärderna handlar om säkrare och förbättrade cykelöverfarter, fler cykelparkeringar, cykelpumpar och ny cykelvägvisning med tydligare skyltning/markering.

3.5 Prioriterat område - Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Verka för ett förbättrat företagsklimat genom att öka nöjdheten med tillgänglighet, bemötande och service.

3.5.1 Verka för ett förbättrat företagsklimat och öka nöjdheten med förvaltningens tillgänglighet och service

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- fortsätta med leverantörsdialoger inför upphandlingar tillsammans med inköpskontoret
- genomföra fler kundresor (en metodik som innebär att förståelsen för företagarnas behov och förutsättningar undersöks) och utifrån dessa genomföra åtgärder som förenklar för företagare i sina kontakter med kommunen
- tillsammans med entreprenörer utvärdera större avslutade projekt

Mätetal	Utfall 2025	Utfall 2026	Mål 2026
Ranking, kommunens service och bemötande i jämförelse med större städer, totalt 23. (ingår som en delundersökning i svenskt näringslivs undersökning "Lokalt företagsklimat")	22	23	20

Kommentarer:

I svenskt näringslivs undersökning "Lokalt företagsklimat", vilken har genomförts januari till och med mars, hamnar kommunen på plats 23 i **rankingen av kommunens service och bemötande** i jämförelse med större städer. En mängd åtgärder pågår, alltifrån åtgärder som

görs inom ramen av projektet "Sveriges bästa service" till genomförande av **kundresor** vilka handlar om översyn av processer utifrån kundens perspektiv. En guide till stöd för att arbeta med serviceförbättrande åtgärder har tagits fram med fyra identifierade nyckelområden för förflyttning.

Kundresan för "Synpunkter på service" pågår och kundresan om upplåtelse av allmän plats (markupplåtelse) är genomförd. Exempel på förbättringar inkluderar bland annat förenkling och förtydligande av informationen på hemsidan samt översyn och uppdatering av nuvarande Riktlinjer för upplåtelse av allmän platsmark. Effekterna av vidtagna åtgärder kommer förhoppningsvis att kunna ses i nästa års undersökning.

Förutom det som redovisats under avsnittet 3.1.2 Stärkt service- och kvalitetskultur, som i stora delar också gäller Blomstrande näringsliv, har ett antal **leverantörsdialoger** inför upphandlingar hållits under perioden. Dialogerna syftar dels till att informera potentiella leverantörer om en kommande upphandling, dels få en bättre bild av marknadssituationen och vilka lösningar som finns på marknaden eller som kan utvecklas. Dialogen leder ofta till fler lösningsförslag från fler leverantörer. Förutom att det är viktigt att bjuda in till dialog och lyssna till leverantörerna, ger dialogerna effektivare upphandlingar och möjlighet till ökad konkurrens.

Inget **större projekt** har avslutats och slutrapporterats under perioden, närmast ska projektet Hertsöskolan slutrapporteras och utvärdering genomförs tillsammans med entreprenör under nästa år, eftersom idrottshallen som är del i projektet är klar under kvartal 4 i år.

4 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

4.1 Utvärdera nuvarande hantering av kommunens bostäder för kommunala verksamheters behov och Lulebos bostäder och föreslå mer samordnade och effektivare sätt att organisera sig

Uppdragsdirektiv inklusive bedömda utredningskostnader har tagits fram tillsammans med Lulebo och har godkänts av kommunstyrelsens ordförande. Nästa steg är upphandling av konsult. Utredningen är klar och en justerad rapport ska levereras från konsulten inom kort.

Tilläggsuppdraget stöder det prioriterade området Mer Luleå för fler lulebor.

4.2 Öka antalet laddpunkter för elbilar i anslutning till kommunens verksamheter och parkeringsplatser

Utredning gällande semipublik laddinfrastruktur för kommunens anställda och leverantörer är klar. Det finns utmaningar kopplat till fortsatt utbyggnad av laddpunkter för elbilar vilket påverkar möjligheterna att tillgodose kommunala verksamheters behov och därmed den fortsatta elektrifieringen av fordonsflottan, se kapitel 3.4.1.

Tilläggsuppdraget stöder det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv.

4.3 Säkerställ Lulebornas tillgång till vatten genom beredskapsplan för vattentäkter samt skyfallsplan

Infrastruktur- och servicenämnden är huvudman för vattentjänsterna inom kommunen. Uppdraget om att säkerställa Luleåbornas tillgång till vatten genom beredskapsplan för vattentäkter pågår (Lumire AB ansvarar).

Utredningsuppdraget gällande skyfallsplan hanteras inom ramen för arbetet med revidering av dagvattenplanen. Planen tydliggör roller och åtgärder för perioden 2026–2040, stärker kommunens arbete med klimatanpassning och stödjer hållbar dagvattenhantering. Arbetet med Luleå kommuns dagvatten- och skyfallsplan 2040 är klart. Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat att rekommendera kommunfullmäktige att anta planen. Ärendet går upp till kommunfullmäktige för beslut i höst.

VA-planen som efter genomförd revidering antogs i oktober 2025 omfattar åtgärder för att säkra VA-anläggningarna mot skyfall.

Tilläggsuppdraget stöder det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv.

4.4 Öka kommunens egen energiproduktion genom att installera solceller där det är ändamålsenligt

Från och med 2023 gör infrastruktur- och serviceförvaltningen analys i samband med ny- och ombyggnationsprojekt. Analysen visar om installation av solceller är ekonomiskt fördelaktigt och vilket behov av egenproducerad el som finns. Förutsättningar som har stor påverkan på resultatet är tillgång till fjärrvärme i området samt verksamhetens kontinuitet under året (året-runt verksamhet har stor betydelse). Om/när installation är aktuell räknas investeringen med i budgeten för aktuellt projekt. Vid mandatperiodens slut redovisas antal installerade/planerade solceller.

Tilläggsuppdraget stöder det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv.

Förutom ovanstående finns ytterligare ett antal tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige beslutat om, men där annan förvaltning har huvudansvaret och infrastruktur- och serviceförvaltningen deltar med resurser på olika sätt.

5 Ekonomisk redovisning

5.1 Driftsredovisning

Infrastruktur- och servicenämnden (mkr)	Ack utfall jan-aug	Periodbudget jan-aug	Period- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos avvikelse
Infrastruktur- och servicenämnd	1,4	1,3	0,0	2,0	-0,1
Direktör ISF (exkl semesterlöneskuld)	2,9	9,3	6,4	15,1	8,9
Avd Verksamhetsstöd	12,0	11,9	-0,1	17,8	0,0
Avd Service och Support	48,1	49,9	1,8	76,1	-1,8
Avd Infrastruktur	176,4	200,0	23,6	292,0	1,6
Resultat kommunbidragsverksamheter	240,8	272,4	31,7	403,0	8,6
Avd Fastigheter	-0,1	13,5	13,6	19,6	2,0
Avd IT	-3,6	5,9	9,5	8,6	11,0
Resultat resultatenheter	-3,7	19,4	23,1	28,2	13,0
Resultat totalt Infrastruktur- och servicenämnden	237,1	291,8	54,8	431,2	21,6
Förändring av semesterlöneskuld	-5,5	0,0	5,5	0,0	0,0
Resultat inklusive semesterlöneskuld	231,6	291,8	60,3	431,2	21,6

Kommentar utfall

Infrastruktur- och servicenämnden redovisar för perioden en positiv avvikelse mot budget med 60,3 mkr (54,8 mkr exklusive semesterlöneskuld). Den kommunbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett överskott om 31,7 mkr och resultatenheterna Fastighetsförvaltning och verksamhetsnära service och IT-avdelning redovisar ett överskott på 23,1 mkr (mot budget).

Från och med 2026 har kostnader för semesterskuldförändring decentraliserats och påverkar resultatet positivt i perioden (5,5 mkr).

Kommunbidragsfinansierade verksamheter

Den kommunbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett överskott om 31,7 mkr. Del av överskottet 18,8 mkr kan hänföras till gata, vilket avser beläggningsunderhåll 7,3 mkr, parkeringsverksamhet 3,7 mkr, belysning 1,6 mkr, dagvatten 1,5 mkr och övrig gatudrift -0,4 mkr. Övriga verksamheter som i perioden redovisar överskott är parkdrift 5,6 mkr, avdelning Service och support 1,8 mkr samt förvaltningsövergripande poster 6,3 mkr. Övriga avvikelser om -0,8 mkr är sammantaget låga och kommenteras inte närmare.

Överskott inom gata beror främst på lägre kostnader för beläggningsunderhåll i perioden på grund av tidsförskjutning/lägre kapacitet från avtalsleverantör under sommaren. Kostnader för vinterväghållning är inom budget, vilket är betydligt lägre kostnader jämfört föregående år. Överskottet för parkdrift beror främst på färre säsongsanställda. Förvaltningsövergripande överskott beror främst att budget för lönerevision, friskvård och verksamhetsutveckling inte har

fördelats ut 6,0 mkr under året. Verksamheterna erhåller budget för lönerevision retroaktivt i nästa års budget.

Resultatenheter

För resultatenheter gäller självkostnadsprincipen dvs att intäkterna ska täcka verksamhetens kostnader.

IT-avdelningen redovisar ett överskott om 9,5 mkr i jämförelse mot budget, vilket främst beror på ännu ej tillsatta vakanta tjänster samt lägre kapitalkostnader på grund av att datorer och annan IT-utrustning används längre än tidigare. Licenskostnader och övrig IT-infrastruktur redovisar också lägre kostnader, vilket främst beror på förseningar av utbyten av utrustning samt bättre valutakurser.

Avdelning Fastigheter redovisar ett samlat överskott mot budget med 13,6 mkr för perioden (2,1 procent av omsättningen). Jämför föregående år samma period, redovisades ett överskott med 8,3 mkr. Periodens resultat visar en stabil ekonomisk utveckling.

Personalkostnader inom fastighetsförvaltningen redovisar ett överskott om 5,8 mkr jämfört med budget. Avvikelsen beror huvudsakligen på att verksamheten har haft lägre bemanning än budgeterat under perioden, till följd av vakanta tjänster.

Vidare redovisar kostnader för planerat underhåll ett överskott mot budget om 15,4 mkr främst till följd av lägre takt för akuta reparationer under årets första del, delvis till följd av vakanta tjänster.

Kapitalkostnaderna visar en negativ avvikelse med -2,6 mkr mot budget. Avvikelsen beror på utrangering av anläggningstillgångar i samband med omprövning av fastighetsvärden.

Övriga kostnader, såsom el och värme, myndighetskrav, skadegörelse, vattenskador och hyresförluster, redovisar sammantaget ett underskott med -6,3 mkr.

Inom verksamhetsnära service, såsom lokalvård och vaktmästeri, redovisas ett överskott om 1,4 mkr. Detta beror främst på att verksamheten har haft lägre inköp av förbrukningsmaterial än budgeterat under perioden.

Inom fastighetsförvaltningen finns kommunbidragsfinansierade kostnadsposter som är budgeterade med 13,1 mkr för perioden. Dessa kostnader ska inte täckas av verksamhetens intäkter, men ingår i det samlade överskottet. Nettokostnaderna uppgår till 16,3 mkr och överstiger kommunbidraget med 3,2 mkr, enligt nedan:

Lokalbank nettokostnader 8,9 mkr (periodbudget 5,3 mkr, årsbudget 8 mkr)

Offentliga lokaler 1,9 mkr (periodbudget 2 mkr, årsbudget 3 mkr)

Hertsöskolans moduler 5,3 mkr (periodbudget 5,5 mkr, årsbudget 8,3 mkr)

Laddinfrastruktur 0,2 mkr (periodbudget 0,2 mkr, årsbudget 0,4 mkr)

Kommentar prognos

Infrastruktur- och servicenämnden redovisar en positiv prognosavvikelse om 21,6 mkr, vilket är en förbättring med 8,6 mkr sedan i april.

Kommunbidragsfinansierade verksamheter

Prognosen för de kommunbidragsfinansierade verksamheterna avviker positivt mot budget med 8,6 mkr, jämfört med föregående prognos i april 5,0 mkr. Överskott består främst av parkdrift 2,9 mkr, ej utfördelad lönerrevision 4,5 mkr samt övriga generella effektiviseringsåtgärder 2,0 mkr. Övriga avvikelser -0,8 mkr är sammantaget av mindre karaktär och kommenteras inte närmare. Underskott avseende kapitalkostnader avseende inredning i Luleå kommuns servicecenter beräknas delvis kunna täckas i år med tillfälliga överskott inom Service och support.

Resultatenheter

Resultatenheterna redovisar en prognos med 13,0 mkr, vilket är en förbättring med 5,0 mkr mot föregående prognos i april.

IT-avdelningen prognostiserar ett överskott med 11,0 mkr, vilket främst beror på fortsatt vakanta tjänster och sent tillsatta tjänster. Licenskostnader är lägre främst på grund av valutakurser samt lägre kapitalkostnader då det på grund av världsläget råder komponentbrist till t ex datorer.

Prognosen för fastighetsförvaltning 1,0 mkr och verksamhetsnära service beräknas visa ett överskott om 1,0 mkr för helåret. Kostnaderna har hittills under året varit lägre än budgeterat, främst till följd av lägre bemanning, lägre underhållskostnader samt lägre kostnad för förbrukningsmaterial.

Samtidigt finns det en osäkerhet inför höst och vinterperioden, eftersom väderförhållanden kan påverka både energikostnaderna och behovet av akuta underhållsåtgärder. Mot bakgrund av denna osäkerhet bedöms prognosen i nuläget till ett överskott om 2,0 mkr.

Det finns specifika kostnadsposter inom fastighetsförvaltningen som finansieras via kommunbidrag i stället för intäkter. Kostnader för dessa är budgeterade till 19,6 mkr för helåret, men prognosen indikerar att kostnaderna kommer att överstiga budget med -3,5 mkr, främst avseende tomma lokaler inom lokalbanken. Underskottet inom kommunbidragsfinansierade poster beräknas delvis täckas av hyresöverskott.

Prognosen för de kommunbidragsfinansierade verksamheterna inom fastighetsförvaltningen redovisas enligt följande:

Lokalbank nettokostnader 11,1 mkr (årsbudget 8 mkr)

Offentliga lokaler 3,6 mkr (årsbudget 2,9 mkr)

Hertsöskolans moduler 8,0 mkr (årsbudget 8,3 mkr)

Laddinfrastruktur 0,4 mkr (årsbudget 0,4 mkr)

Prognosen för VA-verksamhetens resultat, som Luleå Miljöresurs AB redovisar ett prognostiserat positivt resultat om 1,2 mkr. Detta kommer att reducera tidigare års underskott och redovisas inom kommunens årets resultat. Underskott ska återställas inom en 3 årsperiod.

5.2 Investeringsredovisning

Infrastruktur- och servicenämnden (mkr)	Akt utfall jan-aug	Periodbudget jan-aug	Avvikelse Periodbudget- Akt utfall	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse Årsbudget - Årsprognos
Skattefinansierade investeringar	467,9	592,2	124,3	853,4	888,3	34,9
Nyinvesteringar IT	14,0	29,5	15,5	28,0	44,0	16,0
Nyinvestering infrastruktur	6,3	13,2	6,9	21,0	21,0	0,0
Reinvestering park, belysning, övrigt	8,3	12,3	4,0	18,5	18,5	-0,1
Reinvestering gator, vägar, GC-vägar, broar	41,1	64,0	22,9	87,4	96,0	8,6
Reinv fastigheter	83,9	126,7	42,7	190,0	190,0	0,0
Nyproduktion fastigheter	18,0	12,9	-5,1	18,7	18,4	-0,3
Större till-/ombyggnationer fastigheter	95,8	119,4	23,6	179,1	179,1	0,0
Större projekt fastigheter	66,7	58,0	-8,7	76,3	87,0	10,7
Tillkommande fastighetsprojekt från andra nämnder	133,7	156,3	22,6	234,4	234,4	0,0
Skattefinansierad exploatering, igångsatta projekt, utgifter	27,2	30,2	3,0	37,9	45,3	7,5
Avgiftsfinansierad exploatering VA, igångsatta projekt, utgifter	13,6	33,6	20,1	26,6	50,4	23,8
Avgiftsfinansierade investeringar Vatten och Avlopp	105,1	180,0	74,9	247,8	270,0	22,2
Summa	613,8	836,1	222,3	1 165,7	1 254,1	88,4

Kommentar utfall

Utfallet för infrastruktur- och servicenämnden per sista augusti är 613,8 mkr vilket är 222,3 mkr lägre än periodens budget (836,1 mkr).

- Skattefinansierade investeringar har ett utfall på 467,9 mkr vilket är 124,3 mkr lägre än periodens budget (592,2 mkr) vilket är enligt plan med några få undantag, se prognoskommentarerna.
- Avgiftsfinansierade investeringar, Vatten och avlopp (VA), har ett utfall på 105,1 mkr vilket är 74,9 mkr lägre än periodens budget (180,0 mkr). Lumire AB har upparbetat ytterligare 24,5 mkr vilket ännu ej är fakturerat till Luleå kommun. Då hänsyn tas till detta är avvikelsen mot periodens budget 50,4 mkr. Detta är enligt plan, för kommentarer se prognosavsnittet.
- Den skattefinansierade exploateringsverksamheten har ett utfall på 27,2 mkr vilket är 3,0 mkr lägre än periodens budget (30,2 mkr).
- Den avgiftsfinansierade exploateringsverksamheten, Vatten och avlopp (VA), har ett utfall på 13,6 mkr vilket är 20,1 mkr lägre än periodens budget (33,6 mkr). Orsaken till detta är tidsförskjutning avseende Hertsöfältet VA Hertsöfältsvägen, se prognoskommentarerna.

Kommentar prognos

Årsprognosen för infrastruktur- och servicenämnden är 88,4 mkr lägre än budget (1254,1mkr).

Skattefinansierade investeringar

Prognosen för skattefinansierade investeringar är 34,9 mkr lägre än budget (888,3 mkr).

- Nyinvesteringar IT beräknas understiga budget (44 mkr) med 16 mkr. Global brist på datorkomponenter har försenat/försenat leveranser, vilket senarelägger vissa planerade utbyten av datorer, IT-infrastruktur och servrar. Takten gällande utbytet och utbyggnad av wifi-accesspunkter lägre än budgeterat. Behovet av pedagogiska läsplattor är lägre än budgeterat.
- Reinvestering gator, vägar och gc-vägar beräknas understiga budget (96,0 mkr) med 8,6 mkr i år. Den enskilt främst orsaken till detta är att reinvestering av Midsommarvägen inte genomförs som planerat under året.
- Större projekt fastigheter beräknas understiga budget (87,0 mkr) med 10,7 mkr. Detta beror på att utemiljön för Nya Hertsöskolan kommer att färdigställas nästa år och att ekonomisk slutreglering sker nästa år.

Avgiftsfinansierade investeringar

Prognosen för avgiftsfinansierade investeringar (VA) är 22,2 mkr lägre än budget (270 mkr).

De främsta orsakerna till detta är:

- Uddebo reservkraft och högspänningsställverk, understiger budget (10 mkr) med 5 mkr pga att högspänningsställverket inte kommer att kunna levereras från leverantören förrän nästa år.
- Renovering av mindre avloppsreningsverk, understiger budget (10 mkr) med 6,7 mkr beroende på omstart av upphandling, vilket medför viss tidsförskjutning.
- Resterande beror på diverse mindre avvikelser i flera projekt.

Exploatering (igångsatta projekt)

Prognosen för den skattefinansierade exploateringsverksamheten är 7,5 mkr lägre än årets budget (45,3 mkr), vilket är att relatera till tidsförskjutningar inom flera olika exploateringsområden.

Prognosen för den avgiftsfinansierade exploateringsverksamheten är 26,6 mkr lägre än budget (50,4 mkr). Den enskilt främsta orsaken till detta är att Hertsöfältet VA Hertsöfältsvägen skjuts fram på grund av nya förutsättningar gällande dagvattenutredning i den parallellt pågående detaljplaneprocessen.

6 Personal

Organisation: 62 - INFRASTRUKTUR- OCH SERVCENÄMND Sysselsättningsgrad: Heltid/Deltid Vilande: Ej vilande

Mått nyckeltal sjukfrånvaro	2026	2025	2024
Sjukfrånvaro	4,57%	5,66%	4,82%
Sjukfrånvaro (Kv)	5,87%	7,31%	5,86%
Sjukfrånvaro (M)	2,63%	3,24%	3,31%
Sjukfrånvaro dag 1-14	2,15%	2,58%	2,15%
Sjukfrånvaro dag 1-14 (Kv)	2,58%	2,93%	2,64%
Sjukfrånvaro dag 1-14 (M)	1,52%	2,06%	1,44%
Sjukfrånvaro dag 15+	2,42%	3,08%	2,67%
Sjukfrånvaro dag 15+ (Kv)	3,29%	4,37%	3,22%
Sjukfrånvaro dag 15+ (M)	1,12%	1,18%	1,88%
Sjukfrånvaro fr o m dag 60	1,61%	2,23%	2,09%
Sjukfrånvaro fr o m dag 60 (Kv)	2,29%	3,25%	2,69%
Sjukfrånvaro fr o m dag 60 (M)	0,60%	0,73%	1,23%
Sjukfrånvaro (<= 29 år)	2,90%	4,23%	4,59%
Sjukfrånvaro (30-49 år)	4,32%	4,52%	3,49%
Sjukfrånvaro (>= 50 år)	4,90%	6,68%	5,78%

Tabellen visar utfall för rapporteringsperioden januari-augusti respektive år

Den totala sjukfrånvaron för perioden januari till augusti 2026 uppgår till 4,57 procent, vilket är en minskning jämfört med motsvarande period föregående år då sjukfrånvaron uppgick till 5,66 procent. Minskningen återfinns både inom korttidsfrånvaron och långtidsfrånvaron. Kvinnor står för den största delen av förbättringen, där lokalvårdsverksamheten utmärker sig genom att ha minskat sjukfrånvaron från drygt 8,8 procent till cirka 5 procent.

Den positiva utvecklingen bedöms vara ett resultat av ett långsiktigt arbete med att förbättra arbetsmiljön samt ett ökat fokus på trivsel- och friskvårdsfrämjande aktiviteter. Även det systematiska arbetet med tidiga insatser och rehabilitering har bidragit till utvecklingen.

Sjukfrånvaron som överstiger 59 dagar, vilket definieras som långtidsfrånvaro, har minskat jämfört med samma period föregående år. En viktig förklaring är att flera medarbetare som tidigare varit helt sjukskrivna successivt har återgått i arbete, helt eller delvis.

Inom förvaltningen bedrivs ett långsiktigt och strukturerat rehabiliteringsarbete. Samtidigt fortsätter fokus att ligga på det hälsofrämjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet, där chefer, fackliga företrädare och skyddsombud samverkar för att skapa hållbara arbetsplatser och minska risken för framtida sjukfrånvaro.

Organisation: 62 - INFRASTRUKTUR- OCH SERVCENÄMND Sysselsättningsgrad: Heltid/Deltid Vilande: Ej vilande

Mått frisknärvaro	2026	2025	2024
Andel med 0-7 sjukdagar (%)	61,26%	60,42%	72,45%
Andel kvinnor med 0-7 sjukdagar (%)	55,18%	55,18%	65,07%
Andel män med 0-7 sjukdagar (%)	70,62%	69,32%	83,33%
Andel med 0 sjukdagar (%)	36,51%	32,42%	46,53%

Tabellen visar utfall rullande 12 månaders period

Frisknärvaron har ökat under 2026 och uppgår till 61,26 procent. Förbättringen beror främst på att fler medarbetare har haft noll sjukdagar under året. Utvecklingen är positiv men frisknärvaron ligger fortfarande under nivån för 2024, vilket innebär att det fortsatta arbetet med hälsofrämjande insatser, arbetsmiljö och rehabilitering är fortsatt prioriterat.

Organisation: 62 - INFRASTRUKTUR- OCH SERVCENÄMND Sysselsättningsgrad: Heltid/Deltid Vilande: Ej vilande

Mått antal anställda	2026	2025	2024
Tillsvidareanställda totalt	500	492	493
Tv-anställda (Kv) %	61,60%	62,20%	59,63%
Tv-anställda (M) %	38,40%	37,80%	40,37%
Tv-anställda (<=34 år)	11,40%	12,40%	12,98%
Tv-anställda (35-54 år)	46,60%	47,56%	45,64%
Tv-anställda (>=55 år)	42,00%	40,04%	41,38%
Visstidsanställda totalt	46	37	49
Visstidsanställda (Kv) %	32,61%	40,54%	51,02%
Visstidsanställda (M) %	67,39%	59,46%	48,98%
Visstidsanställda (<=34 år)	30,43%	40,54%	51,02%
Visstidsanställda (35-54 år)	45,65%	32,43%	38,78%

Visstidsanställda (>=55 år)	23,91%	27,03%	10,20%
Chefer totalt	36	37	26
Chefer (Kv) %	55,56%	56,76%	57,69%
Chefer (M) %	44,44%	43,24%	42,31%

Tabellen visar antal anställda per sista augusti respektive år

Verksamheterna inom Infrastruktur- och servicenämndens ansvarsområde hade vid utgången av augusti 2026 totalt 500 tillsvidareanställda medarbetare, varav 308 kvinnor och 192 män. Därutöver fanns 46 visstidsanställda medarbetare, varav 15 kvinnor och 31 män.

Samtliga tillsvidareanställda har heltidsanställning med undantag för en medarbetare som är deltidsanställd. Antalet tillsvidareanställda har ökat med åtta personer jämfört med motsvarande period 2025. Ökningen kan främst hänföras till ett ökat antal medarbetare inom IT-avdelningen.

Medelåldern har ökat marginellt jämfört med föregående år och uppgår till drygt 50 år. Medarbetare i åldersgruppen 55 år och äldre utgör 42 procent av samtliga tillsvidareanställda. Åldersstrukturen innebär att förvaltningen står inför betydande pensionsavgångar under de kommande åren. Under 2025 gick 10 medarbetare i pension och under perioden januari till augusti 2026 har ytterligare fem medarbetare avslutat sin anställning med pension.

Den höga andelen äldre medarbetare medför ett ökat behov av strategisk kompetensförsörjning, kunskapsöverföring och planering för framtida rekryteringar. Inom flera yrkesområden kan det vara en utmaning att rekrytera medarbetare med motsvarande kompetens och erfarenhet.

Under perioden januari till augusti 2026 har, inklusive pensionsavgångarna, totalt 29 medarbetare avslutat sin anställning i förvaltningen.

Organisation: 62 - INFRASTRUKTUR- OCH SERVCENÄMND **Sysselsättningsgrad:** Heltid/Deltid **Vilande:** Ej vilande

Mått personalavgångar externt	2026	2025	2024
Tv-anställd %	5,76%	9,80%	6,50%
Tv-anställd (Kv) %	6,46%	6,25%	7,15%
Tv-anställd (M) %	4,64%	15,28%	5,54%

Tabellen visar utfall för rapporteringsperioden januari-augusti respektive år

Personalomsättningen har hittills under året varit låg och kommenteras mer utförligt vid helårsrapporteringen.

Uppföljning Internkontrollplan 2026 januari – augusti 2026

Infrastruktur- och servicenämnd

Innehåll

1 Inledning	2
1.1 Kommunfullmäktige obligatoriska kontrollmoment – Korruption	3
2 Hantera inköp och upphandling.....	4
2.1 Riskområde inköp.....	4
2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering.....	4
2.2 Riskområde upphandling.....	5
2.2.1 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling	6
3 Hantera ekonomi	7
3.1 Riskområde fakturor	7
3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten.....	7
4 Hantera administration och juridik	9
4.1 Riskområde felaktig användning av tjänstebilar	9
4.1.1 Kontroll av uppföljning av körjournaler	10
5 Styrprocess.....	11
5.1 Riskområde styrprocess	11
5.1.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet.....	11
5.2 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen	13
5.2.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används.....	13

1 Inledning

Syftet med den interna kontrollen är att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert samt att undgå att allvarliga fel begås.

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter och syftar till att säkerställa en:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, vilket bland annat innebär att ha kontroll av ekonomi, effektivitet och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten, vilket innebär att nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer, vilket innefattar såväl lagstiftning som kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens olika huvudprocesser;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp (och upphandling)
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocess (det kommunala uppdraget)
- Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning av internkontrollmoment till Internkontrollplanen 2026 finns inom huvudprocesserna;

- Hantera inköp och upphandling
- Hantera ekonomi
- Hantera administration och juridik
- Styrprocess

1.1 Kommunfullmäktige obligatoriska kontrollmoment – Korruption

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptions begreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller handlingssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

Infrastruktur- och servicenämndens utvalda kontrollmoment kopplat till korruption finns inom riskområdena inköp och upphandling samt ekonomi. Nämnden har valt ut tre kontrollmoment som stöder det obligatoriska riskområdet;

- Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering
- Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling
- Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheter

2 Hantera inköp och upphandling

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till riskområdena inköp och upphandling.

2.1 Riskområde inköp

Risk finns att inköpta varor och tjänster inte levereras enligt avtal. Det kan vara att varor/tjänster inte är levererade innan betalning, att de inte levereras alls eller inte levereras till pris enligt överenskommelse. Risken ökar i verksamheter där stora volymer upphandlas med många eller omfattande fakturor att hantera. Bristar i samband med inköp kopplat till leverantörsfakturahanteringen innebär en risk för välfärdsbrottslighet eller korruption, vare sig denna är otillbörlig eller inte eller om den uppstår till följd av olämpligt beteende eller är en rent kriminell handling. Att säkerställa en fungerande leverantörsfakturahantering samt att kontrollera dess funktionalitet är till gagn såväl för ett effektivt nyttjande av skattemedel som ett bibehållet förtroende för kommunen, dess politiker och dess anställda.

Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande inköp är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Stickprov	

Kommentar:

Fördjupad kontroll sker genom kontroll av slumpvis utvalda fakturor från olika leverantörer och till olika verksamheter.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och vid kontrollen följs upp att faktureringen motsvarar beställningen, att det fakturerade beloppet överensstämmer med avtalat pris och att avtalsvillkoren i övrigt följs avseende fakturaunderlag och innehåll.

Resultat och åtgärder:

Under perioden januari till augusti 2026 har uppföljning genomförts av 19 slumpmässigt utvalda leverantörer. Granskningen omfattade 30 fakturor och syftade till att säkerställa att inköp och leveranser har skett i enlighet med gällande avtal, rutiner och uppställda krav.

Resultatet av stickprovsgranskningen visar att merparten av de granskade leverantörerna uppfyller de krav och förväntningar som ställs. För de flesta leverantörer har inga avvikelser eller omständigheter identifierats som motiverar ytterligare uppföljning eller särskilda åtgärder.

Granskningen visar samtidigt värdet av regelbundna kontroller som en del av den interna kontrollen. Genom återkommande stickprov skapas bättre förutsättningar för att tidigt upptäcka eventuella brister, säkerställa avtalstrohet samt bidra till en effektiv och rättssäker hantering av kommunens inköp.

I de fall granskning visar behov av ytterligare kontroll eller uppföljning samverkar berörd avdelning för att hantera eventuella frågor. Syftet med detta arbete är att stärka efterlevnaden av gällande rutiner och vid behov vidta förbättringsåtgärder.

Den samlade bedömningen utifrån genomförd stickprovskontroll är att leverantörshanteringen i de granskade fallen i huvudsak fungerar väl. Uppföljningsarbetet kommer att fortsätta för att säkerställa fortsatt god intern kontroll och hög kvalitet i kommunens inköpsprocesser.

2.2 Riskområde upphandling

Kommunen har ett stort ansvar att använda skattemedel på ett effektivt och värdeskapande sätt. Eftersom offentliga verksamheter hanterar stora ekonomiska resurser påverkar deras inköp både marknaden och företagens förutsättningar i betydande grad. Därför är det avgörande att alla inköp sker enligt gällande lagar, regler och interna riktlinjer. Varför är detta viktigt?

- Skattemedel ska användas rätt – varje inköp måste bidra till verksamhetens mål och medborgarnas bästa.
- Marknaden påverkas – kommunens inköp kan styra konkurrens och affärsmöjligheter för lokala och nationella leverantörer.
- Förtroendet står på spel – transparens och rättssäkerhet i inköpsprocessen är avgörande för att behålla medborgarnas och leverantörernas förtroende.

Vid inköp av varor och tjänster är det viktigt att inköp och upphandling sker enligt gällande regelverk och att avtal efterlevs, att det finns fungerande rutiner för detta och

att uppföljning sker. Som en följd av detta kommer samtliga upphandlingar som överstiger 100 tkr följas upp. Enligt kommunens riktlinjer för hållbara inköp ska kommunens centrala inköpskontor kontaktas för samtliga inköp som överstiger 100 tkr.

Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande inköp är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.2.1 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Kontroll av alla	

Kommentar:

Förvaltningen erhåller tre gånger per år en lista (från inköpskontoret) med leverantörer som är direktupphandlade på förvaltningen, där upphandlingsvärdet överstiger 100 tkr. Avdelning verksamhetsstöd går igenom listan och kontaktar de som genomfört upphandlingen. Syftet med samtalet är att utbilda och skapa förståelse gällande kommunens riktlinje för inköp. Ledningsgruppen följer upp resultatet och beslutar om eventuella åtgärder. Kontrollmomentet kvarstår från 2025, dock kan ordalydelsen skilja sig något mellan åren.

Resultat och åtgärder:

Genomgången av inköp under de senaste tolv månaderna visar att det finns 11 leverantörer där inköpsvolymen per leverantör överstiger 100 tkr och inköpskontoret inte har varit involverad i processen. Av dessa 11 leverantörer har åtta lokala avtal tecknats av respektive sektion på förvaltningen. Den sammanlagda inköpsvolymen för dessa leverantörer uppgår till cirka 2,6 mkr.

Dessa inköp utgör avvikelser från gällande inköps- och upphandlingsriktlinje eftersom inköpskontoret inte har deltagit i upphandling eller avtalsprocess. Avvikelseerna innebär att inköp i dessa fall har genomförts utanför fastställda arbetssätt och kontrollrutiner.

Ur ett styrnings-, uppföljnings- och regelefterlevnadsperspektiv medför detta en ökad risk. När inköpsfunktionen inte involveras minskar möjligheten att säkerställa att upphandlingar genomförs på ett enhetligt, affärsmässigt och rättssäkert sätt samt att gällande riktlinjer och regelverk följs.

Samtidigt visar den samlade ekonomiska analysen att de identifierade leverantörerna tillsammans endast motsvarar en begränsad del av förvaltningens totala inköpsvolym. Den aktuella inköpsvolymen understiger 0,3 procent av förvaltningens totala inköp under den granskade perioden.

Sammantaget bedöms den ekonomiska påverkan på förvaltningens totala inköpsvolym vara begränsad. Det är dock viktigt att uppmärksamma och åtgärda de identifierade avvikelserna för att säkerställa efterlevnad av inköps- och upphandlingsriktlinjerna, stärka den interna kontrollen samt skapa ett mer enhetligt, transparent och rättssäkert arbetssätt vid inköp och upphandling.

3 Hantera ekonomi

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till ekonomi.

3.1 Riskområde fakturor

Nämnd och förvaltning har en stor inköpsvolym av entreprenader och tjänster. Det är av största vikt att det finns tydliga och definierade processer till stöd, att dessa används i verksamheterna, att dokumentation för spårbarhet lagras och finns tillgänglig och att avtalsvillkoren omhändertar behovet för en fungerande kvalitet och ekonomi. Brister i kvalitet genererar förr eller senare ekonomiska konsekvenser.

Det är viktigt att rutinerna för att hantera fakturor är tydliga, säkra och tillämpade. Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande riskområdet fakturor är att det är möjligt (3) och konsekvenserna skulle bli allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	4

3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Sektionschef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger/år	Intervju, verksamhetsbesök, genomgång av dokumentation	

Kommentar:

Genomgång och uppföljning av process (avtal, beställning, utförande, fakturering och kontroll) för verksamhet/-er för att säkerställa spårbarhet, transparens och funktionalitet. Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och i den omfattning som resurssituationen medger, urval för kontroll beslutas senare.

Resultat och åtgärder:

Under första halvåret har fördjupad kontroll gällande vinterväghållningen fortgått, några avvikelser gällande åtföljande av avtal har noterats vilket renderat i för hög debitering. Efter dialog med berörda leverantörer har felaktigt debiterade belopp krediterats.

I samband med ny upphandling för vinterväghållningen har avtalsunderlaget kompletterats och anpassats till inköp av nytt systemstöd. Uppdatering och införande av det nya systemstödet pågår och arbetsrutiner anpassas inför säsongstarten. Vid årets inledning har även processen vid inköp av felavhjälpande åtgärder för belysning setts över och tydliggjorts inom organisationen samt med leverantör.

Urval av andra leverantörer för genomgång och djupare uppföljning av process (avtal, beställning, utförande, fakturering och kontroll) för verksamhet/-er för att säkerställa spårbarhet, transparens och funktionalitet kommer att genomföras senare i år om resurssituationen så medger. Uppföljning kommer bland annat att ske genom verksamhetsbesök, genomgång av dokumentation och även vilka systemstöd som används.

4 Hantera administration och juridik

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till administration och juridik.

4.1 Riskområde felaktig användning av tjänstebilar

Effektiv användning av kommunens resurser - risker med felaktig användning av tjänstebilar

Kommunen har ett stort ansvar att förvalta de skattemedel som finansierar vår verksamhet på ett effektivt och värdeskapande sätt. Det innebär att varje resurs – från personal till utrustning och fordon – ska användas med största möjliga nytta för medborgarna och andra intressenter.

Ett viktigt hjälpmedel för kommunanställda är tillgången till tjänstebilar, som möjliggör att arbetsuppgifter kan utföras smidigt och effektivt. Men det finns en reell risk att dessa bilar används för privata ändamål eller på ett sätt som inte är kopplat till arbetet. Sådan användning innebär inte bara ett slöseri med offentliga medel, utan kan också skada förtroendet för kommunen som organisation.

Felaktig användning kan exempelvis innebära:

- Att bilar används utanför arbetstid utan godkänd anledning.
- Att resor inte dokumenteras korrekt eller saknar tydligt arbetsrelaterat syfte.
- Att bilar används för privata ärenden under arbetsdagen.

För att motverka detta krävs tydliga riktlinjer, tekniska hjälpmedel som körjournaler och GPS, samt en kultur där ansvarstagande och transparens är centrala värden. Genom att säkerställa att kommunens bilar används enbart för arbetsrelaterade syften stärker vi både effektiviteten och medborgarnas förtroende.

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande användning av tjänstebilar är att det är möjlighet att det kan inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) om det sker.

Riskbedömning utförd av	Risikvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	4

4.1.1 Kontroll av uppföljning av körjournaler

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd		Stickprov	

Kommentar:

Förvaltningen vill förstärka den regelbundna kontrollen av användandet av tjänstefordon i verksamheterna. En förutsättning för detta kontrollmoment är att regelverk och befintlig information avseende körjournaler går igenom samt att regelverket kring MBL (Medbestämmandelagen) följs i applicerbara delar. Kontroll av att verksamheternas uppföljning av körjournaler genomförs görs via samtal med slumpvis utvalda chefer inom förvaltningen.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och sammanställs i en enkel rapport till förvaltningens ledningsgrupp

Resultat och åtgärder:

Kontrollen är pausad då det finns vissa utmaningar måste lösas innan en uppföljningsrutin är på plats. Samtliga medarbetare har i samband med arbetsplatsträffar informerats om vad som gäller avseende tjänstefordon.

5 Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till styrprocessen.

5.1 Riskområde styrprocess

Att finnas tillgänglig för medborgare och andra intressenter när de har ett ärende till kommunen är en viktig del i det kommunala uppdraget för att de som bor och verkar i kommunen ska vara nöjda med den service som kommunen erbjuder.

I den dagliga verksamheten är det viktigt att tjänstepersoner om/när de under en begränsad tid inte kan finnas tillgängliga, till exempel vid möten eller vid annan frånvaro, följer befintliga rutiner för hänvisning.

Under ledighetsintensiva perioder, till exempel semesterperioden, är risken särskilt hög för svårigheter i form av minskad tillgänglighet till handläggare eller andra funktioner. Det är viktigt att respektive ledare inom sitt ansvarsområde säkerställer rutiner för hantering av inkommande ärenden samt kommunicerar detta till berörda funktioner. Om brister finns är risken stor, i tillägg till risk för att medborgare och andra intressenter som söker kommunen upplever en försämrad service, att ineffektivitet skapas eller mer jobb uppstår inom andra delar av organisationen, tex kundcenter eller registraturen. Infrastruktur och servicenämnden bedömning är att det är sannolikt att det händer (4) och att konsekvenserna är kännbara (3)

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		4	3

5.1.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Kontroll av alla	

Kommentar:

Kontrollmomentet innebär uppföljning av organisationens tillgänglighet för inkommande samtal till kommunen via kundcenter (0920-45 30 00) och som kopplats vidare till förvaltningen där samtal inte har besvarats och hänvisning har saknats. Inkommande samtal till direktnummer ingår inte då dessa i regel inte är publicerade externt och då det kan finnas mobilsvar eller återkoppling på dessa via SMS och

återuppringning senare om personen är upptagen i annat. Kontrollmomentet kvarstår från 2025.

Resultat och åtgärder:

Utfallet för årets första åtta månader visar att 13 procent av de inkommande samtal som Kundcenter vidarekopplat till medarbetare inom Infrastruktur- och serviceförvaltningen inte har besvarats. I dessa fall har det dessutom saknats hänvisning till en alternativ kontaktväg.

Detta innebär att kunden varken har fått direkt kontakt med ansvarig funktion eller information om hur ärendet kan följas upp vid ett senare tillfälle. Bristen påverkar tillgängligheten och kan leda till en sämre upplevelse av förvaltningens service. Resultatet visar samtidigt en positiv utveckling jämfört med motsvarande period föregående år, då andelen obesvarade samtal uppgick till 15 procent.

Minskningen tyder på att genomförda åtgärder och ett ökat fokus på tillgänglighet har haft effekt. Trots förbättringen kvarstår ett behov av fortsatt utveckling för att säkerställa en hög och jämn servicenivå.

Inom delar av förvaltningen har ett nytt arbetssätt införts för att förbättra hanteringen av vidarekopplade samtal. Samtalen tas emot och samlas i en gemensam mapp/kö funktion och fördelas därefter till berörd sektion. Målsättningen är att samtliga ärenden ska hanteras inom 24 timmar. Detta arbetssätt skapar en tydligare struktur för hanteringen av inkommande ärenden och bidrar till att kunder får återkoppling inom ett dygn, även när direkt svar inte kan ges vid det första kontaktförsöket. De samtal som hanteras genom denna funktion, totalt 2 513 samtal, ingår i ovanstående jämförelsetal. Om dessa samtal hade inkluderats i beräkningen skulle andelen obesvarade samtal ha uppgått till 18 procent i stället för 13 procent.

Sammantaget bidrar arbetssättet till förbättrad service, ökad tillgänglighet och bättre förutsättningar för en systematisk uppföljning av inkommande kontakter. Det skapar även större likvärdighet i hanteringen av ärenden och stärker förvaltningens möjligheter att erbjuda invånarna en mer enhetlig och kvalitetssäkrad service.

5.2 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen

Det finns en styrmodell som är ett viktigt hjälpmedel för styrning och genomförande av olika skeden i de investeringsprojekt som infrastruktur och serviceförvaltningen

genomför. Under 2025 har ett stödsystem upphandlats som ska implementeras i förvaltningen. Systemet skall, förutom av infrastruktur och serviceförvaltningen, även användas av Lumire AB och Mark- och exploatering på Kommunstyrelseförvaltningen. Detta system bygger på projektmodellen och ska ge stöd för att utföra och följa upp projekt i olika faser och skeden. Vid brister i efterlevnad av projektmodellen kan det uppstå olika problem kopplat till planering, resurssättning, genomförande och kommunikation kring enskilda projekt vilket kan medföra fördyringar och förseningar. Infrastruktur och servicenämnden bedömning är att det är sannolikt att det händer (4) och att konsekvenserna är kännbara (3)

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		4	3

5.2.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Stickprov samt intervjuer	

Kontrollmomentet syftar till att kontrollera att projektet följer projektmodellen och om avsteg finns identifiera dessa och dess orsak.

Kontroll av projekt, genom stickprov, av beslutsunderlag och annan relevant dokumentation kommer att göras. Intervjuer för uppföljning av själva genomförandet kommer att ske med projektansvariga och projektledare.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och sammanställs i en enkel rapport till förvaltningens ledningsgrupp.

Resultat och åtgärder:

Det systemstöd som upphandlats för att stödja arbetet enligt projektmodellen, AVIMA, har ännu inte implementerats fullt ut i verksamheten. I dagsläget används systemet främst inom verksamheten fastigheter och då framför allt i reinvesteringsprojekt. Uppföljningen av hur projektmodellen används har genomförts genom intervjuer med projektledare och projektansvariga.

Under tertial 2 intervjuades fem projektledare och projektansvariga. Ett projekt granskades för varje "intervjuar", vilket har gett en bred bild av hur projektmodellen tillämpas i praktiken inom förvaltningen. Intervjuerna omfattade hela processen, från

idéstadiet till genomförande, med särskilt fokus på styrning, användning av mallar samt hur roller, ansvar och ekonomisk uppföljning hanteras i projekten.

Den samlade bedömningen är att projektmodellen används på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt. Avdelning fastigheter har kommit längst i arbetet med att tillämpa modellens olika roller och arbetssätt samt i användningen av systemstödet AVIMA.

I samtliga granskade projekt hade igångsättningsbeslut fattats av rätt beslutsfattare i enlighet med gällande delegationsordning. Projektdirektiv och projektplaner (fyra av fem projekt) hade upprättats, och där behov funnits även förstudierapporter. Dessa dokument har fungerat som ett viktigt stöd för planering, genomförande och uppföljning av projekten.

Både projektledare och projektansvariga upplever att projektmodellen bidrar till en tydlig struktur, en gemensam förståelse för projektets mål samt bättre förutsättningar för styrning, samordning och uppföljning.

En avvikelse som har identifierats är att de som driver mindre projekt upplever att projektmodellen i vissa delar är mer omfattande än vad projektens komplexitet kräver. Det finns därför önskemål om att modellen ska kunna förenklas eller anpassas för mindre projekt, utan att viktiga delar av styrning och uppföljning går förlorade.

§ 46

Infrastruktur- och servicenämndens investeringsplan 2027–2029

Ärendenr 2026/741-2.4.0.1

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar anta föreslagen investeringsplan 2027–2029.

Reservationer

Anette Asplund (KD) och Hans Å Strandberg (M) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och servicenämnden har i samband med beslut om konsekvensbeskrivning av preliminära ramar, 2026-04-23, § 53, redogjort för de investeringar nämnden ser behov av kommande planperiod samt dess driftkonsekvenser. Detta underlag har därefter ingått som en del i budgetprocessen inför beslut om Mål och budget 2027 med plan 2028-2029 i kommunfullmäktige 2026-06-16, § 108.

Vidare beslutade kommunstyrelsen 2026-08-17, § 182 om prioriteringar av investeringar 2027. Det som berör infrastruktur- och servicenämnden är;

Ny- och reinvesteringar i infrastruktur och fastigheter, 332 mkr

- Fastigheter
- Gator och vägar
- Broar och viadukter
- GC-vägar
- Arbetsmaskiner
- Belysning
- Kajen Norra hamn
- Trafiklösning Ytterviken
- Erosionsåtgärder Svartöbrinken
- Tillgänglighet busshållplatser
- Övrig infrastruktur

Prioriterade investeringar i IT, informationssäkerhet och beredskap, 62 mkr

Satsningar på lekplatser och bra skolvägar, 17 mkr

- Lekplatser
- Bra skolvägar (påverkas av skolstrukturen)
- Svedjevägen, Svedjeskolan Övägen, Stadsöskolan Residensgatan, kvarteret Örnen Residensskolan Tunaskolan

I beslutet om mål och budget fick ISN ett ramtillskott för driften av enskilda vägar, 2 000 tkr/år samt för reinvestering/nyinvestering Norra hamnen 100 tkr 2028 och 2 200 tkr 2029. Övriga driftkonsekvenser förväntas ISN klara inom egen ram.

För förslag till investeringsplan 2027-2029 se bifogad fil.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att anta föreslagen investeringsplan 2027–2029.

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärendet.

Ordföranden (V) och Madelene Rydehäll (S) föreslår bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen, samt med kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Protokoll infrastruktur- och servicenämnden 2026-04-23, § 53
- Protokoll kommunfullmäktige 2026-06-16, § 108
- Protokoll kommunstyrelsen 2026-08-17, § 182
- Förslag till investeringsplan 2027-2029 (bilaga) SBF Hid: 2026.3485

Infrastruktur- och servicenämnden investeringsramar 2027-2029
Nyinvesteringar lekplatser, bänkar, bra skolvägar, maskiner, cykelinfra
Nyinvesteringar IT
Reinvesteringar park, torg, belysning, övrigt
Reinvesteringar gator, vägar, broar, viadukter o GC-vägar(ny+reinv)
Reinvesteringar fastigheter
Summa investeringar exkl större projekt
*Större projekt
Summa investeringar

*) Konstnärlig gestaltning ingår

Förvaltningens förslag till investeringsplan 2027-2029 ISN konsekvensbeskrivning 23 april §53

2027	2028	2029	2027	2028	2029
45 950	31 250	24 800	37 600	26 400	22 800
56 000	57 000	49 000	60 000	57 000	44 000
28 150	45 150	32 650	34 850	18 600	18 600
83 500	78 000	65 000	87 500	75 000	65 000
190 000	190 000	190 000	190 000	190 000	150 000
403 600	401 400	361 450	409 950	367 000	300 400
186 000	90 000	0	186 000	90 000	0
589 600	491 400	361 450	595 950	457 000	300 400

Detaljerade tabeller i blått

Nyinvesteringar
Säkerhet och beredskap
Parkbänkar, sittytter, enklare mötesplatser
Trafiklösning Ytterviken
Diverse cykelinfrastruktur
Bra skolvägar
Lekplatser enl plan för lekmiljöer utomhus
Arbetsmaskiner, lokalvård
Arbetsmaskiner, fordon (park o transport)
Inventarier och verksamhetsutrustning, instrument
IT-infrastruktur gem 3 år
Telefoni
Trådlöst nät som tjänst
Dator som tjänst, skoldator, Cromebook
IT-säkerhet
Laddinfrastruktur för elfordon
Oförutsett
Summa nyinvesteringar

Förvaltningens förslag till investeringsplan 2027-2029 ISN konsekvensbeskrivning 23 april §53

2027	2028	2029	2027	2028	2029
5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
5 000			5 000		
1 200			1 200		
16 750	9 750	4 000	8 400	4 900	2 000
8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
1 000	1 000	300	1 000	1 000	300
3 500	3 000	3 000	3 500	3 000	3 000
500	500	500	500	500	500
3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
			4 000		
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
39 000	39 000	36 000	39 000	39 000	31 000
4 000	5 000		4 000	5 000	
1 000			1 000		
2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
101 950	88 250	73 800	97 600	83 400	66 800

Reinvesteringar
Reinvestering erosionsåtgärder Svartöbrinken
Reinvestering kajen Norra hamn
Reinvestering Bullerplank
Reinvestering Trafiksignaler och vägmärken
Reinvestering Infrastruktur för busshållplatser (kollektivtrafik)
Reinvestering Belysning i byarna
Ökad belysning efter vägar på landsbygden
Reinvestering Belysning
Reinvestering belysning park
Reinvesteringar park ex trädplantering, lekplatser, parkbänkar
Investeringar GC-vägar (ny- och reinvestering)
Reinvesteringar Broar o viadukter enl utredning
Reinvestering i väg i Gammelstad (25 mkr totalt)
Reinvesteringar Gator o vägar broar och viadukter
Reinvesteringar Fastigheter
Summa reinvesteringar

Förvaltningens förslag till investeringsplan 2027-2029 ISN konsekvensbeskrivning 23 april §53

2027	2028	2029	2027	2028	2029
5 000			5 000		
2 500	25 000	12 500	10 000		
1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
400	400	400	400	400	400
4 500	4 000	4 000	4 500	4 000	4 000
750			750		
750	1 500	1 500			
9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
2 250	2 250	2 250	2 200	2 200	2 200
13 500	5 000	5 000	13 500	5 000	5 000
20 000	33 000	20 000	24 000	30 000	20 000
10 000			10 000		
40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
190 000	190 000	190 000	190 000	190 000	150 000
301 650	313 150	287 650	312 350	283 600	233 600

Större pågående projekt
*Hertsöskolan, sporthall, bibliotek, fritidsgård (405 mkr)
*Skolstruktur Gammelstad (Stadsöskolan)
*Förvaltningshuset (Falken, gymnasiebyn)
*Tunaskolan
Summa större projekt

2027	2028	2029	2027	2028	2029
11 000			11 000		
135 000	90 000		135 000	90 000	
40 000			40 000		
186 000	90 000		186 000	90 000	

*) Konstnärlig gestaltning ingår

gul markering = förändring mot ISN konsekvensbeskrivning

§ 42

Yttrande över policy för offentlig konst i Luleå kommun

Ärendenr 2026/583-3.1.0.1

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar anta infrastruktur- och serviceförvaltningens yttrande över Policy för offentlig konst i Luleå kommun/Konstpolicy som nämndens egna.

Reservationer

Anette Asplund (KD) och Hans Å Strandberg (M) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har arbetat fram förslag till *"Policy för offentlig konst i Luleå kommun/Konstpolicy"*. Samtliga nämnder har fått förslaget med möjlighet att yttra sig.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens yttrande

- Dokumentet innehåller många viktiga resonemang och skulle vinna på en viss koncentrerings för att bli mer lättillgängligt och användarvänligt.
- Inledning, bakgrund och syfte kan med fördel kortas ned och förenklas för att tydligare lyfta fram dokumentets kärnbudskap.
- Det är värdefullt att ytterligare förtydliga rollfördelningen mellan policy och riktlinje, där policyn uttrycker den politiska viljeinriktningen och riktlinjen beskriver ansvar, processer och arbetssätt.
- Avsnittet Konst i offentliga miljöer kan stärkas genom att minska vissa upprepningar och göra innehållet mer koncentrerat och lättöverskådligt.
- Avsnittet om uppföljning kan utvecklas genom en tydligare koppling till kultur- och fritidsnämndens ordinarie uppföljningsprocess och årsredovisning.
- Skrivningen om 1 %-regeln bör överensstämma med formuleringen i investeringspolicyn för att säkerställa en enhetlig och tydlig tillämpning i hela kommunen.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta anta infrastruktur- och serviceförvaltningens

yttrande över Policy för offentlig konst i Luleå kommun/Konstpolicy som nämndens egna.

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärendet.

Ordföranden (V) och Madelene Rydehäll (S) föreslår bifalla förvaltningens förslag.

Anette Asplund (KD) förslår följande ändring av yttrandet gällande konstpolicy: *Enprocentsregeln ska innebära att upp till en procent av budgeten för ett byggprojekt, vid nybyggnad, ska avsättas till bild- eller formkonstnärlig gestaltning, och även att konsten kan placeras någon annanstans i kommunen än i närheten av nybyggnaden. Vi är medvetna om att det står annorlunda i investeringspolicy, men den kan med fördel revideras så de överensstämmer.*

Vidare föreslår Annette Asplund (KD) följande tillägg till yttrandet: *Policyn ska skapa möjlighet för konstnärer att utvecklas i konstnärskap genom att skapa offentlig konst.*

Beslutsgång

Ordföranden ställer Anettes Asplunds ändringsförslag under proposition och finner att arbetsutskottet avslår förslaget.

Ordföranden ställer därefter infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Slutligen ställer ordföranden Anette Asplunds tilläggsförslag under proposition och finner att arbetsutskottet avslår förslaget.

Dialog

Dialog har förts internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut, SBF Hid: 2026.3480
- Policy för offentlig konst i Luleå kommun/Konstpolicy, SBF Hid: 2026.2025

Konstpolicy

2026-04-29

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Konstpolicy	Normerande	☐ Hemsida	☐ intranät
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
KFF2025/239	Kommunfullmäktige	XXXX-XX-XX	Tillsvidare
Dokumentägare		Gäller för	
Kultur- och fritidsförvaltningen		Luleå kommun – samtliga nämnder	

Syfte
Beskriver arbetet med offentlig konst i förhållande till investeringar i Luleå kommun
Uppföljning
årsredovisningen
Underlag
Investeringspolicy, Investeringsriktlinjer, Översiktsplan, Riksdagens mål för Gestaltad livsmiljö, Nationella kulturpolitiska mål

Ersätter	
Konstpolicy	
Ärendenummer	Beslutsdatum
KFF 2021.1185	2021-06-16

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	4
Sammanhang	5
Avgränsning	5
Konst i offentliga miljöer	6
Enprocentsregeln	7
Avslutning	9
Genomförande	9
Uppföljning	9
Referenser	9

Inledning

Kultur definierar oss som människor. I vid mening utgör konst och kultur ett av samhällets viktigaste fundament. Kultur betyder odling och odlingen, förädlingen och omhändertagandet av ett samhälle gestaltas genom konsten. Människan har i alla tider gestaltat sin livsmiljö, både i offentliga och privata miljöer.

Bakgrund

Luleå kommun äger av tradition offentlig konst och en konstsamling som betingar stora kulturella och ekonomiska värden. Konstpolicyn beskriver hur Luleå kommun långsiktigt ska arbeta med konst i offentliga rum som ett sätt att öka kommunens attraktionskraft. Konstpolicyn kompletteras av *Riktlinjer för hantering av offentlig konst i Luleå kommun*. Dessa två dokument omfattar konst i offentlig miljö; konstnärlig gestaltning och inköp samt underhåll och skötsel av kommunkonst, så kallad depositionskonst. Styrdokumentet utgör tillsammans en helhet och ska därav läsas ihop.

Syfte

Det övergripande syftet med konstpolicyn är att skapa stabilitet och långsiktighet för konst i planeringen och skapandet av offentliga miljöer i Luleå kommun. Policyn ska även underlätta och klargöra samarbetet mellan kultur- och fritidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen och övriga parter.

Sammanhang

Konstpolicy förhåller sig till Översiktsplan för 2040 och Investeringspolicy.

Mål

- Alla medborgare i Luleå ska få uppleva och möta konst i sin vardag
- Konst i offentliga miljöer ska knyta an till riksdagens mål för Gestaltad livsmiljö, som är vägledande för kommuner och regioner, genom nationella mål för arkitektur, form och design
- Konst i offentliga miljöer ska beakta målen i barnkonventionen
- Konst i offentliga miljöer ska bidra till målet i Vision 2040 om att "alla invånare ska ha ett socialt, kulturellt och fysiskt aktivt liv."
- Konst i det offentliga rummet ska utgå från de nationella kulturpolitiska målen, som är vägledande för kommuner och regioner, där det fastslås att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.
- Konst i offentliga miljöer ska vara professionellt utformad, vara en integrerad del av miljön och skapa identitet till platsen
- Konst i offentliga miljöer ska skapa intresse, engagera, beröra och väcka eftertanke, stimulera fritt tänkande samt bjuda in till samtal och möten
- Konst i offentlig miljö ska utgå från tillgänglighet, kvalitet, mångfald, jämställdhet och jämlikhet mellan människor
- Konst ska utveckla såväl som förvalta kulturella och sociala värden i kommunens gemensamma offentliga miljöer
- Konst i offentliga miljöer ska medverka till att kommunen utvecklas till en attraktiv plats för boende, besökare och näringsliv
- Konsten ska vara en naturlig del i hela Luleå kommun och interagera med stadsplanering och byggnationer

Avgränsning

Konstpolicy behandlar inte frågor rörande arkitektur i någon form, belysningsfrågor eller ämnen inom design eller landskapsgestaltning.

Konst i offentliga miljöer

Konsten ska ingå som en del av den bild som förmedlas av Luleå kommun, nationellt och internationellt, detta har alla ansvar i och särskilt Kommunikationsenheten inom Kommunstyrelseförvaltningen. Den fria konsten ska vara en naturlig del i det offentliga rummet och det offentliga samtalet, en part i demokratin och kommunens demokratiska processer. Ett vitalt konstliv ska medverka till att kommunen utvecklas till en attraktiv plats för boende, besökare och näringsliv. Konsten ska spegla historiska och kulturella dimensioner och bygga broar mellan människor med olika kulturell bakgrund. Som människor bör vi alla försöka förstå och lyssna – även på de som inte tycker likadant. Att göra det kan vidga vår syn på tillvaron utan att för den del hänfalla åt alternativa sanningar. Konsten kan hjälpa oss med detta.

Konst i offentliga miljöer utvecklar såväl som förvaltar kulturella och sociala värden i kommunens gemensamma offentliga miljöer genom konstnärlig gestaltning och offentlig konst – och ger mervärde till dess omgivning. Detta innebär att välbefinnande och livskvalitet hos invånarna skapas, vilket i sin tur höjer upplevelsen av trygghet och bidrar till att skapa intresserade, nyfikna medborgare. Utöver detta utvecklas ett offentligt samtal där konsten på så vis även kan bidra till att stärka det demokratiska arbetet genom att inkludera fler i offentlig debatt, samt att få inblick i det kommunala uppdraget. Konsten kan användas och brukas, men har också ett egenvärde och integritet som måste respekteras.

Konstnärlig gestaltning bidrar till ett hållbart samhälle och är som regel producerad för att hålla länge. Den offentliga konsten genererar även arbetstillfällen, skatteintäkter och en allmän utveckling av samhället. Estetisk och konstnärlig gestaltning ger också en ort en identitet och särprägel och ger människan möjlighet att förstå sin samtid och historia. En konstnärlig profilering tillför ett mervärde till gagn för såväl kommunens invånare som tillfälliga besökare.

Konst och kultur i vid mening är viktiga beståndsdelar i ett öppet och demokratiskt samhälle. Konsten kan också ha terapeutiska inslag, fungera hälsofrämjande och på så sätt förbättra människors livskvalitet. Konsten ska väcka eftertanke och framförallt beröra. Att ha konst omkring sig kan ha både avstressande och stimulerande effekter. Konst stimulerar samverkan och diskussioner som bidrar till en positiv utveckling av samhället. Konsten har i sig också ett egenvärde. Kultur, och inte minst konst, är en väsentlig markör av både tradition och

förnyelse. Den offentliga konsten förbinder nuet med historien, speglar sin samtid och pekar mot framtiden.

Konst placerad i det offentliga rummet blir en del av medborgarnas vardag och når dem som vanligtvis inte aktivt besöker konstupställningar. På det sättet kan alla ta del av konsten och delta i det offentliga samtalet om konst. Mötet med konst i offentliga rum skapar möjlighet till reflektion och kan utveckla förmågan att ta till sig konst. Konst i offentliga rum förstärker också platsens estetiska och humanistiska kvaliteter. Den skapar inkluderande offentliga rum dit alla medborgare har tillträde oavsett ålder, bakgrund och behov.

Offentlig konst blir ofta omdebatterad. Ibland bryter konsten mot invanda mönster och väcker starka reaktioner. Offentlig konst handlar om att ge något mer till våra offentliga rum än det mest funktionella och förutsägbara, konst kan vara något som skaver, ifrågasätter och ger en förhöjd livskänsla. Konstnärer har en unik kompetens att uttrycka och formulera frågeställningar, värderingar och känslor i estetiska uttryck som ger samhället fler dimensioner och nya perspektiv.

Upphandling och inköp av offentlig konst skapar uppdrag till konstnärer och gör det möjligt för dem att verka och lyfta frågor av intresse. Konstnärer samverkar ofta med regionala leverantörer och sprider kreativa idéer och innovationer. Den offentliga konsten genererar arbetstillfällen och skatteintäkter och en allmän utveckling av samhället. Konstnärernas närvaro är också viktig i pedagogiska program och för brukarnas delaktighet.

Enprocentsregeln

1937 utformades enprocentsregeln genom ett statligt kulturpolitiskt initiativ. Regeln innebär att en procent av budgeten för ett byggprojekt, vid nybyggnad, om- eller tillbyggnad, ska avsättas till bild- eller formkonstnärlig gestaltning vid statliga byggnationer (Se SOU 2015:88, s 184). Detta har sedan blivit vägledande för landsting, regioner och kommuner. I Luleå kommun fattade kommunfullmäktige ett beslut 1990 om att medel motsvarande en procent ska avsättas till konstgestaltning vid nybyggnation, detsamma vid större renoveringar och om- eller tillbyggnationer. Kommunfullmäktige har sedan förnyat och förtydligat beslutet 2016. I översiktsplanen för Luleå kommun från 2021 sägs vidare att konsten kan placeras på andra platser än där nybyggnationen sker. Detta förstärks också i beslutad policy och

riktlinjer för investeringar från 2025. Via Kultur- och fritidsnämndens reglemente § 5 ges kultur- och fritidsnämnden uppdraget att arbeta med konstnärlig gestaltning och för att säkerställa principen om armlängds avstånd har nämnden i sin tur delegerat uppdraget till konststrateg inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Även de kommunägda bolagen uppmanas att följa principen vid ny-, om- eller tillbyggnad. Privata bolag eller andra aktörer som bygger i Luleå kommun rekommenderas och uppmuntras att följa enprocentsregeln. Alla projekt där enprocentsregeln tillämpas kan kontakta kultur- och fritidsförvaltningen för stöd och hjälp vid den konstnärliga gestaltungsprocessen.

Enprocentsregeln bör också skrivas in i markanvisningar och exploateringsavtal i publika områden, områden där många människor rör sig, så att ansvaret för de konstnärliga gestaltningarna delas mellan offentliga och privata aktörer, för att skapa en mer likvärdig tillgång till offentlig konst i våra livsmiljöer.

Beroende på projektets storlek, budget och komplexitet kan antingen fast konst upphandlas, beställas och projekteras eller lös konst köpas in, eller en blandning mellan de två typerna av konst. I alla projekt där enprocentsregeln tillämpas är det viktigt att den konstnärliga processen sätts igång så tidigt som möjligt. När konstnären blir delaktig i ett tidigt skede säkerställs också att den konstnärliga processen kan ske i samarbete med arkitekt, landskapsarkitekt och andra tekniska konsulter. Det har stor betydelse för att kunna skapa integrerade helheter och motverka synen på konst som dekoration. I startskedet finns också andra behov av samarbeten, exempelvis med brukare.

Det finns också stora ekonomiska fördelar med att konstnären blir delaktig från början eftersom exempelvis synergieffekter kan uppnås då man redan från början kan planera in vissa lösningar i själva byggprocessen. Det har också fördelar rent gestaltungs-mässigt och säkerställer målet med att systematiskt kunna integrera perspektiven mångfald, jämställdhet och jämlikhet i genomförandet.

Avslutning

Genomförande

Det finns ett gemensamt kommunalt ansvar för den offentliga konsten. Kultur- och fritidsnämnden har huvudansvaret för beslut, ekonomi och hantering av offentlig konst. Se vidare i tillhörande riktlinjer för offentlig konst.

Uppföljning

På politisk nivå är kommunfullmäktige ansvarig för att *Konstpolicy för Luleå kommun* följs. På tjänstemannanivå är kommundirektör ansvarig.

Uppföljning av *Konstpolicy för Luleå kommun* görs av kultur- och fritidsförvaltningen och bör ske årligen. Vid uppföljning skall det säkerställas att anslaget för konstnärlig gestaltning enprocentsregeln inte blir mindre än beslutat och att medlen används korrekt. Policyn gäller tills vidare.

Referenser

Bild på framsidan: Erik Thörnqvist, *Make Out*, 2024, fotograf Magnus Stenberg, Lulefotograferna

§ 43

Yttrande över riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun

Ärendenr 2026/583-3.1.0.1

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar anta infrastruktur- och serviceförvaltningens yttrande över Riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun som nämndens egna.

Reservation

Anette Asplund (KD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har arbetat fram förslag till "*Riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun*". Samtliga nämnder har fått förslaget med möjlighet att yttra sig.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till yttrande

- Riktlinjen behandlar ett viktigt område och innehåller många värdefulla resonemang. Dokumentet skulle kunna bli ännu mer lättillgängligt genom en viss koncentrerings av innehållet.
- För att tydliggöra dokumentstrukturen kan vissa delar som beskriver det praktiska genomförandet med fördel placeras i kompletterande dokument, såsom arbetsordningar eller rutiner.
- För att undvika dubbelreglering och skapa en tydligare styrkedja kan måltexter som redan återfinns i policyn ersättas med hänvisningar till policyn.
- Inledning, syfte och ansvarsfördelning kan förenklas för att ytterligare förstärka riktlinjens fokus på den praktiska tillämpningen.
- Hänvisningar till specifika paragrafer i nämndsreglementet kan ses över för att skapa ett mer långsiktigt hållbart dokument som påverkas i mindre grad av framtida revideringar av reglementet.
- Roll- och ansvarsfördelningen mellan kultur- och fritidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen kan med fördel förtydligas för att underlätta ett effektivt samarbete och en gemensam tillämpning.
- I avsnittet om underhåll och skötsel kan ansvarsfördelningen preciseras ytterligare genom att ange infrastruktur- och serviceförvaltningen som huvudansvarig för kommunens fastigheter,

med undantag för de verksamheter där kultur- och fritidsförvaltningen har ansvar.

- Avsnitten om inköp, kvalitet, konstregister, placering, flytt, underhåll och avyttring kan göras mer överskådliga genom förenklingar eller genom att vissa mer detaljerade delar flyttas till kompletterande styrdokument.
- Skrivningen om 1 %-regeln bör överensstämma med formuleringen i investeringspolicyn för att säkerställa en enhetlig och tydlig tillämpning i hela kommunen.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att anta förvaltningens yttrande över Riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun som nämndens egna.

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärende.

Ordföranden (V) föreslår bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Anette Asplund (KD) förslår följande ändring av yttrandet gällande konstpolicyn: *Enprocentsregeln ska innebära att upp till en procent av budgeten för ett byggprojekt, vid nybyggnad, ska avsättas till bild- eller formkonstnärlig gestaltning, och även att konsten kan placeras någon annanstans i kommunen än i närheten av nybyggnaden. Vi är medvetna om att de står annorlunda i investeringspolicyn, men den kan med fördel revideras så de överensstämmer.*

Beslutsgång

Ordföranden ställer Anettes Asplunds ändringsförslag under proposition och finner att arbetsutskottet avslår förslaget.

Ordföranden ställer därefter infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Intern dialog har förts inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut, SBF Hid: 2026.3481
- Riktlinjer för offentlig konst i Luleå kommun, SBF Hid: 2026.2024

RIKTLINJER

FÖR

KONST

LULEÅ KOMMUN

2026-04-29

Inledning

Konst och kultur i vid mening är ett samhälles fundament och utgör dess viktigaste grundstenar. Kultur definierar oss som människor. Kultur betyder odling och odlingen, förädlingen och omhändertagandet av ett samhälle gestaltas genom konsten. Luleå ska vara en attraktiv kommun för alla invånare och samtidigt locka till sig nya invånare, besökare och turister. Konstnärlig gestaltning och utformning av det offentliga rummet har stor betydelse för platsens attraktivitet, för människors välbefinnande och genererar flera positiva synergier.

Syfte

Syftet med *Riktlinjer för hantering av offentlig konst i Luleå kommun* är att tydliggöra ansvarsnivåer vid implementering av *Konstpolicy för Luleå kommun*, samt att beskriva hur hantering av Luleå kommuns konstsamling ska ske. Syftet med riktlinjerna är vidare att skapa stabilitet och långsiktighet för konst i planeringen och skapandet av offentliga miljöer i Luleå kommun. Riktlinjen ska även tydligt uttala en avgränsning för vilka projekt som berörs av enprocentregeln samt att underlätta och klargöra samarbetet mellan kultur- och fritidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen och övriga parter.

Ansvarsfördelning vid hantering av konst

Riktlinjer för hantering av offentlig konst i Luleå kommun är framtagna som hjälp och stöd i kommunens arbete i frågor som handlar om offentlig konst. Riktlinjerna ska ses som ett komplement till *Konstpolicy för Luleå kommun*. De två dokumenten ska ses som en helhet. Nedan utvecklas områden gällande hur konsten ska förvaltas och utvecklas. Det är väsentligt att samtliga med ansvarsområden gällande konst, fastighets- och verksamhetsfrågor känner till strukturen i *Riktlinjer för hantering av offentlig konst* för att säkerställa att förvaltningen av konsten sker på ett korrekt sätt. Den offentliga miljön i Luleå kommun ska gestaltas professionellt och konsten ska vara en naturlig och integrerad del av densamma. Endast originalkonstverk köps in, och endast originalkonst skall finnas i Luleå kommuns offentliga lokaler. För att hanteringen av konstnärlig gestaltning enligt enprocentregeln ska fungera smidigt och utvecklas är det väsentligt att alla berörda förvaltningar och bolag känner till struktur och ansvarsfördelning i arbetet med konst. Det ska ske kontinuerliga avstämningar mellan dessa parter. Det finns en arbetsrutin som förklarar hur arbetet går till samt en arbetsgrupp med representanter från flera förvaltningar som regelbundet går igenom vilka konstprojekt som ska genomföras.

Konstnären

Utan konstnären – ingen konst. Konstnärens ställning på arbetsmarknaden är osäker och offentliga uppdrag som exempelvis att utföra en konstnärlig gestaltning är viktiga för att överleva och utvecklas. Därför är det extra viktigt att offentlig sektor, vid beställningar, håller avtal och har justa villkor, tillämpar rådande principer och avtalsmallar framtagna av konstbranschen. Exempelvis finns MU-avtalet som tecknats mellan staten och de konstnärliga organisationerna där medverkans- och utställningsersättning regleras. Konstnären har upphovsrätt till sitt verk och denna ska ovillkorligen respekteras. Det innebär exempelvis att bildpublicering av konst eller annat upphovsrättsskyddat material inte kan göras hur som helst. Konstnären har rätt att bli omnämnd och har rätt till ersättning. Villkor kring detta finns reglerat i kontrakt mellan kommun och konstnär i samband med offentliga konstnärliga gestaltningsprojekt. Vill en verksamhet använda bild av konstverk som finns vid exempelvis en skola för att marknadsföra sig skall kontakt tas med ansvariga tjänstepersoner vid kultur- och fritidsförvaltningen för konsultation. Givetvis har konstnären också ett ansvar för sin konst och denne har skyldigheter gällande exempelvis garantitid.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer och följer upp en total budgetram för konstnärlig gestaltning enligt enprocentregeln, årligen. I enlighet med Luleå kommuns investeringspolicy ska medel för konstnärlig gestaltning avsättas i alla ombyggnads- och nybyggnadsprojekt. I enlighet med Översiktsplanen är det inte nödvändigt att medlen används där nybyggnationen sker. Medel för investeringar flyttas till respektive nämnd vilka också tar igångsättningsbeslut för respektive investeringsprojekt.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den konstnärliga gestaltningen av kommunens byggnader, samt är beslutande vid konstnärlig gestaltning av offentliga platser, bostads- och andra bebyggelseområden. Detta framgår av nämndens reglemente § 5.

Kultur- och fritidsnämnden är ansvarig för all kommunalt ägd konst samt inköp och förvaltning av Luleå kommuns konstsamling. Vidare att i samråd med berörda förvaltningar besluta om placering av verk ur samlingen och att besluta om konstnärlig gestaltning enligt enprocentregeln.

Kultur- och fritidsnämnden förfogar över de budgetar som finns inom de respektive byggprojekten för konstnärlig gestaltning enligt enprocentregeln. För att värna den konstnärliga friheten och integriteten enligt principen om armlängds avstånd på kulturområdet, ska kultur- och fritidsnämnden inte ha direkt eller indirekt inflytande över det konstnärliga innehållet.

Kultur- och fritidsnämnden uppdrar via delegationsordningen till kultur- och fritidsförvaltningen att utföra uppdragen. Kultur- och fritidsnämnden har det yttersta ansvaret för konsten i de offentliga rummen och även för att tillgodose ungas delaktighet och inflytande.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för den konstnärliga gestaltungsprocessen. I enlighet med principen om armlängds avstånd är det sakkunniga inom kultur- och fritidsförvaltningen som gör bedömningen och fattar besluten om offentligt finansierad konst. Andra sakkunniga kan rådfrågas och konsulter anlitas vid behov, som hjälp, vid de konstnärliga gestaltungsprocesserna. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar också för att ta fram rutiner för skötsel och hantering av konsten, dessutom för att ta fram förslag gällande belysning som tillhör den konstnärliga gestaltningen i samråd med andra.

Det är väsentligt att det finns en strävan efter att jämställdhets- och mångfaldsmålen efterlevs vid val av konstnär, samt att hen uppfyller de kriterier och kvalitetskrav som uppdragen kräver. Förvaltningen ansvarar för att dess mål eftersträvas och respekteras samt att kriterier uppfylls.

Övriga nämnder

Respektive nämnd beslutar utifrån kommunfullmäktiges fastställda mål eller verksamhetens inriktning vilka investeringar som ska inrymmas inom tilldelad investeringsram. I enlighet med Luleå kommuns investeringspolicy ska medel för konstnärlig gestaltning avsättas i alla ombyggnads- och nybyggnadsprojekt.

Övriga förvaltningar

Respektive förvaltning ska informera och föra dialog med kultur- och fritidsförvaltningen vid ett tidigt stadium vid större planeringsprocesser, och vid markanvisningar och exploateringsavtal för att bedöma behovet av konstnärliga gestaltningar och konstnärlig kompetens.

Kommunstyrelseförvaltningen har samråd med kultur- och fritidsförvaltningen och infrastruktur- och serviceförvaltningen innan den treåriga investerings- och exploateringsbudgeten beslutas i kommunfullmäktige. Vid nybyggnation utser infrastruktur- och serviceförvaltningen projektledare som ska kontakta kultur- och fritidsförvaltningen så att projekt inom konstnärlig gestaltning kan ske, detta innan projektet startar. Infrastruktur- och serviceförvaltningen tillhandahåller med personal och kompetens gällande montering och installation, samt ansvarar för belysning. Projektledaren tillhandahåller relevant information, exempelvis ritningar och tidplaner och är tillgänglig för möten och kommunikation. Här finns en processbild framtagen och tillhörande

arbetsrutiner. Vilka projekt som ska igångsättas planeras gemensamt i arbetsgruppen för offentlig konst med representation från flera förvaltningar.

Kommunala bolag

Nybyggnationer, om- eller tillbyggnader som helägda eller delägda kommunala bolag projekterar för i huvudsak kommunal eller egen verksamhet omfattas av Konstpolicy för Luleå kommun. Vid projekt då policyn tillämpas ska kultur- och fritidsförvaltningen kontaktas för stöd och hjälp vid den konstnärliga gestaltungsprocessen. Med hel- och delägda kommunala bolag menas exempelvis Lulebo, Luleå energi, Lumire, LLT med flera.

Privata bolag eller andra aktörer

Nybyggnationer, om- och tillbyggnader som privata bolag eller andra aktörer projekterar för i huvudsak kommunal verksamhet omfattas normalt av Konstpolicy för Luleå kommun. Luleå kommun avsätter då motsvarande en procent av den budgeterade totala byggkostnaden och ett depositionsavtal skrivs. Vid varje projekt då Konstpolicyn tillämpas ska kultur- och fritidsförvaltningen kontaktas för stöd och hjälp vid den konstnärliga gestaltungsprocessen.

Konstansvarig

Alla arbetsplatser där konst ur Luleå kommuns konstsamling finns placerad ska ha en utsedd konstansvarig. Respektive chef har ett ansvar att utse en kontaktperson, konstansvarig, på arbetsplatsen. Det kan vara chefen själv eller annan medarbetare. Personen är behjälplig vid inventeringar och har ansvar för att rapportera till ansvariga tjänstepersoner vid kultur- och fritidsförvaltningen vid förändringar i verksamheten där konsten berörs, exempelvis vid flytt eller ombyggnation.

Definitioner

Luleå kommun, kultur- och fritidsförvaltningen, arbetar med både konstnärlig gestaltning och så kallad depositionskonst (lös konst). Konsten placeras ut i vårt gemensamma offentliga rum.

Det offentliga rummet

Platser dit allmänheten har tillträde. Hit räknas gator, torg, parker och anläggningar, samt utrymmen i kommunens allmänna lokaler. Kan vara platser både utomhus och inomhus.

Offentlig konst

Konst som är avsedd för och utförd direkt för miljöer där allmänheten regelmässigt har tillträde. Konst i det offentliga rummet är all konst som är placerad i vår gemensamma miljö. Sådana miljöer är gator, torg och parker samt utrymmen i allmänna lokaler och lokaler för skola, vård och omsorg exempelvis.

1%-konst eller enprocentskonst

Vid ny- om- och tillbyggnad av kommunala byggnader samt vid anläggning av ny offentlig utomhusmiljö avsätts 1% av kontraktssumman (entreprenadsumman) till konstnärlig gestaltning i enlighet med Luleå kommuns investeringspolicy. 1%-konsten kan bli antingen fast konst eller lös konst. Om konstbudgeten investeras i fast eller lös konst, eller en blandning av båda typerna – detta avgörs från fall till fall av ansvarig tjänsteperson, beroende på en rad faktorer exempelvis budget, tidplan och ett projekts komplexitet. Den har bekostats av gemensamma skattemedel och tillhör alla.

Fast konst

Platsbunden konstnärlig gestaltning som är beställd och skapad för en bestämd plats eller byggnad. Det kan vara:

- Byggnadsintegrerade verk som är direkt monterade i väggar, tak, golv, fönster eller på annat sätt integrerat direkt i byggnaden.
- Platsintegrerade verk som är monterade och placerade utanför byggnader, exempelvis i parker.

Lös konst och fristående verk

Konstverk som går att flytta. De är inte bundna till en plats eller lokal. Det kan röra sig om verk inköpta för konstnärlig gestaltning som hängs upp eller monteras i byggnaden helt utan byggteknisk påverkan, exempelvis målningar, textila verk och mindre skulpturer. Lös konst, eller fristående verk, kan också vara verk som köps in till Luleå kommuns konstsamling med andra medel än 1%-investeringsmedel.

Depositionskonst eller kommunkonst

Kommunkonsten, så kallad depositionskonst eller lånekonst, är den konst som köps in till kommunens olika arbetsplatser genom ett årligt anslag som avsätts av kultur- och fritidsnämnden. Det är alltid lös konst. Konstverk inköpta utan att från början haft någon

särskild plats i åtanke. Konstverken används för att skapa konstkollektioner till olika arbetsplatser i organisationen.

Inköp av konst

Liksom gällande all annan verksamhet i organisationen gäller den tidigare antagna policyn gällande *Nolltolerans mot jäv, mutor och korruption* även vid inköp av konst. Ansvariga tjänstepersoner i kultur- och fritidsförvaltningen, nu benämnda konststrateg och konstintendent, har som uppdrag via delegationsordningen att köpa in konst till Luleå kommun. Övriga i organisationen kan lämna förslag till inköp, likaså medborgare, civilsamhället med flera. Det gäller både konst till investeringsprojekt och annan konst till Luleå kommuns konstsamling. Personal med direkt ansvar för inköp och hantering av konst besöker regelbundet konstutställningar och håller sig uppdaterad på konstområdet, på olika sätt, för att säkerställa en uppdaterad syn på konsten.

Konstinköp görs från professionella konstaktörer; gallerier, konsthallar/museer eller andra plattformar för den professionella konsten. Alla konstinköp görs enligt gällande rutiner och följer också den tidigare antagna organisationsövergripande policyn för *Inköp* och alla köp görs mot faktura. Ledord för inköpen är kvalitet och mångfald vad gäller konstnärliga material och uttryck samt vad gäller konstnärernas bakgrund. Syftet är också att eftersträva en jämställd, jämlik konstsamling och i övrigt att den skall spegla ett öppet samhälle och det fria konstlivet.

Kvalitet och hållbarhet

Kvalitet skall eftersträvas gällande konstnärlig gestaltning och vid alla inköp av konst – liksom för andra offentliga varor och tjänster. Luleå kommun skall eftersträva ekonomisk, social, ekologisk och även kulturell hållbarhet. För att kvalitet ska garanteras krävs att den/de som upphandlar eller köper in konst och hanterar frågor rörande konsten görs av den/de som är utbildade och professionella inom området.

Med kvalitet avses:

- hantverksmässig skicklighet.
- att innehållet skall vara gestaltat på ett intressant och originellt sätt och upplevas som angeläget.
- att konstnären har deltagit både i separat- och samlingsutställningar och vara professionellt verksam som konstnär.
- genomtänkta val av hållbart material vid nyförvärv av konst.

För att säkerställa verkshöjd och kvalitet gällande konstinköpen bör följande kriterier uppnås av konstnären:

1. ha utbildning från konsthögskola

2. och/eller:

- ha genomfört separatutställningar i gallerier, kommunala konsthallar, museer eller lokaler som drivs av arrangörer vars huvudsakliga syfte är att bedriva regelbunden och professionell utställningsverksamhet.

- ha deltagit i samlingsutställning på konstmuseum eller konsthall.

- ha utfört offentligt gestaltungsuppdrag eller erhållit pris i jurybedömt tävlingssammanhang.

- i egenskap av konstnär ha erhållit stipendium från statliga organ, region eller kommun.

- verk av konstnären har köpts in av inköpskommitté tillhörande stat, region, kommun eller museum.

Med mångfald avses:

- Inköp och beställningar fördelas på så stort antal konstnärer som möjligt för att ge medborgarna stor variation och nya influenser. Inköp görs från gallerier, konsthallar/museer och andra plattformar för professionell konst. Konst köps in från aktiva, nu levande konstnärer, för att på så vis låta vår tid ge avtryck in i framtiden. För att komplettera Luleå kommuns konstsamling kan konst i undantagsfall inköpas av konstnär som inte är vid liv, men detta ska ske restriktivt och endast i fall där konstnären sedan tidigare inte är representerad i samlingen och/eller dess verk anses av särskild vikt.

- Inköp av konst ska beakta jämställdhets- och mångfaldsperspektivet samt variation i uttryck, teknik och material.

Konstregister

Luleå kommun äger en konstsamling som totalt sett är har ett högt ekonomiskt värde och som har växt fram under lång tid. Av säkerhetsskäl är konstregistret endast ett internt verktyg för att förvalta konstsamlingen. Ansvarig tjänsteperson vid Konsthallen, kultur- och fritidsförvaltningen har ansvaret för konstregistret och ser till att det uppdateras och innehåller aktuell information. Tillgång till hela eller delar av registret har även annan behörig personal.

Registrering och märkning

Ansvariga tjänstepersoner skall registrera, märka och fotografera alla inköp av konst, även fast konst, så snart som möjligt efter inköp. All konst får vid registrering i konstregistret ett unikt ID-nummer. I Luleå kommun registreras sedan 2024 konsten i det digitala datasystemet Regitart. Registret tar hänsyn till gällande lagstiftning kring GDPR. Registreringen omfattar uppgifter såsom konstnärens namn, titel på konstverket, teknik,

storlek, inköpspris och datum samt inköpsplats och placering med adress, avdelning och rumsnummer. I de fall rumsnummer saknas sker en beskrivning/annan identifiering av platsen. I registret lagras data gällande placering, datum för utlån och historik kring verkets tidigare placering (särskilda rutiner finns framtagna).

Märkningen består av följande innehåll: Luleå kommun, ID-nummer, konstnärens namn och konstverkets titel. Detta sker på ett område som inte stör det estetiska intrycket, vanligtvis på baksidan. Vid fotografering skall ID-numret framgå genom temporär märkning som inte skadar konstverket och bildfilen döps till konstverkets löpnummer.

Konstförråd

All konst är avsedd för att placeras och användas ute i de kommunala verksamheterna. Dock sker flyttar, verksamheter ändrar sina lokaler, byter lokaler, verksamheter läggs ned och nya startar upp. Det gör att det finns behov av transitförråd eller konstförråd. Detta är inte avsett för permanent placering av konsten.

I väntan på placering förvaras konst i förrådsrum i Kulturens hus, eller annan lokal som kultur- och fritidsförvaltningen råder över. Det är endast ett fåtal tjänstepersoner som har behörighet till konstförrådet på grund av säkerhetsskäl. Eventuella besök måste övervakas och besökare får inte lämnas obevakade i konstförrådet. I samband med att verksamheter läggs ned eller flyttar tas konsten till ovan nämnda förråd i väntan på ny placering. Inga andra förrådsutrymmen ska komma ifråga.

Konstförrådet ska för konstens bästa ha ett jämnt klimat gällande temperatur och luftfuktighet. Allra helst ska luftfuktigheten ligga på 50 – 60% och temperaturen på ca 20 grader. Snabba skiftningar i temperatur och/eller luftfuktighet kan allvarligt skada konsten.

Placering och tillfälligt utlån

Ansvariga tjänstepersoner ansvarar för utplacering av konsten i kommunens förvaltningar och verksamheter. Konst prioriteras i gemensamma utrymmen. För att konsten skall komma så många som möjligt till del prioriteras entréer, foajéer, korridorer och allmänna mötesrum, men konst kan även placeras i enskilda kontor. Det är ansvariga tjänstepersoner vid kultur- och fritidsförvaltningen som har rätten att placera och omplacera konstverken.

Om en verksamhet är i behov av ny konst, omplaceringar i samband med att man ändrar i verksamheten, bygger om eller liknande ska ansvariga vid kultur- och fritidsförvaltningen kontaktas – i god tid i förväg. Samverkan sker mellan berörd personal och ansvarig tjänsteperson. Avtal upprättas mellan verksamheten och kultur- och fritidsförvaltningen och skrivs under av ansvarig chef. Inventering sker löpande enligt plan och avtalet uppdateras då. Lämnar chef sin tjänst blir efterträdaren ansvarig för konsten på arbetsplatsen.

Det är aldrig en enskild anställd som lånar konstverk, det görs av ansvarig chef, eller särskild utsedd kontaktperson för konst på respektive arbetsplats. Ansvarig chef skriver under låneavtal. Särskilt framtagna rutiner och avtal reglerar vad som gäller vid lån av kommunens konst. Varje arbetsplats som har konst från Luleå kommuns konstsamling ska utse en kontaktperson för konsten. Det kan vara chef eller annan medarbetare. Den konstansvarige har också ansvar för att konst tillhörande Luleå kommun inte förvaras i avdelningens egna förrådsutrymmen eller dylikt. I samband med placering av konst på arbetsplatser eller i offentliga miljöer sker ett konstpedagogiskt och förmedlande arbete.

Tillfälligt utlån för utställning som anordnas av museum, konsthall eller annan professionell aktör inom konstområdet bedöms utifrån lämplighet av förflyttning av verk samt utställningslokalens säkerhet. Vid utlån upprättas låneavtal som reglerar frågor gällande försäkring, säkerhet, stöld, skada och transporter samt mikroklimat. Avtalet ska även innefatta parter, tidsperiod och hantering.

Deposition

Vid deposition av konst i utrymmen som inte brukas av Luleå kommun, exempelvis vid kommunala bolag skrivs depositionsavtal mellan parterna – där tid och andra punkter gällande depositionen regleras. Liknande villkor som för konst placerad i kommunens lokaler gäller, såsom att ansvarig chef skriver under och att konstansvarig utses vid arbetsplatsen.

Flytt och hantering av konst

All hantering av kommunens konst ska ske varsamt för att undvika skador. Vid flytt av verksamhet och konst är kultur- och fritidsförvaltningen behjälplig. Kontakt ska tas god tid i förväg. Vid flytt ska konstansvarig, eller chef, kontakta ansvarig tjänsteperson vid kultur- och fritidsförvaltningen. För att inte skada konsten – som betingar höga värden – ska den

hanteras varsamt och endast av behörig, utbildad personal. Vid flytt tas konsten till avsett konstförråd och vid behov anpassas en ny konstkollektion till verksamhetens nya lokaler, efter beställning.

Vid frågor som rör förändringar i en miljö där ett konstverk är integrerat, exempelvis i en park, husfasad eller entrérum skall upphovsrättsägaren/konstnären tillfrågas. Om inte konstnären kan tillfrågas bör Luleå kommun kunna hänvisa till ett skriftligt sakkunnigutlåtande.

Vid avyttrande av fastigheter i kommunens ägo ska ägandet och ansvaret för underhåll av befintlig konst fastställas.

Inventering av konst

Inventering av konsten sker löpande enligt en plan som upprättas och kontinuerligt revideras. Ansvarig vid Kultur- och fritidsförvaltningen skickar en lista till varje konstansvarig. De konstansvariga stämmer av listorna och återkopplar med en rapport om eventuella avvikelser. Därefter uppdateras konstregistret av kultur- och fritidsförvaltningen med aktuell information. Vid varje inventering uppdateras även avtalet kring placerad konst.

Underhåll och skötsel

Vid frågor om underhåll och skötsel skall ansvarig tjänsteperson vid kultur- och fritidsförvaltningen kontaktas. Felaktigt underhåll och vanskötsel kan allvarligt skada konsten, dess ekonomiska och kulturella värde.

Drift och skötselansvar är fördelad enligt nedan:

1. Konstnärlig gestaltning innanför en byggnad ansvarar verksamheten för.
2. Konstnärlig gestaltning utanför en byggnad ansvarar fastighetsägaren för.
3. Konstnärlig gestaltning på allmän platsmark ansvarar infrastruktur- och serviceförvaltningen för.

Ansvaret för att ta fram drift- och skötselanvisningar har kultur- och fritidsförvaltningen.

Utgångspunkten är att all konst, liksom annan offentlig egendom skall omhändertas och vårdas väl. Skadad konst ska i första hand restaureras. Kontakt med konstnär eller konstnärens anhöriga bör tas och i förekommande fall med konstkonserverator. Om konstverk inte går att restaurera på grund av ekonomiska eller tekniska skäl kan beslut om destruering tas, dock endast av ansvarig, behörig personal vid Kultur- och fritidsförvaltningen.

Stöld eller saknad konst, samt skador och skadegörelse

Vid stöld eller skadegörelse ska verksamheten själv omedelbart upprätta en polisanmälan. Ansvarig tjänsteperson vid kultur- och fritidsförvaltningen ska också omgående kontaktas. Konsten är försäkrad genom kommunens huvudförsäkring (egendomsförsäkring). Vid skada ska ansvarig tjänsteperson underrättas och rådfrågas om åtgärder.

Avyttring och destruering

Konsten speglar samhället och den tid den tillkommit i. På så vis blir konsten en del av vårt gemensamma kulturarv och historia. Konsten bygger vår identitet.

Luleå kommun avyttrar normalt inte konst genom försäljning. I de flesta fall beräknas de administrativa kostnaderna överstiga eventuella intäkter. De mer värdefulla konstverken som skulle kunna säljas, utgör ett konstnärligt och historiskt värdefullt material. I det fall försäljning blir aktuell på grund av utrymmesbrist eller ekonomiska skäl kan kommunen sälja verk ur samlingen för att investera i ny konst eller för renovering av befintlig konst. Specialister (konsthandlare och auktionsfirmor) på försäljning av konst på andrahandsmarknaden skall då konsulteras för bedömning av aktuella konstverks ekonomiska värde och också sköta en eventuell försäljning. Försäljning av konstverk ska alltid föregås av ett politiskt ställningstagande och beslut.

Konst som är allvarligt skadad och av lågt ekonomiskt och kulturellt värde, samt där konserveringskostnaden är betydligt högre än konstverkets värde kan destrueras. Beslut om avyttring tas alltid av minst tre sakkunniga med konstkompetens. Vid eventuellt beslut om destruktion ska kontakt tas med konstnären eller konstnärens anhöriga. Vid destruktion eller om konstverk har förstörts på annat sätt ska detta noteras i konstregistret och eventuellt bokföringsvärde ska avskrivas.

I dagsläget innehåller konstregistret en del reproduktioner. När dessa påträffas exempelvis i samband med inventeringar eller att verksamheter flyttar och återlämnar konst tas dessa ur Luleå kommuns konstsamling och registret för konst.

Gåvor/donationer

Kultur- och fritidsförvaltningen avgör om det finns möjlighet och relevans att ta emot och förvalta konstdonationer till Luleå kommun. Donationer ska vara villkorslösa, vilket innebär att kommunen får fri dispositionsrätt över konstverket. Det ska inte heller vara förenat med några kostnader, eller andra motprestationer, att motta donationen. Ansvarig tjänsteperson har rätt att avslå donationer/gåvor utifrån bedömning av konstnärlig kvalitet och originalitet, samt möjlighet att placera ut konstverket. Vid godkända donationer ska donationsbrev skrivas och konstverket ska registreras i konstregistret innan placering. Särskild kommentar gällande donationen antecknas i registret. När kommunens enskilda avdelningar eller förvaltningar får förfrågningar gällande donationer ska ansvarig tjänsteperson vid kultur- och fritidsförvaltningen konsulteras.

Privat konst

Luleå kommun tar inget ansvar för privatägd konst. Där sådan konst finns, exempelvis på enskilda kontor, ska det tydligt framgå att den är privat – och märkas. Privat konst får inte hängas i offentlig miljö, exempelvis entréer, korridorer och mötesrum, och restriktivitet ska råda i gemensamma personalytor. Den privatägda konsten ska följa Luleå kommuns värdegrund.

Förvaltningar, avdelningar och enheter bör ej köpa in egen konst, utan i första hand ska allmänna utrymmen gestaltas med den konst som ägs och förvaltas av kommunen gemensamt. Ansvarig tjänsteperson vid kultur- och fritidsförvaltningen ska kontaktas vid rådgivning och godkännande av eventuella undantag. Kultur- och fritidsförvaltningen tar inget ansvar för konst som andra köpt in på egen hand. Kommunens egendomsförsäkring gäller inte heller för privatägd konst.

1990 fattade kommunfullmäktige i Luleå kommun beslut om att investera motsvarande 1% av byggkostnaderna vid ny- om- och tillbyggnationer till konstnärlig gestaltning. Beslutet reviderades 2016. I beslutet ges kultur- och fritidsnämnden uppdraget att arbeta med konstnärlig gestaltning, och för att säkerställa principen om armlängds avstånd delegeras detta till konststrateg och konstantendent i kultur- och fritidsförvaltningen.

I uppdraget för konstnärlig gestaltning och offentlig konst ska:

- Alla medborgare i Luleå ska få uppleva och möta konst i sin vardag
- Konst i offentliga miljöer ska knyta an till riksdagens mål för Gestaltad livsmiljö, som är vägledande för kommuner och regioner, genom nationella mål för arkitektur, form och design
- Konst i offentliga miljöer ska beakta målen i barnkonventionen
- Konst i offentliga miljöer ska bidra till målet i Vision 2040 om att "alla invånare ska ha ett socialt, kulturellt och fysiskt aktivt liv."
- Konst i det offentliga rummet ska utgå från de nationella kulturpolitiska målen, som är vägledande för kommuner och regioner, där det fastslås att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.
- Konst i offentliga miljöer ska vara professionellt utformade, vara en integrerad del av miljön och skapa identitet till platsen
- Konst i offentliga miljöer ska skapa intresse, engagera, beröra och väcka eftertanke, stimulera fritt tänkande samt bjuda in till samtal och möten
- Konst i offentlig miljö ska utgå från tillgänglighet, kvalitet, mångfald, jämställdhet och jämlikhet mellan människor
- Konst ska utveckla såväl som förvalta kulturella och sociala värden i kommunens gemensamma offentliga miljöer
- Konst i offentliga miljöer ska medverka till att kommunen utvecklas till en attraktiv plats för boende, besökare och näringsliv
- Konsten ska vara en naturlig del i hela Luleå kommun och interagera med stadsplanering och byggnationer
- Arbetet ske i samverkan med andra aktörer på området i kommunens förvaltningar

Uppföljning och revidering

På politisk nivå är kommunstyrelsen ansvarig för att *Riktlinjer för hantering av offentlig konst i Luleå kommun* följs. På tjänstemannanivå är kommundirektör ansvarig.

Uppföljning av *Riktlinjer för hantering av offentlig konst i Luleå kommun* görs av kultur- och fritidsförvaltningen och bör ske årligen. Vid uppföljning skall det säkerställas att anslaget för konstnärlig gestaltning enprocentregeln inte blir mindre än beslutat och att medlen används korrekt. Revidering görs årligen.

§ 47

Vägval vid renovering av f.d rådhuset

Ärendenr 2026/883-2.6.1.8

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att välja alternativ 3 för renovering av f.d. rådhuset på Gültzauudden.

Sammanfattning av ärendet

Under flertalet år har det i olika sammanhang, diskuterats hur f.d. rådhuset på Gültzauudden ska komma till användning. Byggnadens skal renoverades för 6 000 tkr år 2021, som en del i Luleås 400-årsjubileum. Det som nu föreslås är re- och nyinvestering invändigt för att kunna nyttja byggnaden mellan april/maj och september (ej varmbonat).

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har beräknat ungefärliga kostnader för de olika alternativen nedan.

Alternativ 1

Re- och nyinvestering som möjliggör för enklare försäljning (kaffe, korv, glass) där föreningslivet är den troliga hyresgästen. Alternativ 1 innebär endast nyttjande av bottenvåningen. Uppskattad investering, 300 000-350 000 tkr.

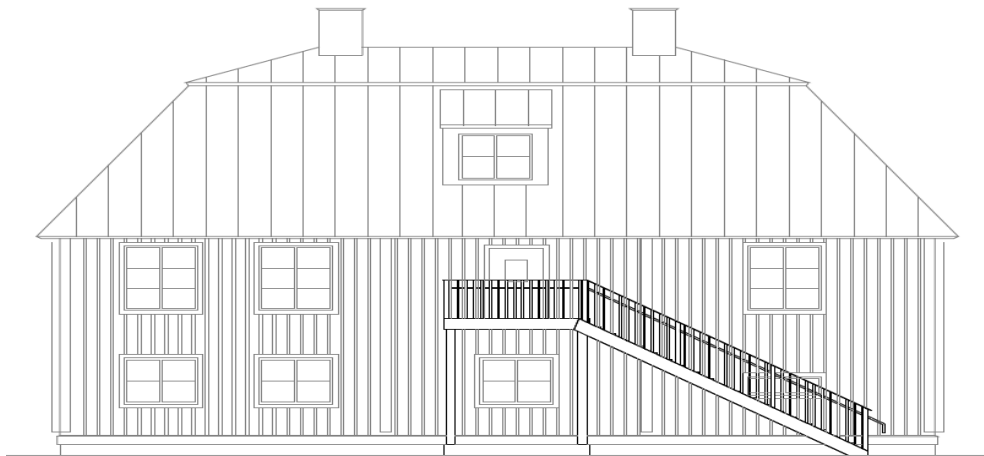
Alternativ 2

Re- och nyinvestering som möjliggör för kommersiell aktör att vara hyresgäst. Det kommer inte vara ett fullskaligt restaurangkök, men ha grundutrustning för att driva café som kan servera exempelvis kaffe, smörgåsar, sallader, soppor, enklare luncher och uppvärmda rätter, men inte bakning på plats. Alternativ 2 innebär endast nyttjande av bottenvåningen. Uppskattad investering, 600 000-700 000 tkr.

Alternativ 3

Som alternativ 2 men alternativ 3 innebär också nyttjande av övervåningen, då utrymningsväg tillförs. Uppskattad investering, 900 000-1 000 000 tkr.

Exempel på hur utrymningsväg skulle kunna se ut för att harmonisera med byggnaden

Infrastruktur- och serviceförvaltningen förordar alternativ 3, då det bedöms ge den största långsiktiga nyttan för kommunen genom att hela byggnadens potential tas till vara. En godkänd utrymningsväg ökar lokalens användbarhet och attraktivitet för framtida hyresgäster.

Till skillnad från alternativ 1 och 2, som begränsas till bottenvåningen, ger alternativ 3 förutsättningar för fler verksamheter och ett mer flexibelt användande av fastigheten. Lokalerna kan användas för caféverksamhet kombinerat med exempelvis möten, evenemang, utställningar, föreningsverksamhet eller andra publika aktiviteter. Den utökade ytan skapar också bättre möjligheter att attrahera kommersiella aktörer och därmed långsiktigt stärka Rådhusets roll som en levande mötesplats på Gültzaudden.

Även om investeringskostnaden är högre än för övriga alternativ innebär alternativ 3 att kommunen får ett mer komplett och framtidssäkert nyttjande av den redan renoverade byggnaden. Investeringen bidrar till att maximera värdet av tidigare genomförda åtgärder och skapar större förutsättningar för verksamhet, besökare och intäkter över tid.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att välja alternativ 3 för renovering av f.d. rådhuset på Gültzaudden.

Sammanträdet

Infrastruktur- och servicenämnden föredrar ärendet.

Ordföranden (V) föreslår bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har haft dialog med två kommersiella aktörer för att få deras synpunkter och inspel på vilken typ av utrustning som behövs för alt 2 och 3.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut, SBF Hid: 2026.3486
- Rapport om byggnadsminnesmärkning (bilaga) SBF Hid: 2026.3487

Rådhuset på Gültzaudden

Byggnadsminnesutredning

Länsstyrelsen i Norrbotten
Samhällsplanering och kulturmiljö
2026

Titel: Rådhuset på Gøltzaudden
Författare: Anna Elmén Berg

Diarienummer: 6527-2023
Utgivningsår: 2026
Omslagsbild: Anna Elmén Berg

Inledning

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Rådhuset på Gültzaudden i Luleå väcktes av Luleå kommun den 8 maj 2023. De senaste åren har kommunen planerat för Gültzauddens framtid som rekreationsområde. Arbete pågår med att utveckla promenadstråket runt udden och platsen kring Rådhuset. Intentionen är att tillföra fler funktioner i nya byggnader, som kan bidra till platsens attraktivitet.

Det ”gamla rådhuset” ses i detta sammanhang som en resurs i platsutvecklingen, som tillför estetiska och kulturhistoriska värden. Inför stadens 400-årsjubileum 2021 restaurerades byggnaden exteriört.

Länsstyrelsen utreder och beslutar om byggnadsminnen i enlighet med KML kap.3. Kravet på en byggnadsminnesförklaring sammanfattas med begreppet ”synnerligen högt kulturhistoriskt värde”.

Begreppet kulturhistoriskt värde används inom kulturmiljöarbete och är en sammanvägning av en rad olika aspekter. För byggnadsminnen kan det exempelvis röra sig om arkitektur, material, konstruktion, men även historia eller social och symbolisk betydelse.

Riksantikvarieämbetets definition av kulturhistoriskt värde (2015) lyder:

Kulturhistoriskt värde består i de möjligheter materiella och immateriella företeelser kan ge vad gäller att inhämta och förmedla kunskaper om och förståelse av olika skeenden och sammanhang – samt därigenom människors livsvillkor i skilda tider, inklusive de förhållanden som råder idag.

Eller enklare uttryckt:

... ju bättre en företeelse bidrar till möjligheterna att utvinna och kommunicera en bredd av kulturhistorisk kunskap – desto högre är dess kulturhistoriska värde.

En kulturmiljös kulturhistoriska värde kan med andra ord uttryckas i de berättelser som miljön illustrerar. Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om byggnadsminnen (KRFS 2018:3) föreskriver att:

6 § Ett beslut om byggnadsminnesförklaring ska innehålla en beskrivning av det kulturhistoriska värde som förklaringen är avsedd att skydda. Detta värde ska bedömas utifrån dess potential som källa för att utvinna eller förmedla kunskap om objektet och dess kulturhistoriska sammanhang.

De berättelser som Rådhuset på Gültzaudden förmedlar kan sammanfattas i de tre avsnitt som närmast följer. Byggnaden är speciell eftersom det är ett hus som redan från början kallades för ”Gamla Rådhuset”. Beteckningen är paradoxal:

Den betecknades alltså som ”gammal” redan när den byggdes. Och fast den än idag kallas för rådhus, har den aldrig varit rådhus.

Beroende på sammanhang benämns byggnaden här Gamla rådhuset eller Rådhuset. Den första benämningen användes tidigare, nu verkar den senare vara vanligare.

Denna byggnadsminnesutredning innehåller först en översiktlig historik, som dels behandlar delar av Luleå stads och stadens gamla rådhus historia, dels den aktuella byggnadens historia. Sedan följer ett avsnitt som kortfattat redovisare dess roll i samhällsdebatten. Rapporten avslutas med en sammanfattning av Rådhusets kulturhistoriska värde.

Luleå den 28 maj 2026

Anna Elmén Berg
Antikvarie
Samhällsplanering och kulturmiljö
Länsstyrelsen Norrbotten

Innehåll

Inledning.....	3
1 Förebilden: Gamla rådhuset 1693-1861	7
2 Rekonstruktionen: Gamla rådhuset 1920	9
.....	10
3 Museet: Gamla rådhuset 1921-1970.	13
4 Rådhuset i samhällsdebatten.....	16
5 Rådhuset på Göltauudden	17
6 Kulturhistoriskt värde	25
Referenser i urval	29
Arkiv	29
Litteratur	29
Internetpubliceringar	29

Foto i Antikvarisk-Topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet.

1 Förebilden: Gamla rådhuset 1693-1861

Vid staden Luleås grundläggning 1621 förlades den till det som idag är Gammelstad. På 1650-talet flyttades staden, men både 1653 och 1657 drabbades den av bränder. Det första rådhuset på den nya platsen brann ner 1657. Efter branden var stadens borgare ovilliga att bygga upp staden på nytt, så uppbyggnadsarbetet startade inte på allvar förrän 1665. Nytt rådhus, det andra på platsen, byggdes sannolikt 1667.

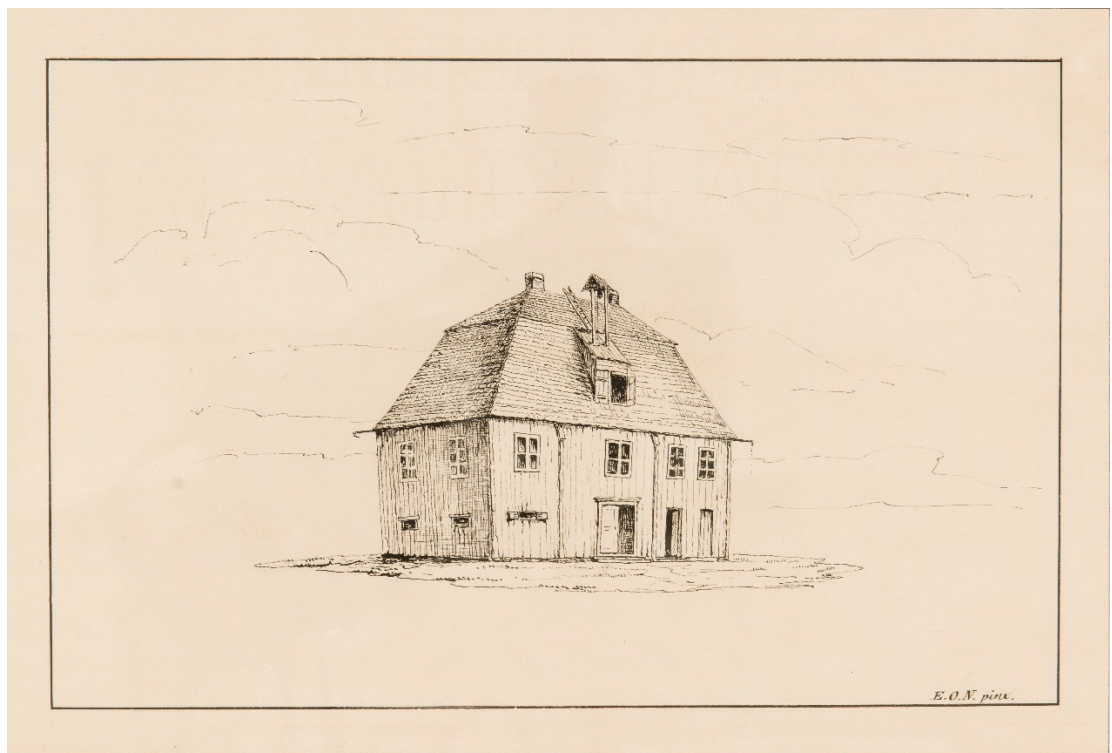
Redan efter ett par decennier började dock behovet av ett nytt rådhus att diskuteras. Detta timrades upp under våren 1693 och blev stadens tredje rådhus. Byggnaden finansierades med den förmögenhets- och arvsskatt som kom staden tillhanda efter rådmannen Johan Pålssons död. Den förlades till torget, intill det äldre rådhuset som därefter användes som skola och senare fänghus för ryska krigsfångar. Detta stod kvar ända till 1727.

Det rådhus som var förebild för byggnaden på Gültzauudden var alltså stadens tredje rådhus, uppfört 1693. Byggnadens utseende är känt genom en teckning av Erik Olof Nordlinder (1827–1911).

Det gamla rådhuset hade på 1830-talet förfallit och hade stora renoveringsbehov. En utredning genomfördes, som påvisade vilka brister som fanns. Men frågan tog en ny vändning 1848, när staden genom borgmästaren Eric August Curtelius förklarade att ett nytt rådhus måste byggas. Beslut om detta togs 1857. Men beslutet tycks ha orsakat starka protester. Trots detta togs ännu ett rådhus i bruk 1860. Det var stadens fjärde på platsen.

Det rådhus som då hade förlorat sin funktion inköptes för bortflyttning av en köpman som hette Benckert. Rivningen skedde på tidigt 1860-tal och Benckert uppförde ett stort magasin av timringen. Detta revs i sin tur vid 1900-talets början och timret köptes upp av en snickare vid namn Boman. Kvar i Bomans ägo blev även vissa byggnadsdetaljer. Timret såldes däremot vidare till stadsbyggmästaren och arkitekten Johan Vikberg.

Delar av den gamla timmerstommen uppges fortfarande finnas kvar. Under tidigt 1900-tal byggde Vikberg en panelklädd villa i hörnet av Vattugatan-Fagerlinsvägen. Huset ombyggdes på 1930-talet och försågs då med tegelfasad. Det om- och tillbyggdes ytterligare i slutet av 1950-talet när det ägdes av arkitekten Bertil Höök.

Det gamla rådhuset i Luleå, teckning av E.O. Nordlinder 1892. Norrbottens museum.

2 Rekonstruktionen: Gamla rådhuset 1920

Det så kallade Gamla rådhuset på Gültzauudden byggdes 1920, inför den stora utställning som arrangerades 1921 i samband med stadens 300-årsjubileum. Beslutet att bygga huset hade sina rötter i de protester som förekommit när det gamla rådhuset revs. Det fortsatte uppenbarligen att ha ett högt identitets- och symbolvärde för staden långt fram i tiden.

Projektet startade genom att en ”kommitté för Luleå gamla rådhus” påbörjade en insamling. Syftet var att bygga en ”trogen kopia”. Insamlingen resulterade i att olika personer tecknade sig för kontanta bidrag, men även att material som sades komma från det gamla rådhuset lämnades in. Bland dem fanns golvplankor, dörrar och fönster. Den ovan nämnde snickaren Boman bidrog med de delar som fanns i hans ägo.

Byggnadskommittén samlade också information om hur det gamla rådhuset sett ut. När projektet startade levde fortfarande ett antal personer som hade sett byggnaden och till och med haft det som sin arbetsplats. Författaren och museiintendenten David Törnqvist dokumenterade deras minnen genom intervjuer. Därifrån kom exempelvis upplysningar rörande rådhusets inredning. Ett viktigt underlag för rekonstruktionen utgjordes av den redan nämnda utredning om rådhusets underhållsbehov som gjordes på 1830-talet samt av brandförsäkringshandlingar från 1839. Utifrån dessa rekonstruerades byggnadens planlösning av ingenjören Henrik Wennerström. Finansieringen och byggnadsprojektet leddes av en byggnadsdirektion som främst företrädades av Albert Carlgren och Gustaf Groth.

"Ritning till återuppbyggnad av Luleå gamla Rådhus". Byggnadsritning av arkitekt Carl Otto Hallström, Byggnadsstyrelsen 1920, Norrbottens museums arkiv.

Som arkitekt anlätades Carl Otto Hallström (1886–1975). Denne hör inte till landets mest kända, men han var utbildad på KTH och Konsthögskolan, och hade tjänstgjort hos tidens mest berömda svenska arkitekter: i tur och ordning Isak Gustaf Classon, Ivar Tengbom och Torben Grut. Under sin karriär var han ofta i offentlig tjänst och hade anställningar bland annat på Kungl.

Byggnadsstyrelsen, Socialstyrelsen och Fortifikationen. På 1920-talet gjorde han restaureringar av interiörer på Wrangelska palatset och Örebro slott, vilket tyder på att han hade kunskaper om historisk arkitektur. Han ritade också en privat villa för historikern Carl Grimberg på Djursholm. Av intresse i detta sammanhang är Forsviks kyrka i Undennäs församling, Skara stift, som byggdes efter hans ritningar 1934. Den har en liknande karaktär som rådhuset genom dess referenser till traditionell arkitektur, till medeltidens kyrkor och 1700-talets träkyrkobyggnader.

Rådhusets arkitektur brukar karakteriseras som "karolinsk barock", men samtidigt är det en byggnad som har tydliga beröringspunkter med den nationalromantiska arkitektur som var ledande vid byggnadstiden. Arkitekten Hallström betonade också i ett brev till byggnadskommissionen att den byggnad han ritat inte var en kopia av det gamla rådhusets ursprungliga utseende, utan att

han även inarbetat senare förändringar som de framstod på den bevarade teckningen. Han menade att han hade förmedlat byggnadens karaktär, men samtidigt gjort anpassningar för att det skulle kunna fylla sin funktion i samtiden.

Detta förhållningssätt stämmer väl överens med den restaureringsideologi som fanns i samtiden. Tidigare restaureringar hade ofta strävat efter att återföra byggnader till ett "ursprungligt" skede och därmed en enhetlig "stil". Vid 1900-talets början skedde i Sverige en teoretisk nyorientering inom restaureringskonsten och en ny metod etablerades. Kortfattat uttryckt innebar skiftet en mer antikvariskt inriktad syn på den historiskt framvuxna byggnaden. Detta innebar att även förändringar och tillägg från senare skeden i byggnadens historia skulle respekteras. Hallströms intention med rekonstruktionen var alltså inte att återskapa det ursprungliga gamla rådhuset i en enhetlig stil, karolinsk barock. Istället gestaltade han det gamla rådhusets historia som en simultan berättelse, när han lade till senare förändringar som exempelvis de stora fönstren i övervåningen som bör ha tillkommit på 1800-talet. Även Hallströms vilja att anpassa byggnaden till en samtida funktion är i linje med tidens arkitektursyn.

De nationalromantiska dragen, som i forskningen ibland även karakteriserats som "materialrealism", är tydliga i exteriören. Den förmedlar omsorg om materialverkan och autenticitet gentemot förebilden. I valet av takmaterial förordade Hallström enkelt takspån, istället för tegel som också föreslogs. I en lada vid Lulsundet hittades takspån, "stickor", som uppgavs ha täckt det gamla rådhuset. Byggnadsdirektionen lät därför tillverka spån av samma form, trots att det avsevärt fördyrade taket.

Även användningen av rödfärg på panelen är tidstypisk. I diskussionen kring byggnadens färgsättning framfördes som alternativ herrgårdsgult, men även att byggnaden kunde patineras med vitriollösning eller en blandning av tjära och sältran. Hallström hävdade dock den röda slamfärgen. När huset målades kom knutbräderna först att målas vita. På arkitektens uppmaning vändes de och rödfärgades istället. Han motiverade detta med att vita knutar var alltför framträdande och gjorde huset mindre monumentalt.

Kravet på autenticitet sträckte sig däremot inte till byggnadens konstruktion. Vid samtida restaureringar var det vanligt att moderna material användes, men att dessa doldes av traditionella material på ytan. Att timra upp byggnaden på ett traditionellt sätt verkar här inte ha varit ett alternativ. Byggnaden ställdes på en grund av granit och består av en fackverkskonstruktion där facken timrades ihop.

På arkitektens byggnadsritningar betecknades arbetet som en ”återuppbyggnad av Luleå stads gamla rådhus”. Till interiören återanvändes äldre byggnads- och inredningsdetaljer. Vissa tycks ha kommit från det gamla rådhuset och andra införskaffades eller skänktes till bygget. Det finns tyvärr ingen dokumentation över detaljernas härkomst. Vad som finns är enbart spridda noteringar, exempelvis: ”Den mer ålderdomliga bottenvåningen förses med dörrar av den äldre typen, övervåningen med dörrar av den mer dekadenta sorten.” Och: ”Hittat en dörr och fönster ute på Mjölkudden och konstaterat att de tillhört gamla rådhuset.”

Rådhuset på Gültzaudden 1938. Foto Reinhold Odencrantz.
Norrbottens museums bildarkiv.

3 **Museet: Gamla rådhuset 1921-1970.**

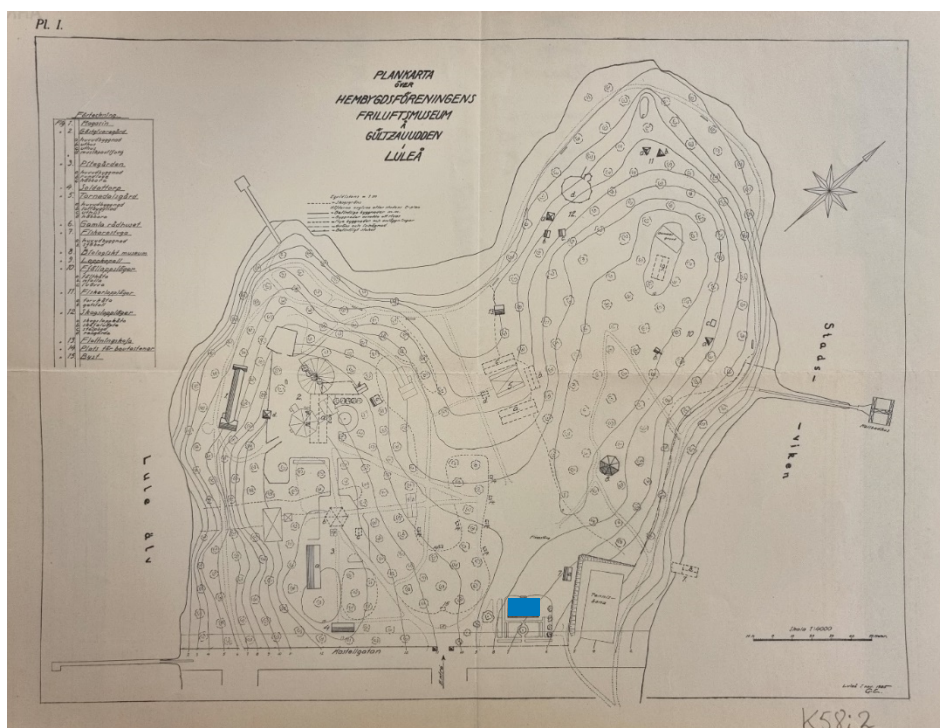
Rådhuset byggdes som museum och kallades som nämnts vid byggnadstiden för ”Gamla rådhuset”. Byggherre var Norrbottens läns museiförening. När byggnaden stod färdig överlämnades den som gåva till Luleå stad. Det skedde med förbehåll att museiföreningen skulle få nyttja den fritt ”för förvaring av fornföremål så länge föreningens friluftsmuseum å Gultzauudden upprätthålles därstädes”.

Museiförening hade bildats 1886. Till initiativtagarna hörde geologen Fredrik Svenonius. Denne var även betydelsefull för bildandet av Svenska Turistföreningen och bidrog till att kunskapen om landets nordligaste delar spreds inom landet. Redan från början fanns idén att det blivande museet i Norrbotten skulle vara ett friluftsmuseum. Skansen i Stockholm blev vid denna tid en internationell förebild och hembygdsrörelsen blev en stor folkrörelse. Många hembygdsgrärdar i Sverige tillkom och dit flyttades byggnader som ibland räddades från rivning, ibland inköptes av pedagogiska skäl.

Museiföreningen fick dispositionsrätt till Gultzauudden 1920 och påbörjade då uppbyggnaden av friluftsmuseet. Föreningen ombildades 1922 till Norrbottens läns hembygdsförening. Den arbetade för hembygdsrörelsen i hela länet, men fortsatte samtidigt arbetet på Gultzauudden. Av en karta från Jordbruksutställningen 1925 framgår att det då fanns mer än 13 byggnader på platsen. Förutom de kulturhistoriska byggnaderna fanns dansbana och restaurang. I Rådhuset/museet visades främst föreningens samling av allmogekultur.

Den ännu bevarade portbyggnaden mot staden bör ha tillkommit i detta sammanhang, men dess historia är oklar. Det är en låg envåning byggnad med brant lutande, valmat tak. Taket är täckt med spån och kröns av en spira i klippt plåt. Fasaderna är klädda med locklistpanel som numera är gulmålad. I fasaden finns spår av tidigare luckor på ömse sidor av porten. På utsidan mot staden finns en anslagstavla. I byggnadens genomgång finns en takmålning med dekorativ ornamentik, som möjligen kan attribueras till konservatorn och artisten Fridthiof Erichsson. Liknande ornamentik med akantusslingor finns exempelvis på klockfodral som det är känt att han målat.

När Norrbottens museum flyttade till den nybyggda museibyggnaden i Hermelinsparken 1936 förlorade Rådhuset sin museifunktion. Friluftsmuseet hyrdes fortsatt ut till föreningsfester och området fick under några decennier karaktär av nöjespark. Från 1968 började de övriga byggnadernas flyttas därifrån och uppställdes istället på friluftsmuseet Hägnan i Gammelstad. 1970 stängdes friluftsmuseet på Göltauudden och kvar blev endast Rådhuset.

"Plankarta över Hembygdsföreningens friluftsmuseum å Göltauudden i Luleå". Gamla rådhuset är markerat i blått. Portbyggnaden är ännu inte uppförd. Karta i Norrbottens museums arkiv från 1925.

Gamla rådhuset invigdes 1921 vid stadens 300-årsfirande. Jubileumsutställningen innehöll en särskild avdelning med kyrklig konst. Foto Henny Tegström. Norrbottens museums bildarkiv.

Portbyggnaden, foto 2026.

4 Rådhuset i samhällsdebatten

Som framgått är Rådhuset byggt på och har alltid stått på sin nuvarande plats på Gültzauudden. Under åren har dock flera gånger förslagits att huset bör flyttas till stadsparken, till den plats där 1693 års rådhus stod. Detta har bidragit till den vanliga missuppfattningen att huset är flyttat från stadsparken till Gültzauudden.

Ett av förslagen framfördes på 1990-talet då Luleå hembygdsförening föreslog att det skulle flyttas till stadsparken och användas till stadsmuseum. I konceptet ingick då också ett önskemål om att det historiska torget som gått förlorat ur stadsbilden skulle återskapas, eller åtminstone markeras i parkmiljön.

En annan fråga som diskuterats är husets rivning och byggnadens värde som rekonstruktion. Även 2020, vid den sista debatten som rörde husets vara eller icke vara, framfördes synpunkten att den inte var kulturhistoriskt värdefull eftersom den bara var en kopia. Detta synsätt är en reminiscens från den modernistiska arkitektursyn som ibland dogmatiskt hävdade att arkitekturen måste vara ett ”äkta” och ”sant” uttryck för sin tid. Med det synsättet sågs försök till anpassning av ny bebyggelse till äldre stadsmiljöer och i synnerhet rekonstruktioner som undermålig arkitektur.

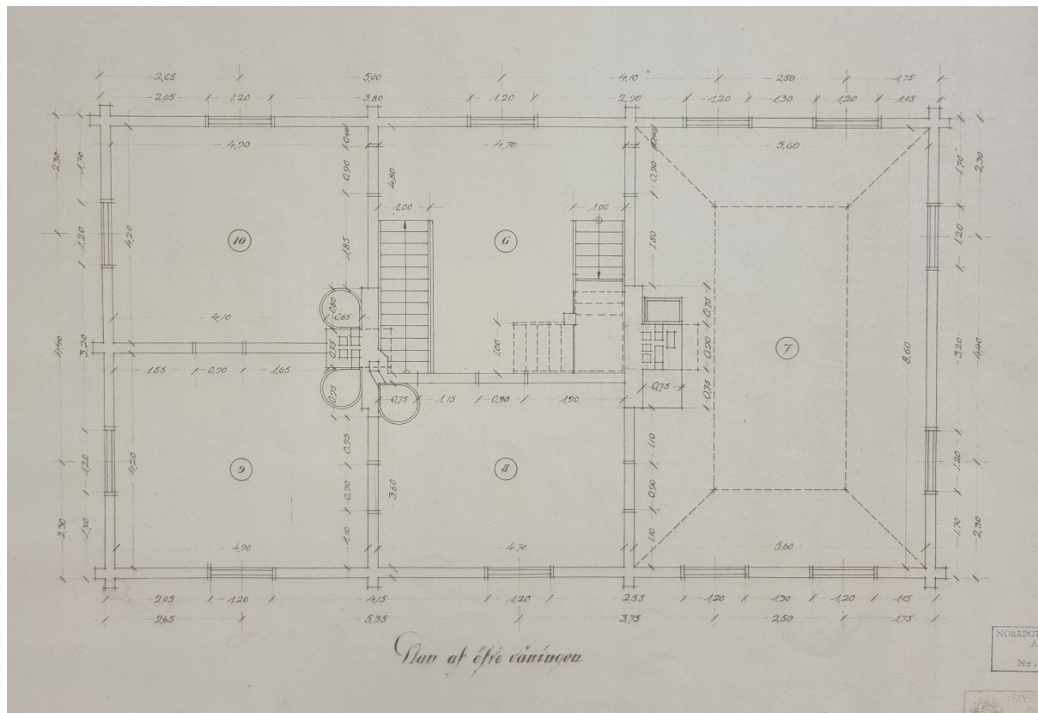
Ur kulturhistorisk synpunkt kan invändas att byggnaden just som rekonstruktion kan berätta mycket om sin tillkomsttid och vilka värderingar som rådde då. Mer om detta i avsnitt 6, Kulturhistoriskt värde.

5 Rådhuset på Gùltzaudden

Byggnaden är belägen på Gùltzaudden, ett grönområde nordväst om centrala Luleå. Den är orienterad med huvudfasaden mot nordost och uppförd i trä i två och en halv våning. Huset står på en grund av granit och består av en fackverkskonstruktion där facken timrats ihop. Fasaden är en rödfärgad locklistpanel. Taket är ett valmat mansardtak som täcks av takspån. Fönster, dörrar och snickeridetaler är målade i ljus linoljefärg.

Byggnaden uppfördes efter ritningar av arkitekt Carl Otto Hallström och invigdes 1921. Dess fortsatta byggnadshistoria är inte utredd, men ändringsritningar i Norrbottens museums arkiv tyder på att byggnaden genomgick vissa moderniseringsåtgärder efter 1935, under ledning av arkitekt Bertil Höök. Från den tiden finns också uppmättningsritningar av de nedersta våningsplanen, med bedömningar av ytskiktens kondition. Av en ritning som upprättades på Riksantikvarieämbetet 1970 framgår de benämningar som rummen då hade: i bottenvåningen fanns Rånebygden och Luledalen, en trappa upp Kalixbygden och Tornedalen.

Byggnadens interiör är väl bevarad men har genom åren genomgått vissa förändringar. Bottenvåningen har genom den lägre takhöjden och de särpräglade fönstren med luckor en ålderdomligare karaktär. Fönstren markerar de rum som i det gamla rådhuset användes som häkte. I motsatt del av bottenvåningen har större delen av väggen mellan förstuga och kammaren till höger rivits. Det skedde förmodligen på 1990-talet när ett kök inreddes. Då tycks också en mellanvägg ha satts upp som uppdelade den bakre kammaren som nu är skafferier och diskrum. Där finns också städskrubb och toalett inbyggda. I bottenvåningen ligger plastmattor på golven.

Plan över den övre våningen. Utsnitt av ritning av C.O. Hallström, Byggnadsstyrelsen 1920. Norrbottens museums arkiv.

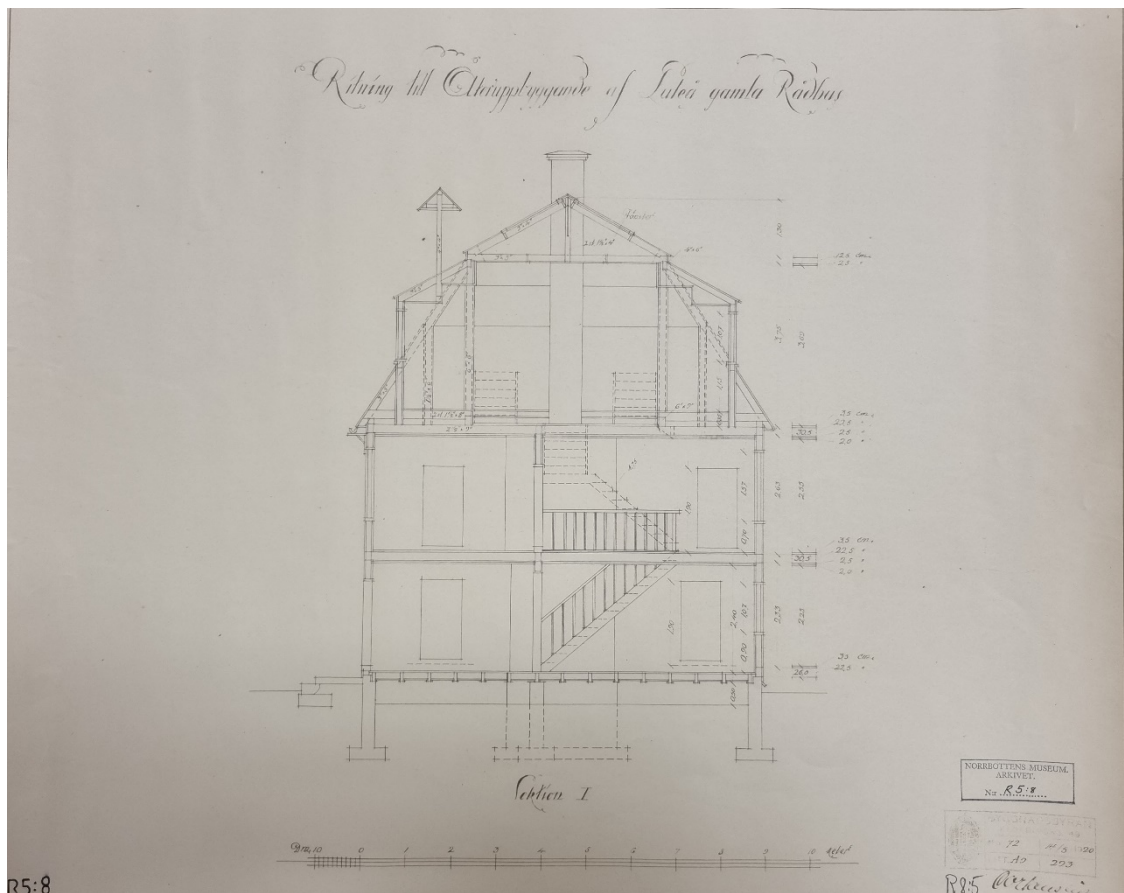
Kakelugn på bottenvåningen i den kammare som nu används som kök. Foto 2025.

På den övre våningen och vindsvåningen är planlösningen däremot intakt och trägolven är bevarade. De består av breda tiljor som delvis varit målade. Första våningen befinner sig därigenom i ett mer autentiskt skick och har karaktär av 1700-och 1800-tal med ljusa, luftiga rum och höga fönster. Den enda förändring som skett är att en glasad dörr för evakuering installerades 2007. De flesta rummen har paneltak av profilerade brädor. Det rum som kallades för den stora sessionssalen har ett innertak format som ett spegelvalv i trä.

Den stora sessionssalen på övre plan har förhöjd takhöjd och täcks av ett innertak format som ett spegelvalv i trä. Foto 2025.

Genomgående finns i interiören bevarade snickerier och byggnadsdetaljer. Vissa verkar vara återanvända, gamla delar, som exempelvis dörrar och dörrfoder. Andra är sannolikt tillverkade efter äldre förebilder. I flera rum finns gamla, återanvända kakelugnar och murade spisar som verkar gestaltade efter gamla förlagor. Eftersom dokumentation över bygget saknas, är det svårt att avgöra om det rör sig om autentiska detaljer från det gamla rådhuset eller om de hämtats från annat håll.

R5:8

Sektionsritning av C.O. Hallström, Byggnadsstyrelsen 1920.

Norrbottens museums arkiv.

Fönstren är omsorgsfullt utformade med spröjs och profilerade omfattningar. I de övre partierna sitter blyinfattade glasrutor. Fönstren renoverades 2021 och då omfördelades glasen, så att varje fönsterluft fick en del av de blåsta originalglasen. Fönstren stängs med handvarpa och stjärthake. Foto 2025.

Vindsvåningen sedd från den högre etagen. Rummet är disponerat för museiutställningar. Längs sidorna är golvnivån högre och utrymmet är genom pelare indelat i sektioner. Foto 2025.

Vindsvåningen är gestaltad för att kunna användas som utställningsrum. Dess användbarhet begränsades dock av två murstockar som löper upp till taket. Den har fönster i takkupor och överljus genom två takfönster. Rummet är indelat i två etage, i ett större, lägre våningsplan och ett mindre, högre som är beläget över sessionssalen. I det lägre planet är golvet längs sidorna förhöjt av utställningstekniska skäl. Det är också indelat också i sektioner av pelare som är enkelt men omsorgsfullt utformade med bas och kapital.

En exteriör restaurering genomfördes 2021. Då renoverades fasaden, fönster och dörrar och ett nytt, tjärat spåntak uppsattes.

Vindsfönstren i vindsvåningen är konstruerade med glasrutor i inre och yttre nivå. Foto 2025.

6 Kulturhistoriskt värde

Som framgått har Rådhuset ibland ansetts som mindre värdefullt eftersom det ”bara” är en kopia och därmed inte ”äka”. Ur kulturhistoriskt hänseende kan istället hävdas att en rekonstruktion kan berätta mycket om sin tillkomsttid. Redan frågan om varför en rekonstruktion tillkommer belyser samhällsförhållanden och idéer i tiden. Den speglar, både fysiskt och i samhällsdebatten, den inställning till kulturarv och arkitektur som funnits under de senaste hundra åren.

Som en autentisk rekonstruktion avspeglar byggnaden den tolkning av historien som gjordes när den byggdes och bidrar till att levandegöra historien. Ur kulturarvssynpunkt är detta ett slags historiebruk som tidvis varit vanligt. Ett annat exempel i Norrbotten är Gråträsk kyrka som byggdes som rekonstruktion på 1930-talet. Det har också ofta förekommit att byggnader som gått förlorade genom olyckor återuppbyggts som rekonstruktioner. Ett känt exempel som blev en förebild internationellt var kampanilen i Venedig som återuppbyggdes efter att ha störtat samman 1902. Ett svenskt exempel är rådhuset i Lidköping som är byggnadsminne och återuppbyggdes efter en brand 1960.

Hur värderar vi då Rådhuset på Gültzauudden idag? Hundra år efter tillkomsten är huset faktiskt gammalt, men rådhus har det aldrig blivit. Det har en väsentlig ställning som kulturarv i framförallt lulebornas medvetande. Dess mångfacetterade historia belyses genom de tre berättelserna: om förebilden, det gamla rådhuset; om rekonstruktionen och om byggnadens hundraåriga historia, varav de första femtio som del av ett friluftsmuseum. Tillsammans ger de ett långt perspektiv på historien ur ett lokalt perspektiv.

Men dess betydelse är inte enbart lokalhistoriskt. Berättelserna återspeglar samhällsförhållanden, förändringsskeden och händelseförlopp som bidrar med lokala och regionala perspektiv på Sveriges historia. I exemplet Rådhuset på Gültzauudden kommer flera berättelser och olika uppfattningar till tals. Det är sådant som gör kulturarvet relevant. En av kulturarvets viktiga funktioner är att spegla samhällsdiskussionen.

Rådhusets kulturhistoriska värde kan sammanfattas så här:

Rådhuset på Gültzauudden – kulturhistorisk värdering				

Samhällshistoriskt värde	Byggnadsteknisk/-historiskt värde	Arkitekturhistoriskt värde	Byggnadshistoriskt värde	Socialhistoriskt värde
Byggnaden förmedlar bilden av ett 1600-talsrådhus i stadsmiljö. I de norrlandsstäder som anlades på 1600-talet byggdes husen i trä, medan murade hus var vanligast i det övriga landet. När staden Luleå flyttades styrdes uppbyggnaden av kronan. Förutom stadsplaner som godkändes av regeringen skulle städer som anlades vid denna tid ha två offentliga byggnader: kyrka och rådhus. Båda var aspekter av den statliga kontrollen. Efter 1650 ritades byggnaderna av professionella arkitekter i Stockholm.	Byggnaden är byggnadshistoriskt intressant genom sin kombination av samtida byggnadsteknik och historisk dräkt. En del av värdet ligger också i att det finns återanvända gamla detaljer från det rivna 1600-talsrådhuset och att inredningen kompletterades med äldre delar som samlades in av hembygdsföreningen.	Som rekonstruktion är Rådhuset ett uttryck för den arkitektursyn som var rådande före modernismen. Byggnaden hämtar sitt formspråk från 1600-talets karolinska barock. Men den är samtidigt en tydlig exponent av nationalromantiken, genom sin materialrealism och referenserna till den svenska historiska byggnadskulturen. Arkitekturen är samstämmig med den restaureringsideologi som etablerades i Sverige vid 1900-talets början och som innebar respekt för den historiskt framvuxna byggnaden. Intentionen var inte att återskapa ett ursprungligt stadium och en enhetlig stil. Istället gestaltades Rådhuset som en simultan berättelse, där historiska förändringar som exempelvis de stora fönstren i övre våningen återgavs.	Trots att byggnaden är en rekonstruktion av en historisk byggnad, så byggdes den för en samtida praktisk funktion. Som särskilt ritad för att vara museum är den av museihistoriskt intresse som ett exempel på en museibyggnad från tidigt 1900-tal.	Som representant för byggnadstypen museum är Rådhuset ovanligt och speglar hembygdsrörelsens och museiväsendets framväxt. Det vanliga inom hembygdsrörelsen vid denna tid vara annars att äldre byggnader återanvändes som museer. Rådhuset och portbyggnaden är de enda kvarstående byggnaderna från friluftsmuseet och den tid när området var nöjespark. De bidrar till berättelsen om det folkliv som rådde på platsen.

Arkitektoniskt – estetiskt värde	Konstnärligt värde	Patina – spår av åldrande, nötning som ger karaktär av ålder	Kvalitet i utformning, konstruktion, hantverk, material	Miljöskapande – del i helhetsmiljö
Byggnaden är en helhetsgestaltning i egen rätt som bevarar kulturhistoriska värden trots att den omgivande miljön förändrats helt. Den bär på arkitektoniska och estetiska värden i gestaltning, proportioner, material och färgsättning. Gestaltningen påverkas dock av att knutlådorna idag är vitmålade. I det första utförandet var knutbräderna rödfärgade, vilket enligt arkitekten gav byggnaden en större monumentalitet.	Den blomstermålade kakelugnen i bottenvåningen är sannolikt lokalt tillverkad och har ett visst konstnärligt värde. Även målningen i portbyggnadens genomgång har ett visst konstnärligt värde.	Ja, interiörens fasta inredning bär tydliga spår husets mer än hundraåriga historia. Där finns också ännu äldre byggnadsdelar, både från det gamla rådhuset och andra äldre byggnads-detaljer.	Ja, den hantverksmässiga kvaliteten är genomgående hög vad gäller den fasta inredningen som dörrar, fönster, listverk, socklar etcetera. Det finns blåsta glas i spröjsar bevarade, möjligen från det gamla rådhuset. De öppna spisarna är förmodligen murade efter äldre förebilder och det finns flera hantverksmässigt tillverkade kakelugnar som är äldre än byggnaden.	Nej. Byggnaden tillkom för att ingå i en helhetsmiljö, ett friluftsmuseum, som nu är bortflyttat. I och med övriga byggnaders rivning har detta värde gått förlorat.

Kontinuitet	Traditionsvärde	Symbolvärde	Identitetsvärde	Autenticitet / Äkthet
På Gültzauudden är Rådhuset idag den äldsta byggnaden på en plats som har en lång historia av delvis annan karaktär. Den bidrar därmed med ett kontinuitetsvärde till platsen. Udden har fått sitt namn efter redaren Christian Gültzau som drev Josefins varv här. På udden har funnits industriverksamheter och senare friluftsmuseum, men även kallbadhus och restaurang.	Vet inte. Utifrån det kunskapsunderlag vi har idag vet vi inte tillräckligt. Det är möjligt att på platsen funnits seder eller traditioner som varit återkommande, exempelvis marknader.	Bakgrunden till att Rådhuset byggdes var de starka protester som uppstod när beslut om att bygga nytt rådhus togs 1857. Vid rivningen bevarades både stommen och spridda byggnadsdelar. Känslan av förlust tycks inte ha avtagit och resulterade mer än 60 år senare i byggandet av kopian. Byggnadens symbolvärde för stadens historia och identitet framstod då som viktig. Symbol- och identitetsvärdet kom till uttryck i den omsorg som ägnades byggnadens arkitektur och utförande.	När Rådhuset uppfördes till stadens 300-årsjubileum av museiföreningen var den en del i ett blivande friluftsmuseum. Hembygdsrörelsens strävan i länet med att konstruera en norrbottnisk identitet hade paralleller med den rörelse som pågick på nationell nivå med att bygga upp en nationell identitet. Även den debatt som uppstod inför Luleå kommuns firande av 400 år som stad, kan ses som ett uttryck för Rådhusets identitets- och symbolvärde. Debatten vittnar om att byggnaden var viktig för medborgarna och detta bidrog till att den restaurerades som en del av Luleå kommuns jubileumsfirande.	Rådhuset är en rekonstruktion av det gamla rådhuset från 1693. Rekonstruktionen måste bedömas som i huvudsak autentisk och den är därmed en relevant fullskalemodell av hur Luleås rådhus faktiskt såg ut på 1800-talet. När det kommer till byggnads-teknik är byggnaden däremot inte en rekonstruktion. Istället för att timras upp, byggdes huset i en fackverkskonstruktion, där delarna timrades ihop.
Pedagogiskt värde – tydlighet	Sällsynt / representativitet			
Som autentisk rekonstruktion kan byggnaden åskådliggöra berättelser om 1600-talets liv och styrelse, men även senare skeden av byggnadens historia fram till 1800-talet illustreras i arkitekturen.	Mer sällsynt än representativ. Som rekonstruktion av ett rådhus är den dock inte unik. Även rådhuset i Lidköping (byggnadsminne) är en rekonstruktion av ett 1600-talsrådhus, uppbyggt efter en brand 1960.			

Referenser i urval

Arkiv

Antikvarisk-Topografiska arkivet:

Fotografi av Rådhuset.

Länsstyrelsen i Norrbotten

Ansökningshandlingar från Luleå kommun Dnr 432-6527-2023
(med bilagor av Mia Persson och Lennart Klang).

Norrbottens museums arkiv

Handlingar angående Gamla rådhuset.

Norrbottens museums bildarkiv

Fotografier och E.O. Nordlinders teckning.

Litteratur

Elmén Berg, Anna, *Medeltidskyrkornas modernisering*, 2017 (om modernismens syn på rekonstruktioner, arkitektursyn och restaureringsideologi).

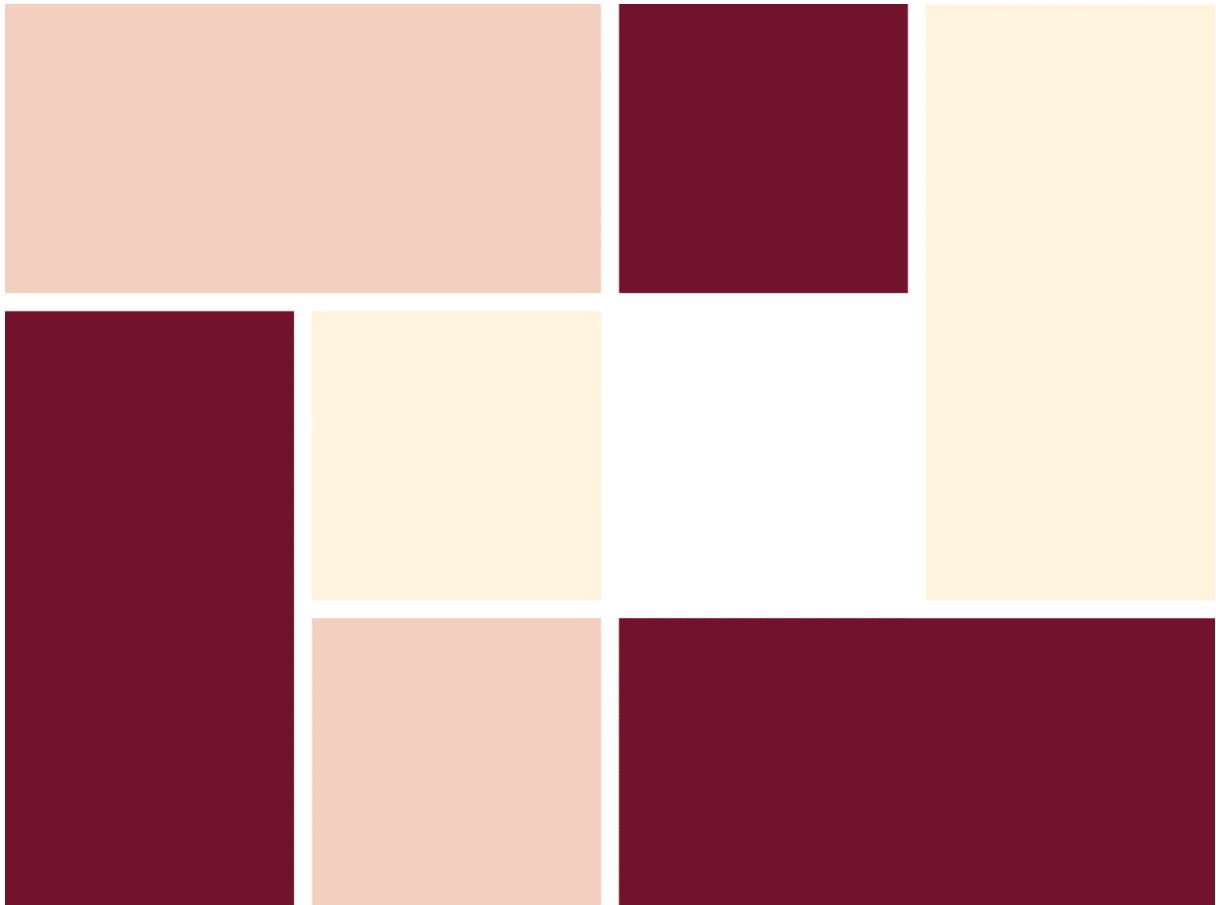
Persson, Curt & Wiklund, Roine, *Luleå stads historia: De första 400 åren*, 2024.

Klang, Lennart, "Rådhuset", *Gültzaudden: Minnen från förr: Tankar om framtiden*, 2006.

Johansson, Rolf, "Den spirande hembygdsrörelsen i Norrbotten", *Norrbotten* 2016.

Internetpubliceringar

Bebyggelseregistret, Riksantikvarieämbetet: [Bebyggelseregistret](#)

Länsstyrelsen
Norrbotten

www.lansstyrelsen.se

Redovisning av meddelanden 2026-09-24

Ärendenr 2026/845-1.1.1.7

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
Kommunfullmäktige 2026-08-31 § 115	Ärendenr 2026/909-1.3.1.3, Hid 2026.3495 Beslut att anta policy för användning av artificiell intelligens, AI.
Kommunfullmäktige 2026-08-31 § 117	Ärendenr 2026/433-3.1.0.2, Hid 2026.3496 Försäljning av Coop Arena Beslut att: 1. Kommunfullmäktige beslutar att överlåta Coop Norrbotten Arena, fastigheten Luleå Skutviken 16:18 till Luleå Hockey Delfinen AB, org.nr 559581-9375, enligt bifogat överlåtelseavtal och nyttjanderättsavtal. 2. Kultur- och fritidsnämnden förvaltar nyttjanderättsavtalet och kan göra justeringar och tillägg i samråd med Luleå hockey Delfinen AB under avtalsperioden, under förutsättning att det sker inom nämndens ansvarsområde och inte är förändringar av principiell art. 3. Tidigare avtal enligt överlåtelseavtalets 11.1 upphör att gälla på tillträdesdagen.
Kommunstyrelsen 2026-08-17 § 167	Ärendenr: 2026/848-3.1.0.2 Hid: 2026.3223 Riktlinjer för attest för Luleå kommun 1. Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinjer för attest för Luleå kommun. 2. Riktlinjerna ersätter Fastställt attestreglemente 2019, KLF Hid: 2019.8706 samt Attestreglemente tillämpningsanvisningar 2019.

Kommunstyrelsen 2026-08-17 § 178	Ärendenr 2026/304-3.1.0.2, Hid 2026.3270 Beslut att anta Ändring av Stadsplan (A273), Kvarteret Skepparen m.fl.
Kommunstyrelsen 2026-08-17 § 182	Ärendenr 2026/849-1.3.3.1, Hid 2026.3224 Prioriteringar av investeringar 2027 1.Kommunstyrelsens beslutar att fastställa nedanstående plan för prioritering av investeringar inför år 2027. 2. Den redovisade kompletteringen om vilka projekt som är pågående läggs till ärendet.
Kommunstyrelsen	Ärendenr: 2022/1860-3.1.1.3 Hid: 2026.3352 Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3;13 m.fl har vunnit laga kraft.
Kommunstyrelse- förvaltningen 2026-06-26	Ärendenr 2026/434-3.4.6.1, Hid 2026.3364 Samhällsbyggnadsdirektören beslutar att tillskjuta ytterligare 20 tkr i investeringsmedel för att genomföra Luleåförslaget om ett bussfritt torg i Gammelstad. Kommunstyrelseförvaltningen 2025/163-1.5.2.1
Kommunstyrelse- förvaltningen	Ärendenr: 2026/943-3.1.0.2 Hid: 2026.3591, 2026.3592 Rutin för intern samordning av remissvar Kommundirektören beslutar att fastställa Rutin för intern samordning av remisser.
Kommunstyrelse- förvaltningen, Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, Kontor Detaljplan	Ärendenr: 2024/454-3.1.0.2 Hid.nr: 2026.3432 Granskning av förslag till detaljplan för del av Kronan, Kikaren, Bärnesen m.fl. Planförslaget visas nu för Granskning från och med: 2026-09-02 tom 2026-09-23 på följande platser • Luleå kommuns hemsida: www.lulea.se/planer • Stadshuset, våning 5, Rådstugatan 11, 972 38 Luleå
Kommunstyrelse- förvaltningen, Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, Kontor Detaljplan	Ärendenr: 2023/475-3.1.1.3 Hid: 2026.3590 Samråd av förslag till detaljplan för del av Rörbäck, Rörbäcken 1:63 m.fl. Planförslaget hålls tillgängligt för samråd under perioden 14 september – 5 oktober 2026 på Luleå kommuns webbsida www.lulea.se/detaljplan-rorback och i följande lokaler: • Stadshuset våning 5

- Stadsbiblioteket, Kulturens hus

Infrastruktur- och serviceförvaltningen 2026-08-17	Ärendenr 2026/834-1.5.3.2, Hid 2026.3230 Infrastruktur- och serviceförvaltningens direktör har tagit beslut gällande Rollbeskrivning GDPR-organisation, Infrastruktur- och serviceförvaltningen.
Infrastruktur- och serviceförvaltningen, Geodata	Ärendenr: 2026/832-3.1.3.4 Hid: 2026.3241 Avtal med First Camp Sverige AB om nyttjande av Luleå kommuns Primärkarta
Infrastruktur- och serviceförvaltningen, Geodata	Ärendenr: 2026/890-3.1.3.4 Hid.nr: 2026.3429 Avtal med Tengbom arkitekter om nyttjande av Luleå kommuns Primärkarta
Infrastruktur- och serviceförvaltningen 2026-08-26	Ärendenr 2026/835-3.1.0.2, Hid 2026.3322 Svar på frågor till kommunstyrelseförvaltningen - Kartläggning av Luleå kommuns arbete med allergi- och överkänslighetsfrågor.
Infrastruktur- och serviceförvaltningen	Ärendenr 2026/624-2.6.1.8, Hid 2026.3453, 2026.3454 Policy för lokalförsörjning för Luleå kommun och Lokalförsörjningsinstruktion
Infrastruktur- och serviceförvaltningen	Ärendenr 2026/935 -1.5.3.2, Hid 2026.3582 Rapport om personuppgiftsincident
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Sektion Gata	Ärendenr 2026/143-1.1.1.7, Hid 2026.3461 Under juni månad har följande yttrande om upplåtelse av offentlig mark lämnats Byggetablering 5 Nöjesarrangemang 4 Försäljning 1 Motion 2 Information 6 Uteservering 1 Marknad 1 Valstuga 3
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Sektion Gata	Ärendenr 2026/143-1.1.1.7, Hid 2026.3462 Under juli månad har följande yttrande om upplåtelse av offentlig mark lämnats Byggetablering 3 Nöjesarrangemang 2

	Motion 2 Information 3 Marknad 1 Reklam 1
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Sektion Gata	Ärendenr 2026/143-1.1.1.7, Hid 2026.3463 Under augusti månad har följande yttrande om upplåtelse av offentlig mark lämnats Byggetablering 7 Nöjesarrangemang 3 Motion 1 Information 4 Försäljning 1 Valstuga 4
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Sektion Gata	Ärendenr: 2026/227-3.4.6.5 Hid: 2026.3669 Avtal Tjänstekoncession Digital parkering Leverantör: Mobill Scandinavia Aktiebolag Startdatum 2026-11-01 Slutdatum 2028-10-31
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Sektion Gata	Ärendenr: 2026/227-3.4.6.5 Hid: 2026.3670 Avtal Tjänstekoncession Digital parkering Leverantör: Parkster AB Startdatum 2026-11-01 Slutdatum 2028-10-31
Infrastruktur- och serviceförvaltningen Avdelningschef Fastigheter	Ärendenr 2026/844-1.3.1.5, Hid 2026.3468 Avdelningschef Fastigheter har besvarat – Remiss av promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor. Samhällsomställningskontoret samordnar remissvaren från de olika kontoren. Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet KN2026/01494
Infrastruktur- och serviceförvaltningen, Sektion Projektleddning	Ärendenr: 2026/333-3.4.6.1 Hid: 2026.3539 Beslut avser: Upphandling Besiktningsman Projektnamn: Enskilda vägar 2026 Projektnummer: 22955 Skäl till direktupphandling Avsaknad av ramavtal för besiktningsmän. För att kunna välja opartiska besiktningsmän i tekniker utifrån avtalad entreprenör.

Sveriges Kommuner och Regioner	Kontraktstid: 2026-07-06-2026-11-30 Kontraktssumma: 38000:-, belastar driftbudget enskilda vägar 2026 Anbudsgivare: Gheko AB Ärendenr 2026/869-3.1.0.1, Hid 2026.3324 Cirkulär 26:26 Cirkulär - Lagen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet
Transportstyrelsen	Ärendenr 2026/892-1.3.1.5, Hid 2026.3397 Remiss - Förslag till ändring av bestämmelser om texthöjd och bård för varningsskyltar. Synpunkter senast 2026-10-09. Transportstyrelsens diarienummer TSF 2025-113
Trafikverket	Ärendenr 2026/893-1.3.1.5, Hid 2026.3404, 2026.3405 Remiss - Om ändrade villkor gällande BK4 i Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser. Synpunkter senast 30 september 2026. Trafikverkets diarienummer TRV 2026/92928
Lantmäteriet	Ärendenr 2026/901-3.1.0.1, Hid 2026.3450 Information om lantmåteriförrättningar som berör säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Lantmäteriets diarienummer LM2026/111965
Lumire	Ärendenr 2026/911-2.6.1.8, Hid 2026.3497 Anmodan om fränkoppling av dagvatten från spillvattenledning – Porsöskolan. Åtgärden ska vara utförd senast 2028-09-04.
Länsstyrelsen i Norrbottens län	Ärendenr: 2026/913-3.4.0.1 Hid: 2026.3505, 2026.3506 Samråd i Bottenvikens vattendistrikt.

Redovisning av delegationsbeslut 2026-09-24

Ärendenr 2026/846-1.1.1.7

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till infrastruktur- och servicenämnden på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat

Beslutsdatum

Infrastruktur- och servicedirektören

Ärendenr 2026/851-2.5.1.1, Hid 2026.3240

2026-08-19

Beslut att tilldela ramavtal med Billerud Skog & Industri Aktiebolag, efter genomförd upphandling av "Partner för skogsuppdrag och försäljning". Uppdraget omfattar bland annat planering, rådgivning, avverkningstjänster samt försäljning av virke.

Delegationsbeslutet har fattats med stöd av Infrastruktur- och servicenämndens delegationsordning, punkt 15.

Ärendenr 2026/434-3.4.6.1, Hid 2026.3389

2026-08-31

Utökat igångsättningstillstånd, Bussfritt torg/Parkering Gammelstad

Beslut att:

1. Infrastruktur- och servicedirektören beslutar att omföra investeringsmedel (max 500 tkr) från Luleåförslaget enligt beslut i kommunstyrelseförvaltningen, ärende 2025/163-1.5.2.1 (Hid KLF 2026.6839) till projekt 34083 Bussfritt torg/Parkering Gstad med 20tkr kronor.
2. Godkänna projektbudget 170tkr kronor för projekt 34083 samt bevilja igångsättningstillstånd.

Beslutet har fattats i enlighet med infrastruktur-

och servicenämndens delegationsordning,
punkt 8.

Ärendenr 2026/801-2.6.1.1, Hid 2026.3458 2026-09-02

Beslut att tilldela kontrakt med Heras Sweden
Technology AB, efter genomförd upphandling av
"Brandlarm till gymnasiebyn, hus Kungsfågeln".

Projektnummer 32142

Objektsnummer 184000

Ett anbud inkom.

Utvärderad anbudssumma 1 852 500 kr

Delegationsbeslutet är fattat med stöd av
infrastruktur- och servicenämndens
delegationsordning, punkt 15.

Ärendenr: 2026/227-3.4.6.5 Hid: 2026.3502 2026-09-04

Beslut att tilldela ramavtal med
nedanstående leverantörer, efter genomförd
upphandling av Tjänstekoncession Digital
parkering.

- Parkster AB (Lund)
- Easypark AB (Stockholm)
- Electronic Parking AB (Göteborg)
- Mobill Scandinavia AB (Malmö)

Beslutet har fattats med stöd av Infrastruktur-
och servicenämndens delegationsordning punkt
15.

Igångsättningstillstånd lekplatser 2027

Ärendenr 2026/560-3.4.5.3

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att godkänna projektbudget 3 000 tkr för projekt 34097 Lekplats Olovsvägen, 2 600 tkr för projekt 34098 Lekplats Långbackavägen och 2 500 tkr för projekt 34099 Lekplats Framlänningsparken samt bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Arbetena omfattar projektering och byggnation av tre lekplatser. På samtliga platser finns det redan i dag en lekplats, men projekten går ut på att bygga om dessa till helt nya lekplatser på nästan samma plats som de tidigare låg.

På Olovsvägens lekplats går det eventuellt att behålla och bygga vidare på den grund som finns där, samma gäller för Långbackavägen även om där bara finns en gungställning. Lekplatsen i Framlänningsparken behöver däremot helt rivas och flyttas till en ny del av parken. Projektet Lekplats Olovsvägen är även en barnrättslig kompensationsåtgärd för avvecklingen av Bojvägens lekplats.

I Handlingsplan för allmänna lekmiljöer 2026–2029 finns dessa lekplatser med för genomförande 2027 och har enligt uppsatta kriterier prioriterats mot andra lekplatser i beståndet. I planen finns det även en fjärde lekplats för genomförande under 2027, men denna har beslutats att flytta på framtiden, då kostnaderna för de projekt som genomförts under 2025 och de som genomförs 2026 har blivit högre än beräknat.

Alla tre lekplatserna som nu sätts i gång, behöver få ett bättre lekvärde för att kommunen ska kunna nå målet om att samtliga allmänna lekplatser ska ha ett lekvärde på minst 8,75 till år 2040.

Beskrivning av ärendet

De tre lekplatser som planeras att byggas under 2027 är Olovsvägens lekplats i Råneå, Långbackavägens lekplats i Måttsund samt Framlänningsparkens lekplats i Gammelstad. I planen finns det även en fjärde lekplats för genomförande under 2027, Gyllenvägens lekplats på Lerbäcken, men denna flyttas på framtiden, då kostnaderna för de projekt som genomförts under 2025 och de som genomförs 2026 blivit högre än beräknat.

Här nedan kommer en sammanfattning av de förstudier, eller PM, som gjorts för de olika platserna.

Lekplats Olovsvägen – projektnummer 34097

Det finns en befintlig lekplats som har relativt låga lekvärden vid Olovsvägen i Råneå. Platsen den ligger på har stor potential att kunna uppfylla de behov som finns för både barn och andra boende i närheten av platsen.

Förstudien kom fram till att den ska byggas om till en områdeslekplats och ska erbjuda lek och aktiviteter för barn i åldrarna 0–12 år. En barnkonsekvensanalys har genomförts inför avvecklingen av den närliggande Bojvägens lekplats (2026) och där pekats ombyggnationen av Olovsvägens lekplats ut som en kompensationsåtgärd.

Detta projekt har på grund av avvecklingen tidigare lagts så att påverkan på barnen i området ska bli så liten som möjligt.

Dialog med barn i Råneå genomfördes i slutet av maj 2026 och återkoppling till barnen kommer att ske senast under september 2026.

Lekplats Långbackavägen – projektnummer 34098

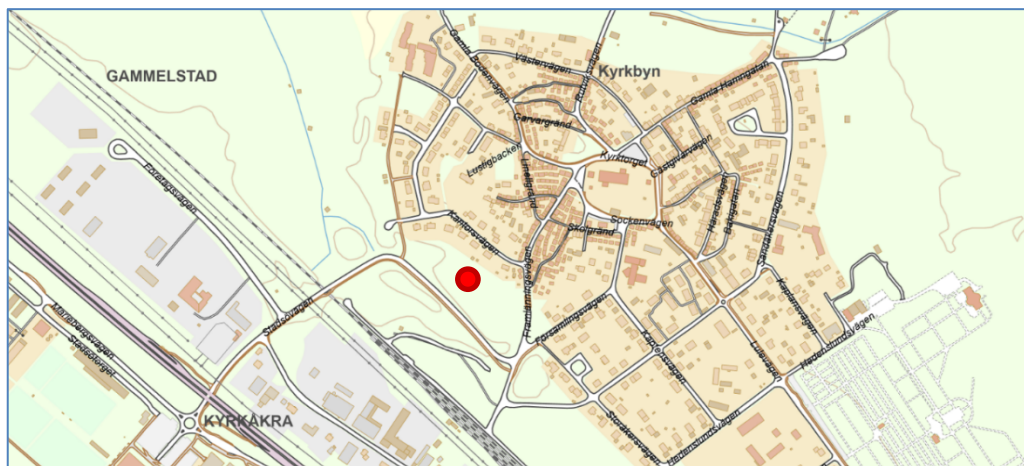

Det finns en befintlig lekplats som har relativt låga lekvärden vid Långbackavägen/Skogsbrynet i Måttsund. Här finns även resterna av en bollplan. Platsen har potential att kunna uppfylla de behov som finns för barn boende i närheten.

Förstudien kom fram till att den ska byggas om till en mindre områdeslekplats och ska erbjuda lek och aktiviteter för barn i åldrarna 0–12 år. En barnkonsekvensanalys har inte gjorts, då denna åtgärd direkt kan anses vara för barns bästa.

Dialog med barn i Måttsund genomfördes i slutet av maj 2026 och återkoppling till barnen kommer att ske senast under september 2026.

Lekplats Framlänningsparken – projektnummer 34099

Det finns en befintlig lekplats, som har låga lekvärden, i Framlänningsparken i Gammelstad. Lekplatsens nuvarande placering i parken är undanskymd och beslut har därför fattats att den ska flyttas inom parken.

Det här projektet bygger vidare på det bifallna luleåförslaget om en pulkabacke som byggdes förra året och har potential att göra parken till en samlingsplats för fler än barn. Förstudien kom fram till att lekplatsen ska byggas om till en enklare områdeslekplats och ska erbjuda lek och aktiviteter för barn i åldrarna 0–12 år. En barnkonsekvensanalys har inte gjorts, då denna åtgärd direkt kan anses vara för barns bästa.

Medel för projekten finns avsatta i beslutad investeringsplan. Kvarstående investeringsmedel, 400 tkr avsätts för oförutsett.

Dialog

Dialog har förts internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen under framtagandet av PM för ombyggnation av lekmiljöer.

Under maj månad 2026 har dialoger förts med barn på Råneåskolan samt Måttundsskolan. För lekplatsen i Gammelstad kommer inga dialoger med barn genomföras, då detta projekt redan är delvis påbörjat med den pulkabacke som byggdes under 2025.

Beslutsunderlag

- PM Ombyggnation av Olovsvägens lekplats (bilaga)
- PM Ombyggnation av Långbackavägens lekplats (bilaga)
- PM Ombyggnation av Framlänningsparkens lekplats (bilaga)

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till

ISF ledningsgrupp exkl. MoB
Sektion Landskap och trafik
Sektion Projektledning

PM Ombyggnation av lekmiljö enligt Handlingsplan

Olovsvägens lekplats – Råneå

Kartan visar var i Råneå Olovsvägens lekplats är placerad.

Bakgrund

I Handlingsplan för kommunala lekmiljöer 2026–2029 definieras åtgärden som:

Ombyggnation - Lekmiljön har sådana brister att större åtgärder krävs för att kunna höja lekvärdena. Lekplatsen som idag är en områdeslekplats ska byggas om och kompletteras men kommer fortfarande att räknas som en områdeslekplats.

I handlingsplanen finns ett antal kriterier för att underlätta vid prioritering av åtgärder mellan de olika lekmiljöerna. Nedan syns kriterierna för bedömning av de lekmiljöer som ska byggas som investeringsprojekt.

Bedömningsgrund investeringar
Platser med låga lekvärdespoäng (gäller inte vid byggnation av helt nya lekmiljöer).
Tid sedan större insats.
Omfattning på föreslagen åtgärd. (Liten, mellan stor.)
Socioekonomi i området.
Sprida åtgärder geografiskt mellan områden.
Antal barn inom upptagningsområdet som påverkas av åtgärden. Alternativt antal barn i hela området om det saknas lekmiljö idag.
Uppfylla brister i utbud <u>inom</u> området (till exempel avsaknad av områdeslek)

För områden som helt saknar lekmiljö ska även tillgång till kommunal mark som är lämpad för lek samt prognostiserad befolkningsutveckling vägas in i bedömningen.

När det gäller Olovsvägens lekplats så har många av dessa kriterier uppfyllts så som *låga lekvärdes poäng, socioekonomi och tid sedan större insats*, men förutom det så har åtgärden lagts närmare i tid än det först var planerat på grund av den akuta situationen som gjort att den närliggande Bojvägens lekplats behövde avvecklas under 2026. För att den åtgärden skulle ge så liten påverkan som möjligt på barnen i Råneå tidigarelades alltså den aktuella ombyggnationen av Olovsvägens lekplats.

En barnkonsekvensanalys togs fram i samband med avvecklingen av Bojvägens lekplats och där konstaterades det att det är mycket viktigt ur ett kompensatoriskt perspektiv att Olovsvägens lekplats byggs om i närtid.

Nulägesbeskrivning

På 1960-talet var marken där lekplatsen ligger åkermark. Skogsknallen intill lekplatsen var då en åkerholme där det även stod en mindre hölada. Omkring 1975 hade villor börjat byggas i området, men det var inte förrän inne på 1980-talet som Olovsvägens lekplats byggdes. Lekplatsen rustades upp hösten 2011 för att då få det utseende som den har idag.

Lekplatsen består av två sandytor. En med strid sand och en med både strid och bakbar sand. I den första ytan finns en gungställning och en lekställning med rutschkana och i den andra finns ett gungdjur, en snurrstolpe, en lekpanel med flyttbara delar samt ett sandbakkbord. Sittplats finns i form av en bänk. En stenmjölsgång leder in till lekplatsen från gång- och cykelvägen. Skicken på befintliga lekredskap är relativt god och de kommer troligen att gå att återanvända i ombyggnationen.

Runt lekplatsen finns det stora öppna gräsytor med enstaka träd på. Den gamla åkerholmen ligger alldeles bakom gungställningen och bidrar med mycket karaktär till platsen.

Ytan som kan användas till lekplats är ca 2800 kvm, men kan utökas om det behövs.

Inventering och lekvärdespoäng

Inventeringen gjordes 2021 och inget särskilt kom upp under denna. Den totala poängen för lekplatsen landade på 6,25 p, vilket gör att den kommer att behöva höjas åtminstone 2,50 p för att komma över gränsen för vad som anses som minimivård för lekvärde. Men med tanke på att platsens styrka består i de stora ytorna runt omkring samt närheten till åkerholmen så finns det bra underlag för att kunna öka lekvärdet mer än så.

Utvecklingsbehov

I tabellen nedan kan man på den vita raden läsa vad som poängsattes i inventeringen 2021 och på den ljusgröna raden vilka poäng som borde kunna uppnås med en komplettering. Den nedersta raden visar en fiktiv lekplats som är vad vi kallar "Riktvärdets lekplats" och det är denna som använts som jämförelse när analysen på den ljusgröna raden tagit fram.

			Platsens kvalitet och påverkbarhet					Karaktär					Möjlighet till omvärldsförståelse					Inkludering										Total-summa max 15,5 p			
NAMN	Lekplatstyp	STADSDEL	1	2	3	4	DELSUMMA max 3	5	6	7	8	DELSUMMA max 3,5	9	10	11	12	13	DELSUMMA max 3,5	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	DELSUMMA max 5,5	TOTAL- SUMMA
Olovsvägens lekplats	Områdeslek	Råneå	0,00	0,25	0,75	0,25	1,25	0,75	0,50	0,75	0,00	2,00	0,25	0,00	0,00	0,50	0,50	1,25	0,25	0,50	0,50	0,50	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,75	6,25
Olovsvägens lekplats	Områdeslek	Råneå	0,50	0,50	1,00	0,75	2,75	1,00	1,00	0,75	0,50	3,25	0,50	1,00	0,25	0,50	0,50	2,75	0,25	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,25	0,25	0,25	4,25	13,00
Riksvärdets lekplats			0,25	0,25	0,75	0,50	1,75	0,50	0,50	0,75	0,25	2,00	0,25	0,50	0,25	0,50	0,50	2,00	0,25	0,25	0,25	0,50	0,50	0,25	0,50	0,25	0,00	0,25	3,00	8,75	

På Olovsvägens lekplats ser man i siffrorna att de områden som behöver förstärkas är:

- **Varierad topografi** – Det behövs kullar, gropar, slänter eller andra strukturer som gör att det finns ett uppe-och-nere eller framför-och-bakom.
- **Lekbar vegetation och lösa material** – Det behövs vegetation (buskar eller träd) som, särskilt lite yngre barn kan göra kojor i eller hitta bär och blad att använda i leken. Det behövs andra lösa material också vilket kan åstadkommas exempelvis genom att i buskaget lägga in ett upplag med kottar, pinnar, bräddor eller annat som kan ge rekvisita till leken.
- **Rörelsefylld lek** – Både lek i olika typer av lekredskap som övar fart, kontroll och balans, men också rörelsefyllt med olika typer av höjdskillnader där man kan klättra, springa, rulla m.m.
- **Rumslighet** – Att skapa en plats där olika rum gör platsen ombonad samtidigt som nyfikenheten och upptäckslustan väcks. Det kan skapas genom väggar av vegetation,

placering av pergola eller annan byggd struktur eller topografiförändringar som kulle eller grop.

- **Unik lekplats** – Att hitta något att tillägga som gör att platsen blir mer minnesvärd och skiljer sig från de omkringliggande lekplatserna. Den ska inte bara vara en schablonmässig lekplats med klätterställning, gunga, sandlåda och rutschkana.
- **Ekosystemtjänster** – Att arbeta med ekosystemtjänster på lekplatser handlar både om att se till att platsen kan bidra till en bättre miljö för exempelvis fåglar, pollinerande insekter eller att ge boplats åt svampar och mikroliv. Det är även viktigt att kunna visa för barnen vad som gjorts på platsen för att gynna naturen, exempelvis genom en fin skylt. Alltså behövs det både praktik och pedagogik för att kunna uppfylla behovet.
- **Belysning** – Att göra belysningen till en del av den kreativa utformningen av platsen samt ett sätt att stärka den upplevda tryggheten.
- **Aktivt och passivt deltagande** – Det behöver finnas platser som räknas som *onstage*, *offstage* och *backstage*. Om platsen är för öppen och det inte alls finns några "rum" att flytta sig mellan och kunna hitta sin egen vrå i, så kommer inte alla barn att trivas. I leken finns det behov av alla dessa tre funktioner.
- **Samlingsplatser** – För att en lekplats ska kunna fungera bra behövs någon form av sittplats, både för barnen och medföljande vuxna. Helst ska det finnas olika typer av sittplatser exempelvis: bänkar, bänkbord, sittbara murar eller kanske ett trädäck. En samlingsplats som innehåller sittmöjligheter (och ibland även en grill), gör det möjligt att använda platsen som något mer än bara en lekplats och därmed vara till nytta för en större del av medborgarna.

Teoribegreppen: onstage, offstage och backstage

Dessa tre begrepp beskriver en form av uppdelning av det offentliga rummet som handlar om hur barn och unga använder eller vill kunna använda platser.

Onstage, en plats att synas på, en plats för att vara i centrum av uppmärksamheten.

Offstage, en plats att iaktta ifrån, utan att behöva delta.

Backstage, en plats att dra sig undan på, en plats där man

Förslag till åtgärder

Nedan beskrivs åtgärder i punktform. Några av dem uppfyller flera behov i ett.

- **Lekbuskage** – Lekbuskage är ett större blandat buskage med både buskar och träd som innehåller gläntor och gångar. Det bästa är om det utformas med olika arter som ger blomning, bär och blad av olika slag. I gläntan kan det göras plats för högar av lösa material som pinnar och kottar eller någon större sten att sitta på eller ett enklare lekhus/litet tak. Det är också bra om buskaget på någon sida omgärdas av en benjeshäck (rishäck), gärna med något grövre virke i botten, så att det tar lång tid att

förmultna. Ett lekbuskage är bra om det placeras i närheten till småbarnsleken, så att mindre barn kan bli lockade att hitta egna platser i buskaget.

- **Lösa material.** Det är otroligt viktigt för barn att kunna påverka och leka med själva platsen. De lösa materialen är en bra början. Genom dem kan barnen bygga kojor, få rekvisita i leken, gräva, leka andra lekar än det som en vanlig lekplats erbjuder. Exempelvis skulle, förutom typ pinnar, kottar och brädor, hinder till käpphästar vara ett "löst material" även om de kanske har markfasta stolpar och bara rörliga bommar.
- **Kullar, högar eller gropar.** Lekvärdet skulle öka avsevärt om det runt omkring lekredskapen fanns kullar eller varför inte en stor grop? Ytorna runt lekplatsen idag är stora och det finns alla möjligheter att jobba med topografin för att skapa spännande platser och möjligheter till lek.
- **Riktigt stora stenar och annat lekredskap som är annorlunda** – Det kan röra sig om något vi har på lager, något platsbyggt eller inköpt. Något som ger lekplatsen lite mer karaktär och högre lekvärde. Det ska vara något som verkligen kompletterar utbudet på platsen idag, så att funktioner inte dubbleras. Att satsa på att införa en större mängd **stora** stenar som får vara ett genomgående tema är en bra väg framåt, dessa kan utgöra ett tema som kan relatera till att där finns en gammal åkerholme. Det är bra om stenarna både hamnar bland lekredskapen, vid/i/på kullar/gropar och i buskagen för att binda samman temat.
- **Praktiska ekosystemtjänster** – ängsvegetation samt blommande och fruktbärande buskar och träd bör ingå i utformningen. På den här platsen borde det redan finnas boplatser för insekter och djur och då är det viktigt att kunna erbjuda sådant som kanske saknas – mat. Det behöver synkas med de övriga tilläggen på platsen, så att det passar ihop på ett bra sätt.
- **Pedagogiska ekosystemtjänster** – En skylt som på ett enkelt sätt beskriver den/de naturgynnande åtgärder som gjorts. Skylten bör placeras vid samlingsplatsen.
- **Samlingsplats** – En mindre yta gärna placerad nära entrén till lekplatsen. Ytan bör ha stenmjöl som markbeläggning. Bänkar och/eller bänkbord bör vara markfasta och placerade så att det bildas ett trivsamt "rum". Med fördel kan ett av lekbuskagen ligga intill och låta en av gångarna börja från samlingsplatsen. Även en grill skulle kunna placeras vid denna lekplats.

Bilden visar ett förslag på utformning av så kallad benjeshäck eller rishäck.

Dialoger med barn

Dialoger med barn kommer att genomföras innan en slutlig skiss tas fram. Dialogen kommer att genomföras inomhus på Råneåskolan under maj 2026 och kommer att bestå av en workshop där barnen får bygga den bästa lekplatsen med hjälp av rekvisita som tillhandahålls av de närvarande landskapsarkitekterna. Framför allt behöver barn i låg- och mellanstadiet få vara med i dialogen. De representerar den utökade målgrupp som lekplatsen kommer att rikta sig till.

Det är viktigt att återkoppling till barnen sker när skissen tagits fram, så att de får se vad som gjorts åt åsikterna de lämnade i dialogen. Återkoppling behöver ske senast i september 2026.

Kostnadsuppskattning

Projektet beräknas kosta 3 000 t kr.

Den initiala skissen kommer att tas fram internt på Sektion Landskap och trafik.

Skiss, andra underlag, projektering, intern arbetstid m.m.	880 000 kr
Byggnation	2 120 000 kr
Totalkostnad investering	3 000 000 kr

Övrig information

Luleå kommun är markägare för den aktuella fastigheten Råneå 84:1 omr. 16 och marken är inte detaljplanelagd.

I närheten av den befintliga lekplatsen (på den västra sidan) går ett dagvattendike som går under gång- och cykelvägen på ett ställe. I projektet måste det undersökas om det finns befintliga ledningar i marken kring lekplatsen ifall dess yta ska kunna utökas.

Ytan för lekplatsen ligger i utkanten av ett större område som hänger ihop med ett våtmarksområde i väster. Även om ytan för lekplatsen i sig inte är särskilt fuktig, så är jordarten lera och det finns gott om låglänta fuktiga ytor i närheten. Marken bör inte påverkas av tunga fordon i tider för tjällossning eller ihållande fuktig väderlek då det är stor risk för markkompaktering.

Risker och möjligheter

Risker

Under byggtiden finns det risk för störning för de kringboende. Störningarna kan innefatta damm, buller och påverkan på framkomligheten på den gång- och cykelväg som går förbi lekplatsen idag. Detta kan även innebära en säkerhetsrisk för barn som rör sig i området om de inte observerar skyltning och avspärningar när byggnationen pågår.

Möjligheter

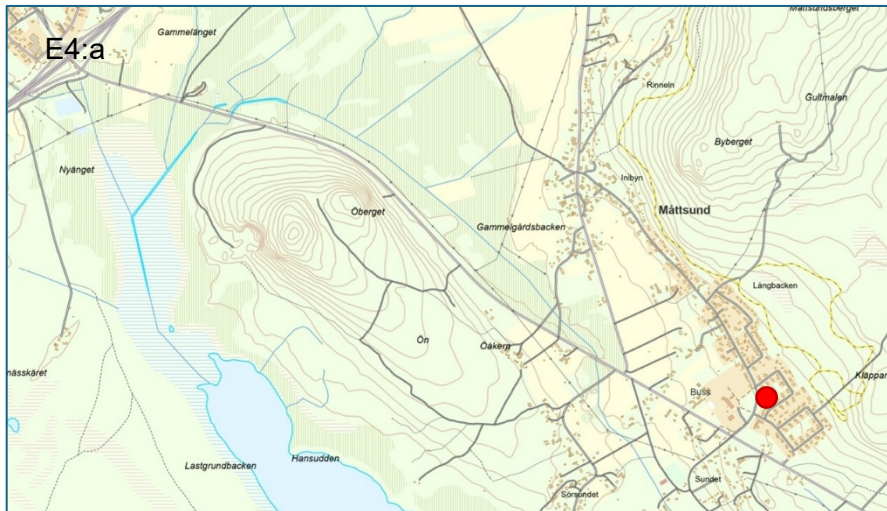
Möjligheterna för en större lekplats i området är att den kan blåsa liv i grönytan som kommer att kunna användas för lek och rörelse samt ge en ny samlingsplats i den här delen av Råneå.

Bilagor

Bilaga A	Kalkyl Olovsvägens lekplats
----------	-----------------------------

PM Ombyggnation av lekmiljö enligt Handlingsplan

Långbackavägens lekplats – Måttsund

Den röda cirkeln visar Långbackavägens lekplats placering i Måttsund.

Bakgrund

I Handlingsplan för kommunala lekmiljöer 2026–2029 definieras åtgärden som:

Ombyggnation - Lekmiljön har sådana brister att större åtgärder krävs för att kunna höja lekvärdena. Lekplatsen som idag är en närlekplats byggs om till en områdeslekplats inom samma område.

I handlingsplanen finns ett antal kriterier för att underlätta vid prioritering av åtgärder mellan de olika lekmiljöerna. Nedan syns kriterierna för bedömning av de lekmiljöer som ska byggas som investeringsprojekt.

Bedömningsgrund investeringar
Platser med låga lekvärdespoäng (gäller inte vid byggnation av helt nya lekmiljöer).
Tid sedan större insats.
Omfattning på föreslagna åtgärder. (Liten, mellan stor.)
Socioekonomi i området.
Sprida åtgärder geografiskt mellan områden.
Antal barn inom upptagningsområdet som påverkas av åtgärden. Alternativt antal barn i hela området om det saknas lekmiljö idag.
Uppfylla brister i utbud <u>inom</u> området (till exempel avsaknad av områdeslek)

För områden som helt saknar lekmiljö ska även tillgång till kommunal mark som är lämpad för lek samt prognostiserad befolkningsutveckling vägas in i bedömningen.

När det gäller Långbackavägens lekplats så har många av dessa kriterier uppfyllts så som *låga lekvärdes poäng, sprida åtgärder geografiskt, avsaknad av områdeslek och tid sedan större insats*. Socioekonomin i Måttsund räknas som god.

En barnkonsekvensanalys behöver inte tas fram i detta projekt, då detta är en befintlig lekplats som rustas upp/byggs om, vilket alltid kan ses som en åtgärd för barnets bästa.

Nulägesbeskrivning

På 1960-talet var marken där lekplatsen ligger en kombination av åkermark och skogsdungar. Omkring 1975 hade nästan hela kvarteret (Skogsbrynet), som omger grönytan, blivit ett utbyggt villaområde. I detaljplanen från 1974 står det att alla parkområden i mitten av kvarter är menade att användas till placering av närlekplats. Exakt när lekplatsen faktiskt byggdes är oklart, men troligtvis i slutet av 1970-talet eller början av 1980-talet.

Den befintliga gungställningen som utgör hela den byggda delen av lekplatsen idag har två däckgungor och är i gott skick. Det finns även en markfast parkbänk intill sandytan som gungställningen står i.

Inventering och lekvärdespoäng

Inventeringen gjordes 2021 och inget särskilt kom upp under denna. Den totala poängen för lekplatsen landade på 5,50 p, vilket gör att den kommer att behöva höjas åtminstone 3,25 p för att komma över gränsen för vad som anses som miniminivå för lekvärde. Men med tanke på att platsens styrka består i den befintliga vegetationen på platsen, finns det bra underlag för att kunna öka lekvärdet mer än så.

Utvecklingsbehov

I tabellen nedan kan man på den vita raden läsa vad som poängsattes i inventeringen 2021 och på den ljusgröna raden vilka poäng som borde kunna uppnås med en komplettering. Den nedersta raden visar en fiktiv lekplats som är vad vi kallar "Riktvärdets lekplats" och det är denna som använts som jämförelse när analysen på den ljusgröna raden tagit fram.

			Varierad topografi Kuperad och/eller beväxt yta Lekbar vegetation Lös material					Rönnebyrd lek Rumslighet Typer av lek Link lekplats					Delsumma max 3 p					Räddningsdjur Rädd				
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------------------	--	--	--	--	---	--	--	--	--

På Långbackavägens lekplats ser man i siffrorna att de områden som behöver förstärkas är:

- **Lekbar vegetation**– Den befintliga vegetationen behöver kompletteras med vegetation (buskar eller träd) som, särskilt lite yngre barn, kan göra kojor i eller hitta bär och blad att använda i leken.
- **Olika typer av lek** – Lekplatsens utbud av lekerbjudanden behöver stärkas. I dagsläget är det bara gunglek och springlek som erbjuds på platsen. Det saknas balanslek, klätterlek, stillsam lek, utmanande lek samt lek där platsen går att påverka.
- **Unik lekplats** – Att hitta något att tillägga som gör att platsen blir mer minnesvärd och skiljer sig från de omkringliggande lekplatserna. Den ska inte bara vara en schablonmässig lekplats med klätterställning, gunga, sandlåda och rutschkana.
- **Årstider och väder** – Att det finns saker att göra på platsen under olika årstider, inte bara på sommaren. Det kan vara pulkaåkning i backe, smält-/regnvatten att leka med, olika former och färger på höstlöv, att hitta bär att äta, en plats att elda på, skydd från vinden m.m.
- **Ekosystemtjänster** – Att arbeta med ekosystemtjänster på lekplatser handlar både om att se till att platsen kan bidra till en bättre miljö för exempelvis *fåglar*, *pollinerande insekter* eller att ge boplats åt *svampar* och *mikroliv* och att kunna visa för barnen vad som gjorts på platsen för att gynna naturen, exempelvis genom en fin skylt. Alltså behövs det både praktik och pedagogik för att kunna uppfylla behovet.

- **Belysning** – Att göra belysningen till en del av den kreativa utformningen av platsen samt ett sätt att stärka den upplevda tryggheten.
- **Aktivt och passivt deltagande** – Det behöver finnas platser som räknas som *onstage*, *offstage* och *backstage*. Om platsen är för öppen och det inte alls finns några "rum" att flytta sig mellan och kunna hitta sin egen vrå i, så kommer inte alla barn att trivas. I leken finns det behov av alla dessa tre funktioner.
- **Samlingsplatser** – För att en lekplats ska kunna fungera bra behövs någon form av sittplats, både för barnen och medföljande vuxna. Helst ska det finnas olika typer av sittplatser exempelvis: bänkar, bänkbord, sittbara murar eller kanske ett trädäck. En samlingsplats som innehåller sittmöjligheter (och ibland även en grill), gör det möjligt att använda platsen som något mer än bara en lekplats och därmed vara till nytta för en större del av medborgarna.

Teoribegreppen: onstage, offstage och backstage

Dessa tre begrepp beskriver en form av uppdelning av det offentliga rummet som handlar om hur barn och unga använder eller vill kunna använda platser.

Onstage, en plats att synas på, en plats för att vara i centrum av uppmärksamheten.

Offstage, en plats att iaktta ifrån, utan att behöva delta.

Backstage, en plats att dra sig undan på, en plats där man

Förslag till åtgärder

Nedan beskrivs några förslag på tillägg i punktform. Några av dem uppfyller flera behov i ett.

- **Lekbuskage** – Lekbuskage är ett större blandat buskage med både buskar och träd som innehåller både gläntor och gångar. Det bästa är om det utformas med olika arter som ger blomning, bär och blad av olika slag. I gläntan kan det göras plats för högar av lösa material som pinnar och kottar eller någon större sten att sitta på eller ett enklare lekhus/litet tak. Det är också bra om buskaget på någon sida omgärdas av en benjeshäck (rishäck), gärna med något grövre virke i botten, så att det tar lång tid att förmultna.
- **Kulle, hög eller grop.** Detta skulle öka lekvärdet gällande topografiförändringar. Det behövs tänkas ett extra varv kring var en sådan struktur skulle kunna placeras då ytan på många ställen är uppbruten av befintlig vegetation.
- **Lekredskap** – Redskap eller annan byggd struktur som främjar möjligheter att: klättra, gunga eller svinga sig, leka stillsamt med grävning eller rollekar, springa eller cykla, leka med något spännande och lite riskfyllt. Alla redskap behöver inte vara prefabricerade, men om det är något som platsbyggts måste det följa standarden

Bilden visar ett förslag på utformning av så kallad benjeshäck eller rishäck.

gällande måtten för risk att fastna, samt fallskydd och rimliga islagsytor. Även stockar och stenar kan vara lekredskap.

- **Praktiska ekosystemtjänster** – fågelholkar, insektshotell, död ved (gärna solexponerad), ängsvegetation, blommande samt fruktbärande buskar och träd är några av exemplen på vad som kan läggas till. Det behöver synkas med de övriga tilläggen på platsen, så att det passar ihop på ett bra sätt.
- **Pedagogiska ekosystemtjänster** – En skylt som på ett enkelt sätt beskriver den/de naturgynnande åtgärder som gjorts. Skylten bör placeras vid samlingsplatsen.
- **Samlingsplats** – En mindre yta gärna placerad nära entrén till lekplatsen. Ytan bör ha stenmjöl som markbeläggning. Bänkar och/eller bänkbord bör vara markfasta och placerade så att det bildas ett trivsamt "rum". Med fördel kan lekbuskaget ligga intill och låta en av gångarna börja från samlingsplatsen. Ingen grill placeras vid denna lekplats.

Dialoger med barn

Dialoger med barn kommer att genomföras innan en slutlig skiss tas fram. Kontakt med Måttsundsskolan behöver göras. Dialogen bör vara riktad till barn i både låg- och mellanstadiet. Det är viktigt att återkoppling till barnen sker när skissen tagits fram, så att de får se vad som gjorts åt åsikterna de lämnade i dialogen.

Kostnadsuppskattning

Projektet beräknas kosta 2 600 t kr.

Utformningsskiss tas fram internt.

Skiss, andra underlag, projektering, intern arbetstid m.m.	770 000 kr
Byggnation	1 830 000 kr
Totalkostnad investering	2 600 000 kr

Övrig information

Luleå kommun är markägare för den aktuella fastigheten Måttsund 7:29 omr 1 och marken är detaljplanelagd som *Park eller plantering*.

Jordarten på platsen är *morän* med ett tunnare lager med *postglacial sand och grus* ovanpå.

I projektet måste det undersökas om det finns befintliga ledningar i marken kring lekplatsen ifall dess yta ska kunna utökas.

Den befintliga gungställningen ser ut att vara i så gott skick att den går att behålla på sin plats eller återanvända om den behöver flyttas. Upprustning av befintlig entréväg behöver ingå i projektet.

Risker och möjligheter

Risker

Under byggtiden finns det risk för störning för de kringboende. Störningarna kan innefatta damm och buller. Åtgärder bör vidtas så att störningarna blir så små som möjligt, exempelvis bör det vattnas om det dammar mycket.

Möjligheter

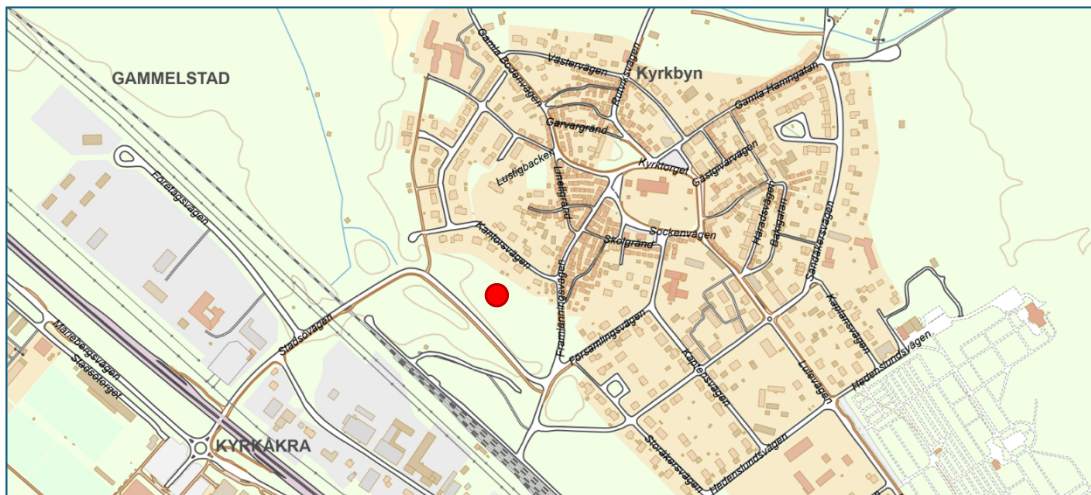
Möjligheterna för en bättre lekplats i området är att den kan, förutom att ge barnen en bättre samlingsplats för lek, bidra exempelvis till att föräldrar som är hemma med små barn tar sig ut och träffar andra föräldrar vilket bidrar till mindre social isolering.

Bilagor

Bilaga A	Kalkyl
----------	--------

PM Ombyggnation av lekmiljö enligt Handlingsplan

Framlänningsparkens lekplats – Gammelstad

Kartan visar var i Gammelstad Framlänningsparkens lekplats är placerad.

Bakgrund

I Handlingsplan för kommunala lekmiljöer 2026–2029 definieras åtgärden som:

Ombyggnation – Lekmiljön har sådana brister att större åtgärder krävs för att kunna höja lekvärdena. Lekplatsen som idag är en närlekplats ska rivas på sin nuvarande plats i parken och byggas om till en områdeslekplats på den nya platsen i samma park.

I handlingsplanen finns ett antal kriterier för att underlätta vid prioritering av åtgärder mellan de olika lekmiljöerna. Nedan syns kriterierna för bedömning av de lekmiljöer som ska byggas som investeringsprojekt.

Bedömningsgrund investeringar
Platser med låga lekvärdespoäng (gäller inte vid byggnation av helt nya lekmiljöer).
Tid sedan större insats.
Omfattning på föreslagna åtgärd. (Liten, mellan stor.)
Socioekonomi i området.
Sprida åtgärder geografiskt mellan områden.
Antal barn inom upptagningsområdet som påverkas av åtgärden. Alternativt antal barn i hela området om det saknas lekmiljö idag.
Uppfylla brister i utbud <u>inom</u> området (till exempel avsaknad av områdeslek)

För områden som helt saknar lekmiljö ska även tillgång till kommunal mark som är lämpad för lek samt prognostiserad befolkningsutveckling vägas in i bedömningen.

När det gäller Framlänningssparkens lekplats så har många av dessa kriterier uppfyllts så som *låga lekvärdes poäng, socioekonomi i området och tid sedan större insats*. Gammelstad är ett socioekonomiskt relativt svagt område som har näst efter Hertsön flest barn. En lekplats i Gammelstad har nyligen blivit ombyggd till en områdeslekplats, men detta är den enda i den kategorin i området och den ligger på ett promenadavstånd på 2,3 km (2 km fågelvägen) från den nuvarande lekplatsen i Framlänningssparken. Det betyder att det bästa för den här platsen är att lekplatsen byggs om till en områdeslekplats.

En barnkonsekvensanalys behöver inte tas fram i detta projekt, då detta är en befintlig lekplats som byggs om, vilket alltid kan ses som en åtgärd för barnets bästa.

Nulägesbeskrivning

Platsen verkar inte ha varit bebyggd förut, utan var åkermark till dess att bostadsområdet ovanför byggdes ut på 1960-talet. På flygfotot från 1975 har parken fått sin nuvarande form, men ser fortfarande inte ut att vara en regelrätt park. Lekplatsen tillkom någon gång under 1980-talet.

Lekplatsen ligger idag i ett ganska undanskymt läge bakom några stora granar, utan några gångar som leder fram till den och lekplatsutrustningen är mycket sliten. Ett beslut om att flytta lekplatsen till annan plats i parken har därför tagits. Under 2024 inkom ett medborgarförslag om att tillskapa en pulkbacke i Framlänningssparken, vilken byggdes under 2025. Belysning till pulkbacken läggs till under 2026.

Inventering och lekvärdespoäng

Inventeringen gjordes 2021 och förutom att se att platsen var nedgången och låg på en undanskymd plats så noterades inget särskilt. Den totala poängen för lekplatsen landade på 5,00 p, vilket gör att den kommer att behöva höjas åtminstone 3,75 p för att komma över gränsen för vad som anses som miniminivå för lekvärde. Lekplatsen ligger i en park med stor potential, både med utrymmet och befintlig vegetation, och placeringen nära busshållplats och världsarvet.

Utvecklingsbehov

I tabellen nedan kan man på den vita raden läsa vad som poängsattes i inventeringen 2021 och på den ljusgröna raden vilka poäng som borde kunna uppnås med en komplettering. Den nedersta raden visar en fiktiv lekplats som är vad vi kallar "Riktvärdets lekplats" och det är denna som använts som jämförelse när analysen på den ljusgröna raden tagit fram.

		Variation topografi																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

På Framlänningsparkens lekplats ser man i siffrorna att de områden som behöver förstärkas är:

- **Lekbar vegetation och lösa material** – Det behövs vegetation (buskar eller träd) som, särskilt lite yngre barn kan göra kojor i eller hitta bär och blad att använda i leken. Det behövs andra lösa material också vilket kan åstadkommas exempelvis genom att i buskaget lägga in ett upplag med kottar, pinnar, bräddor eller annat som kan ge rekvisita till leken.
- **Rumslighet** – Att skapa en plats där olika rum gör platsen ombonad samtidigt som nyfikenheten och upptäckslustan väcks. Det kan skapas genom väggar av vegetation, placering av pergola eller annan byggd struktur eller topografiförändringar som kulle eller grop.
- **Olika typer av lek** – Lekplatsens utbud av lekerbjudanden behöver stärkas. Det behöver finnas en blandning av olika typer av lekerbjudanden, exempelvis: gunglek, springlek, balanslek, klätterlek, stillsam lek, utmanande lek samt lek där platsen går att påverka.
- **Unik lekplats** – Att hitta något att tillägga som gör att platsen blir mer minnesvärd och skiljer sig från de omkringliggande lekplatserna. Den ska inte bara vara en schablonmässig lekplats med klätterställning, gunga, sandlåda och rutschkana.
- **Ekosystemtjänster** – Att arbeta med ekosystemtjänster på lekplatser handlar både om att se till att platsen kan bidra till en bättre miljö för exempelvis *fåglar*, *pollinerande insekter* eller att ge boplats åt *svampar* och *mikroliv* och att kunna visa för barnen vad som gjorts på platsen för att gynna naturen, exempelvis genom en fin skylt. Alltså behövs det både praktik och pedagogik för att kunna uppfylla behovet.
- **Solförhållanden från vegetation** – Det är viktigt att minska exponeringen av UV-strålning för barn, särskilt för de riktigt små barnen som kan bli mer stillasittande i sin lek. Den bästa skuggan erhålls från vegetation, därför är det viktigt att träd och större buskar planteras så att deras skugga vandrar över lekplatsen under solens starkaste timmar på sommaren (ca kl. 11:00 – 14:00). Att använda lövträd för skugga är även bra för att inte hindra vintersolen från att nå platsen.

- **Tillgänglighet** – Det är viktigt att lekplatserna i Luleå tillsammans kompletterar utbudet av lekmiljöer och kan rikta sig till alla barn oberoende om dessa barn saknar svårigheter eller om de har fysiska eller kognitiva svårigheter att använda platserna. Alla lekmiljöer kan inte vara anpassade för att vara tillgängliga för alla, men det ska finnas med i utformningen att bygga bort minst en form av svårighet i varje lekmiljö.
- **Belysning** – Att göra belysningen till en del av den kreativa utformningen av platsen samt ett sätt att stärka den upplevda tryggheten.
- **Aktivt och passivt deltagande** – Det behöver finnas platser som räknas som *onstage*, *offstage* och *backstage*. Om platsen är för öppen och det inte alls finns några "rum" att flytta sig mellan och kunna hitta sin egen vrå i, så kommer inte alla barn att trivas. I leken finns det behov av alla dessa tre funktioner.
- **Samlingsplatser** – För att en lekplats ska kunna fungera bra behövs någon form av sittplats, både för barnen och medföljande vuxna. Helst ska det finnas olika typer av sittplatser exempelvis: bänkar, bänkbord, sittbara murar eller kanske ett trädäck. En samlingsplats som innehåller sittmöjligheter (och ibland även en grill), gör det möjligt att använda platsen som något mer än bara en lekplats och därmed vara till nytta för en större del av medborgarna.

Teoribegreppen: onstage, offstage och backstage

Dessa tre begrepp beskriver en form av uppdelning av det offentliga rummet som handlar om hur barn och unga använder eller vill kunna använda platser.

Onstage, en plats att synas på, en plats för att vara i centrum av uppmärksamheten.

Offstage, en plats att iakttä ifrån, utan att behöva delta.

Backstage, en plats att dra sig undan på, en plats där man

Förslag till åtgärder

Nedan beskrivs kompletteringsåtgärder i punktform. Några av dem uppfyller flera behov i ett.

- **Lekbuskage** – Lekbuskage är ett större blandat buskage med både buskar och träd som innehåller både gläntor och gångar. Det bästa är om det utformas med olika arter som ger blomning, bär och blad av olika slag. I gläntan kan det göras plats för högar av lösa material som pinnar och kottar eller någon större sten att sitta på eller ett enklare lekhus/litet tak. Det är också bra om buskaget på någon sida omgärdas av en benjeshäck (rishäck), gärna med något grövre virke i botten, så att det tar lång tid att förmultna.
- **Förvaring av löst material** – Löst material bör ha en egen plats på lekplatsen, förslagsvis inuti lekbuskaget. Det kan bestå av pinnar på en markerad plats, en hög med stenar, tegelstenar eller varför inte brädstumpar i glada färger. Platsen kan

Bilden visar ett förslag på utformning av så kallad benjeshäck eller rishäck.

markeras med en skylt, ett litet staket som omger en yta där löst material finns, eller bara placerat i högar utan markering.

- **Lekhus, balanslek, riktigt stora stenar eller något annat lekredskap** – Det kan röra sig om något vi har på lager, något platsbyggt eller inköpt. Något som ger lekplatsen lite mer karaktär och högre lekvärde. Det är bra om det finns med något utmanande moment där barnen kan få prova på när spänningen pirrar i magen. Lekredskapen bör integreras i landskapet på platsen och eftersom där finns både en kulle och befintliga träd så är det bra om de integreras i utformningen.
- **Praktiska ekosystemtjänster** – fågelholkar, insektshotell, död ved (gärna solexponerad), ängsvegetation, blommande samt fruktbärande buskar och träd är några av exemplen på vad som kan läggas till. Det behöver synkas med de övriga tilläggen på platsen, så att det passar ihop på ett bra sätt.
- **Pedagogiska ekosystemtjänster** – En skylt som på ett enkelt sätt beskriver den/de naturgynnande åtgärder som gjorts. Skylten bör placeras vid samlingsplatsen.
- **Belysning** – Belysning behövs framför allt kring den sociala ytan, men även bland lekredskapen och vid kullen.
- **Samlingsplats** – En mindre yta placerad nära gången vid lekplatsen. Ytan bör ha stenmjöl som markbeläggning. Bänkar och/eller bänkbord bör vara markfasta och placerade så att det bildas ett trivsamt "rum". Med fördel kan lekbuskaget ligga intill och låta en av gångarna in i buskaget börja från samlingsplatsen. Ingen grill bör placeras vid denna lekplats.

Dialoger med barn

Inga dialoger med barn kommer att genomföras i projektet. Det beror på att även fast detta är en ombyggnation så sker den på en befintlig lekplats och har på grund av byggnationen av pulkbacken kommit för långt i utformningsfasen för att barnen ska ha möjlighet att påverka resultatet nämnvärt. Det är därför extra viktigt att gestaltningen tar in åsikter som barn tidigare delat med sig av i andra, liknande projekt exempelvis Rödklöverstigens lekplats.

Kostnadsuppskattning

Projektet beräknas kosta 2 500 t kr.

Utformningsskiss tas fram internt.

Skiss, andra underlag, projektering, intern arbetstid m.m.	745 000 kr
Byggnation	1 755 000 kr
Totalkostnad investering	2 500 000 kr

Övrig information

Lekplatsen ligger i Framlänningsparken som tillhör del av fastigheten Gammelstaden 6:67 omr 3 som ägs av Luleå kommun. Nästan hela parken är detaljplanelagd som PARK (DP för del av Gammelstad Kyrkbyn, del 1) den sista delen av parken är inte detaljplanelagd.

Jordarten består av fyllnadsmassor på ett undre lager av lera-silt. Det finns ett dike i parkens övre del som vittnar om att det lätt kan bli blött på platsen.

Risker och möjligheter

Risker

Under byggtiden finns det risk för störning för de kringboende. Störningarna kan innefatta damm och buller.

Åtgärder bör vidtas så att störningarna blir så små som möjligt, exempelvis bör det vattnas om det dammar mycket.

Möjligheter

Möjligheterna med en större lekplats i området är, förutom att ge lekvärde åt barnen, att det även kan fungera som en social samlingsplats exempelvis för föräldrar som är hemma med yngre barn.

Bilagor

Bilaga A	Kalkyl
----------	--------

Igångsättningstillstånd reinvestering gator, vägar, broar och viadukter 2027

Ärendenr 2026/819-3.4.6.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att överföra 5 500 tkr från projekt 34036 Reinvestering broar och viadukter till projekt 33778 Reinvestering gator och vägar, godkänna projektbudgeten 45 500 tkr för projekt 33778 Reinvestering gator och vägar och 14 500 tkr för projekt 34036 Reinvestering broar och viadukter samt bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har upprättat förslag över förbättringsarbeten på gator och vägar som skall finansieras från reinvesteringensbudgetens anvisade medel. Många av Luleås gator, vägar, broar och viadukter byggdes under 70-talet. Vägarna har en undermålig överbyggnad vilket resulterat i att dessa nu är i dåligt skick samt att broarna har uppnått dess livslängd avseende tätskikt.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har gjort en inventering över vägnätet status. Syftet med detta var att få fram en prioriteringslista över vägsträckningar som är i stort behov av förbättringsåtgärder. Denna inventering ligger till grund som underlag för förslag till reinvestering 2027.

För broar och viadukter har infrastruktur- och serviceförvaltningen låtit Sweco ta fram en underhållsplan. Underhållsplanen ligger till grund för de åtgärder som föreslås för 2027.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har för avsikt att utföra detta via markavtalet.

Projekten planeras vara färdigställda under 2027. Bedömd projektbudget är 60 000 tkr. Medel för projekt 33778 finns anvisade med 40 000 tkr och för projekt 34036 finns 20 000 tkr i beslutad investeringsplan.

Beslutsunderlag

- Presentation

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till

Avdelningschef infrastruktur

Projektledare mark

Igångsättningstillstånd Reinvestering gator, vägar, broar och viadukter 2027

Patrik Ruumensaari

Gatuchef

Ärendenr 2026/819-3.4.6.1

Bakgrund

Många av Luleås vägar och bostadsgator som byggdes under 70-talet har undermålig överbyggnad vilket resulterat i att dessa nu är i dåligt skick. Infrastruktur- och serviceförvaltningen har under flera år åtgärdat de sämsta gatorna men det är fortfarande många med stort åtgärdsbehov kvar.

Projektets omfattning

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har gjort en inventering över vägnätet status. Syftet med detta var att få fram en prioriteringslista över vägsträckningar som är i stort behov av förbättringsåtgärder. Denna inventering ligger till grund som underlag för detta projekt.

Projektbudget

2027 föreslås 45 500 tkr för reinvestering gator och vägar.

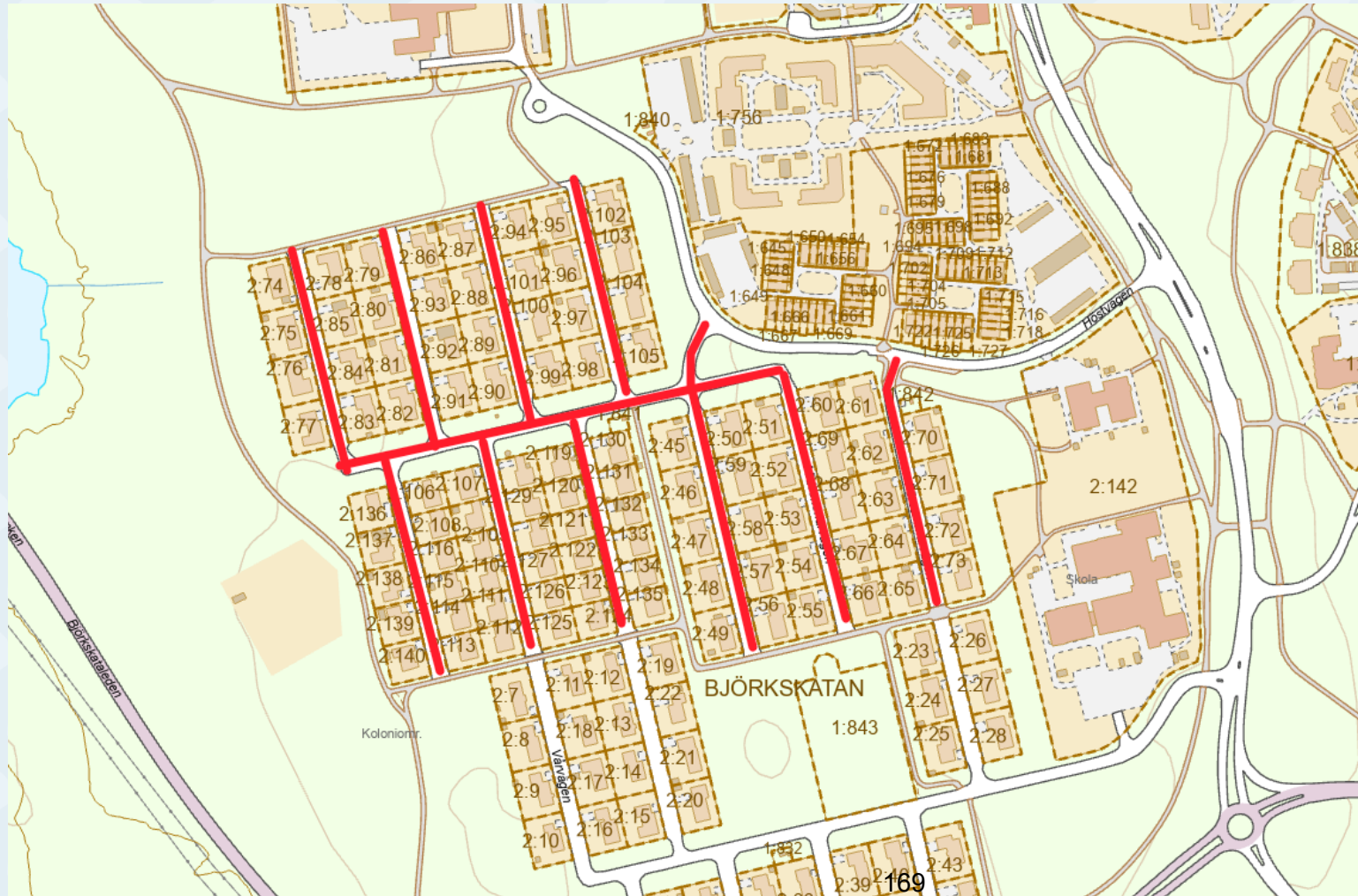

Ekonomi

Gata	Uppskattad kostnad
Midsommarvägen	24 000 tkr
Björkskataleden	3 200 tkr
Västergatan	1 900 tkr
Rundgatan	1 300 tkr
Gränsgatan	800 tkr
Toppgatan	700 tkr
Älvgatan	1 600 tkr
Belägningsprogramet	12 000 tkr
<u>Totalt</u>	<u>45 500 tkr</u>

Midsommarvägen

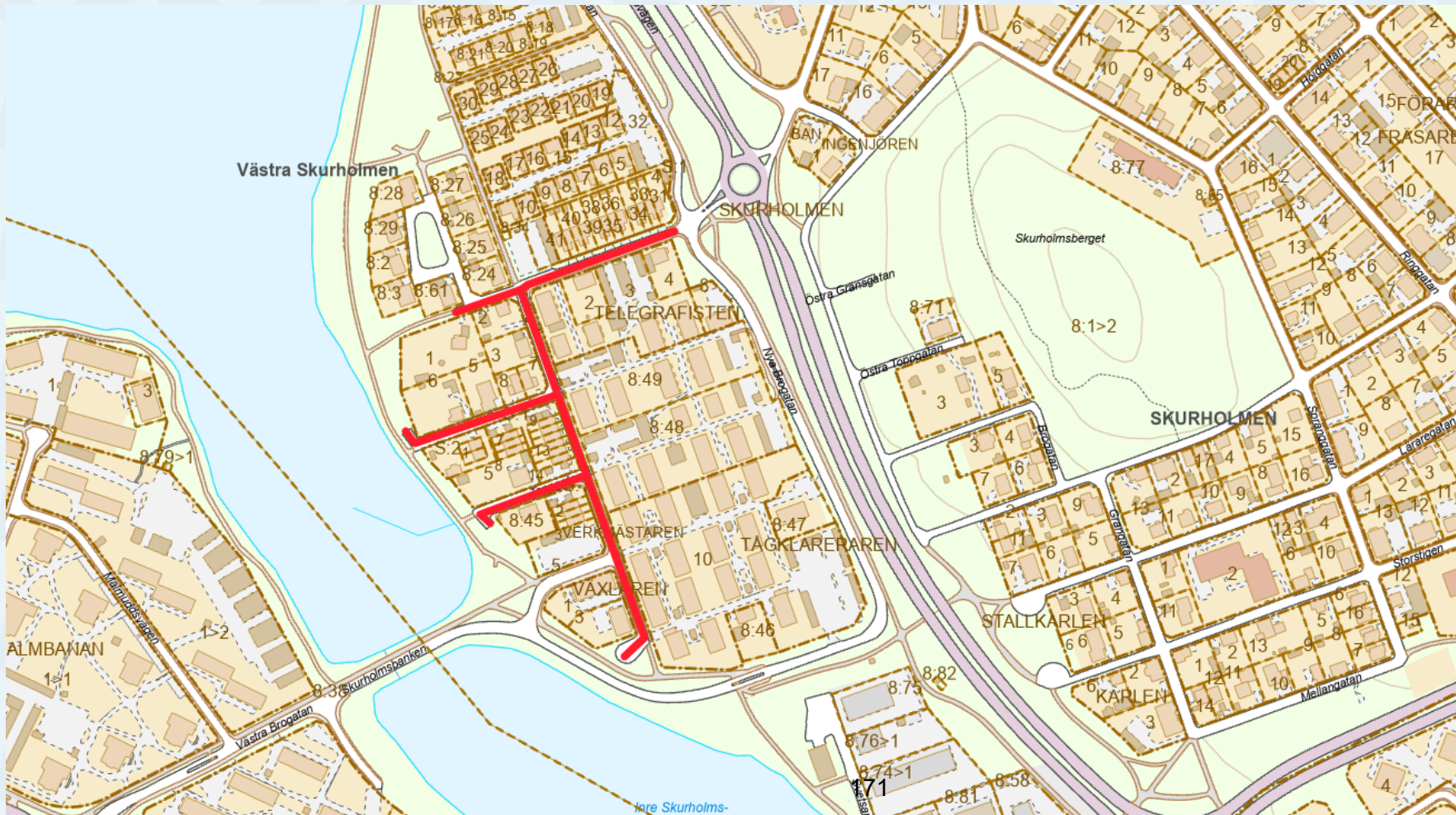

Björkskataleden

Västergatan, Rundgata, Gränsgatan, Toppgatan

Älvgatan

Bakgrund

Många av Luleås broar och viadukter byggdes under 70-talet och har uppnått dess livslängd på tätskiktet samt att vid projektering upptäckt att befintligt räcke och betongkonstruktionen behöver vissa åtgärder.

Projektets omfattning

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har låtit Sweco ta fram en underhållsplan för våra broar och viadukter den underhållsplanen ligger till grund för det åtgärder som ska utföras 2027. Det som kommer att utföras i huvudsak är:

- Tätskiktsbyten
- Reparation / utbyte räcken
- Betongreparationer

Projektbudget

2027 föreslås 14 500 tkr för reinvestering broar och viadukter.

Ekonomi

Gata	Uppskattad kostnad
Bodenvägen 2 st.	3 000 tkr
Bensbyvägen	3 000 tkr
Råneå	2 000 tkr
Björkgatan	3 000 tkr
Mjölkuddsvägen	1 000 tkr
Linda Fagerlins cykelbro	1 500 tkr
Noll Kelvin cykelbro	1 000 tkr
<u>Totalt 2027</u>	<u>14 500 tkr</u>

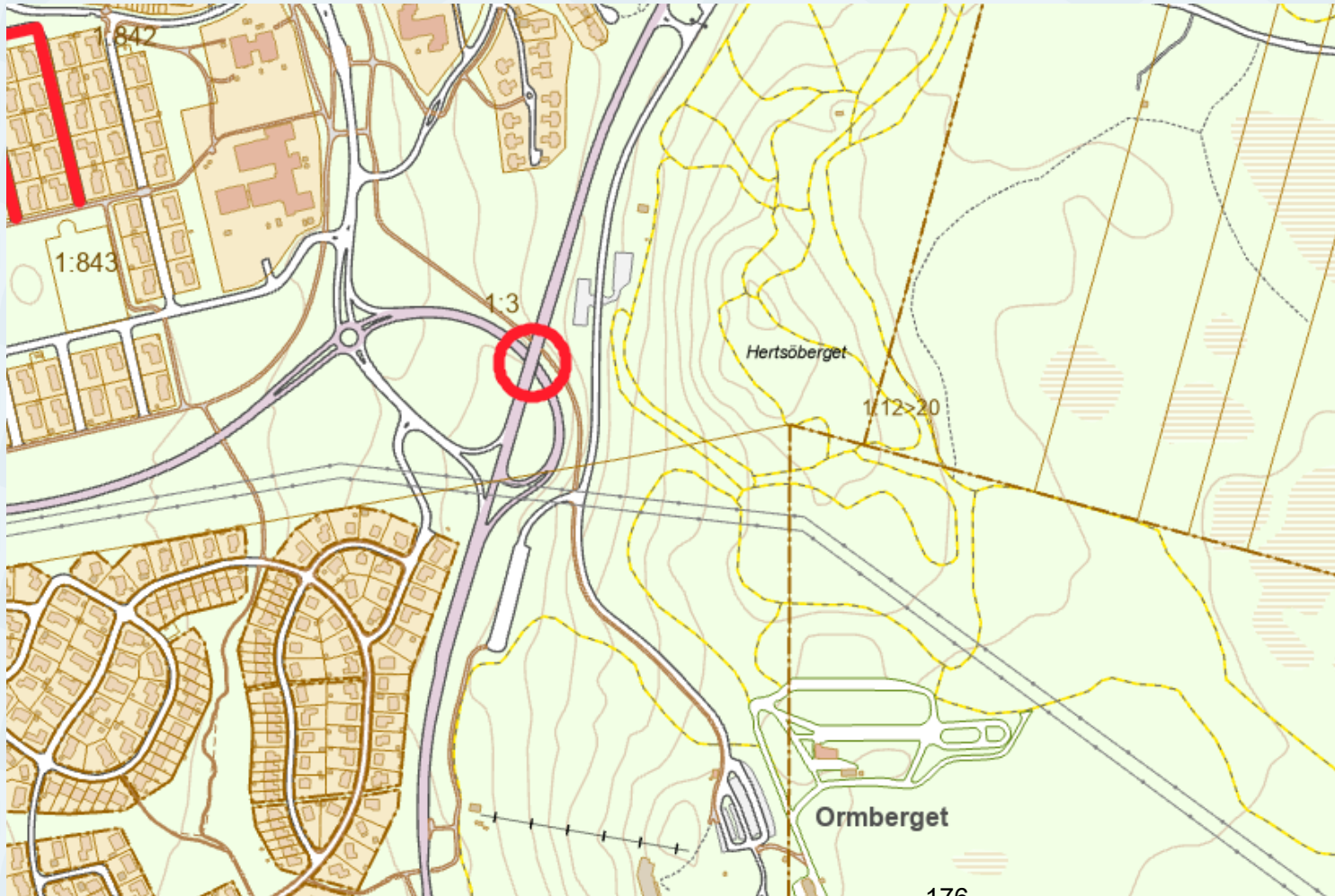

Bodenvägen 2 st.

Bensbyvägen

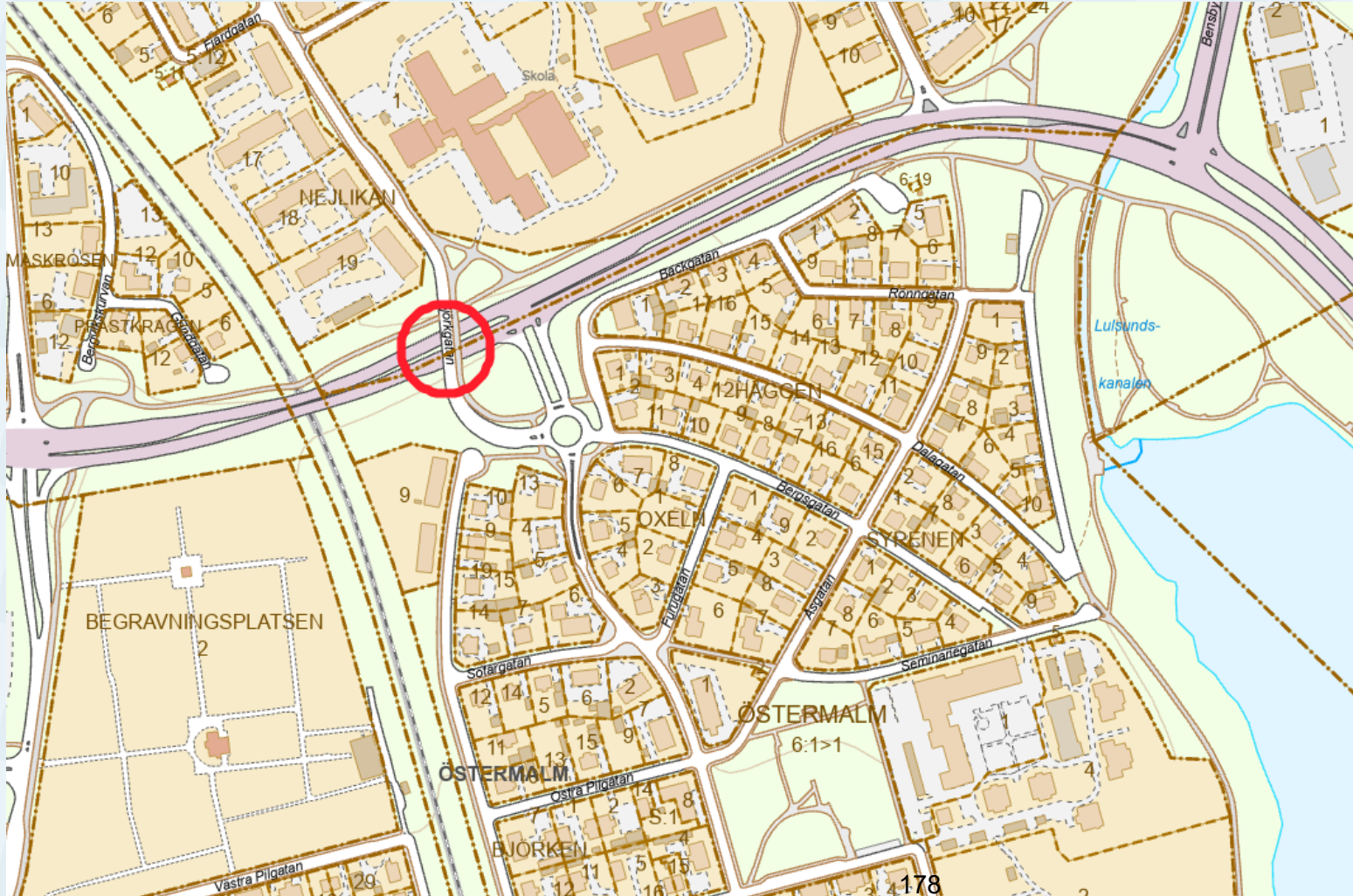

Råneå

Björksgatan

Mjölkuddsvägen

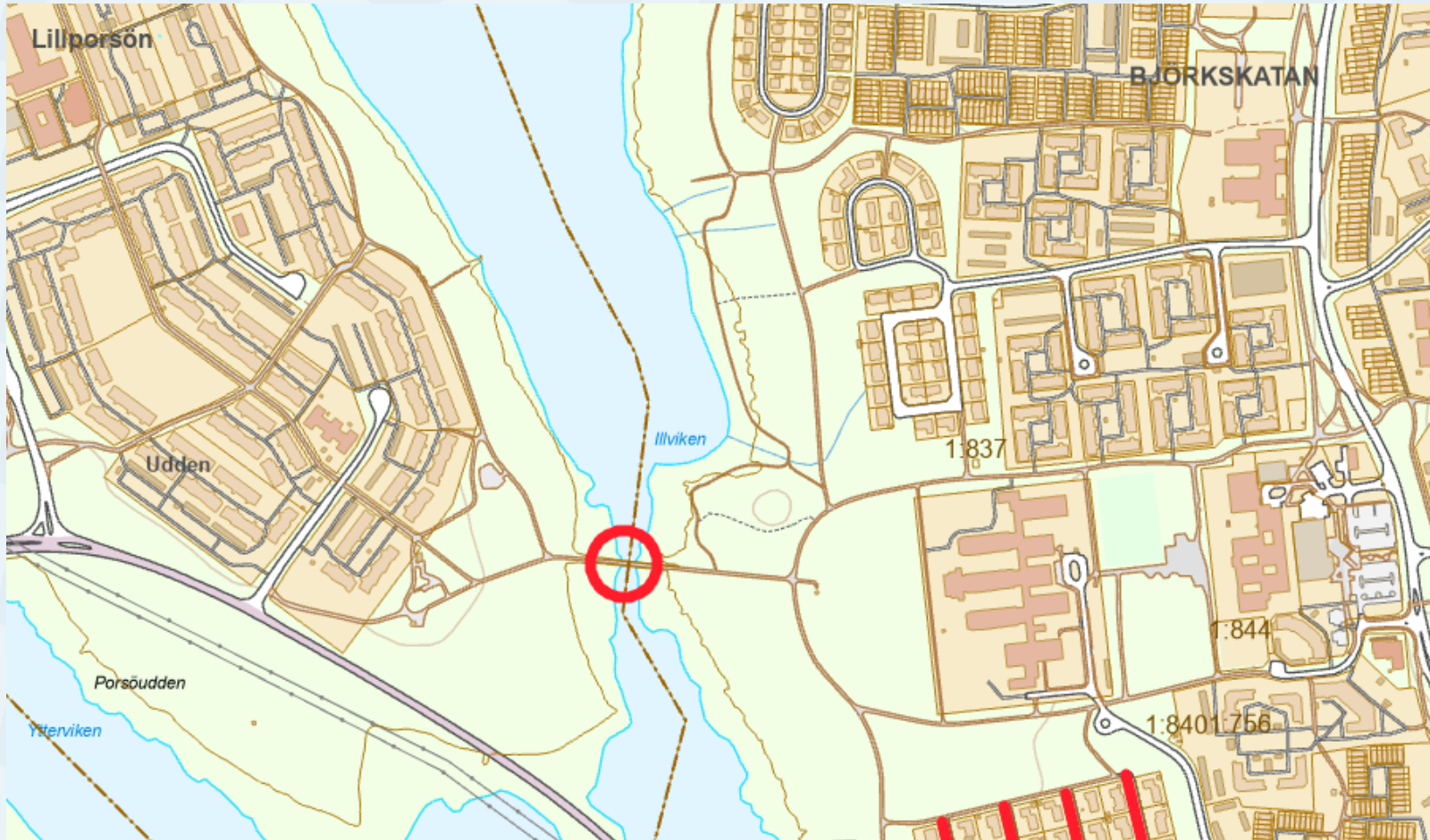

Linda Fagerlins cykelbro

Noll Kelvin cykelbro

Förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att överföra 5 500 tkr från projekt 34036 Reinvestering broar och viadukter till projekt 33778 Reinvestering gator och vägar, godkänna projektbudgeten 45 500 tkr för projekt 33778 Reinvestering gator och vägar och 14 500 tkr för projekt 34036 Reinvestering broar och viadukter samt bevilja igångsättningstillstånd.

Igångsättningstillstånd reinvesteringar fastigheter 2027

Ärendenr 2026/728-2.6.1.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att godkänna projektbudgeten 190 000 tkr för projekt reinvesteringar fastigheter 2027 samt bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Under 2027 kommer avdelning fastigheter att genomföra både akuta och planerade reinvesteringar. Dessa reinvesteringar kommer att variera i storlek och omfattning. Infrastruktur- och serviceförvaltningen avser att sätta medlen under ett samlingsprojekt där pengarna fördelas till specifika planerade och akuta reinvesteringsprojekt under året.

Med utgångspunkt från underhållsplaner och lokalresursplan har reinvesteringarna prioriterats.

Ca 75 % planerade reinvesteringar, ca 20% avsätts för att akuta reinvesteringar och ca 5 % avsätts för projektering under 2027 för genomförande under 2028.

Nedan följer några exempel på reinvesteringsprojekt som planeras att genomföras under 2027. I övrigt se bilaga.

- Belysningsutbyte till LED
ca 26 000 tkr
- Brandlarmanläggningar
ca 8 000 tkr
- Flera tekniker (ex bygg, ventilation, brandlarm, ROT-reparation, ombyggnad och tillbyggnad)
ca 35 000 tkr
- Storkök
ca 7 000 tkr
- Ventilation och styr, energieffektiviseringar
ca 24 000 tkr

Dialog

Dialoger är genomförda med de verksamheter som berörs.

Beslutsunderlag

- Reinvesteringar 2027 fastigheter (bilaga)
- Presentation

Fredrik Thyselius
Avdelningschef fastigheter

Beslutet skickas till

Infrastruktur – och serviceförvaltningens ledningsgrupp exkl. MoB

Objekts namn	Projektnamn (Reinv.Objekts namn åtgärder)	Kategori	Budget
Bocken	Reinv Bocken brandlarm	Brandlarm	8 000 000
Dungens förskola	Reinv Dungensfsk brandlarm	Brandlarm	
Ersnässkolan	Reinv Ersnässk brandlarm	Brandlarm	
Stadsöns Hälsocentral	Reinv Stadsönhc brandlarm	Brandlarm	
Storskiftets Förskola	Reinv Storskiftetsfsk brandlarm	Brandlarm	
Svedjeskolan	Reinv Svedejesk brandlarm	Brandlarm	
Villa Kreativa förskola	Reinv Villakrfsk brandrandlarm	Brandlarm	
Arcushallen	Reiv Arcus toaletter	Bygg	25 000 000
Furuparkskolan	Reinv Furuparkssk tak	Bygg	
Hälsans hus	Reinv Hälsans hus dörrar	Bygg	
Kulturens hus	Reinv Kulthus entreparti	Bygg	
Luleå Energi Arena	Reinv LEA fönstser B-hall och källarplan	Bygg	
Luleå Energi Arena	Reinv LEA golv A-hallen	Bygg	
Råneå brandstation	Reinv Råneåbrst klimatskal	Bygg	
Alviks förskola	Reinv Alviksfsk klimatskal	Bygg	
Danelvägen 1-7	Reinv Danelv klimatskal	Bygg	
Kedjestigen 14-24	Reinv Kedjestigen 14-24 klimatskal	Bygg	
Kedjestigen 2-12	Reinv Kedjestigen 2-12 klimatskal	Bygg	
Pernilsavägen 3 & 15	Reinv Pernillsav klimatskal	Bygg	
Stadsträdgården	Reinv Stadsträdg klimatskal	Bygg	
Sunderbyskolan	Reinv Sunderbysk dörrar	Bygg	
Midskogsskolan	Reinv Midskogssk inv åtgärder	Bygg	
Häradsvägen 11	Reinv Häradsv klimatskal	Bygg	
Persöskolan	Reinv Persösk ytskikt	Bygg	
Avan skola/förskola	Reinv Avansk/fsk belysning	El	26 000 000
Benzeliusskolan	Reinv Benzelius belysning	El	
Boskataskolan	Reinv Boskask belysning	El	
Ersnässkolan	Reinv Ersnässk belysning	El	
Hertsöbrandövningsfält	Reinv Brandövningsf belysning	El	
Jobbcenter	Reinv Jobbcener belysning	El	
Klöverträsk skola/förskola	Reinv Klöverträsksk belysning	El	
Måttsundsskolan	Reinv Måttsundssk belysning	El	
Ormbergsskolan	Reinv Ormbergssk belysning	El	
Porsöhallen	Reinv Porsöhallen belysning	El	
Porsöskolan	Reinv Porsösk belysning	El	
Solbacken	Reinv Solbacken belysning	El	
Språklådan (Lärkan)	Reinv Lärkan belysning	El	
Stadshuset	Reinv Stadshuset belysning	El	
Stadsön HC	Reinv Stadsönhc belysning	El	
Stadsöskolan	Reinv Stadsösk belysning	El	35 000 000
Örnen 7/Residensskolan	Reinv Örnensk belysning	El	
Östra skolan	Reinv Östrask belysning	El	
Stadsöskolan	Reinv Stadsösk belysning, ytskikt, dörrar	Flera tekniker	7 000 000
Sundets förskola	Reinv Sundet ROT etapp 1	Flera tekniker	
Bergsskolan/Mandaskolan	Reninv Bergssk/Manda ventilation, brandlarm, ytskikt	Flera tekniker	4 000 000
Ersnässkolan	Reinv Ersnässk hiss	Hiss	
Lärkan	Reinv Lärkan Hiss	Hiss	
Norrbottensteatern	Reinv Norrbteat Hiss	Hiss	
Örnässkolan	Reinv Örnäsk hiss	Hiss	5 000 000
Ersnäs förskola	Reinv Ersnäfsk utemiljö	Mark	
Gymnasievägen SOC	Reinv Gymnasiev dränering	Mark	
Norrbottensteatern	Reinv Norrbteat markplattor	Mark	
Ersnässkolan	Reinv Ersnässk fettavskiljare	Mark	7 000 000
Alviks förskola	Reinv Alvikssfks utemiljö	Mark	
Gammelstads badhus	Reinv Gammelstads badh automatisk backspolning	Rör	
Gymnasievägen SOC	Reinv Gymnasiev relining	Rör	
Jobbcenter	Reinv Jobbcener ny fjärrvärmeväxlare	Rör	1 000 000
Kyrkbyns förskola	Reinv Kyrkbynsfsk värme	Rör	
Charlottendals förskola	Reinv Charlotsendalfsk storköksutr	Storkök	
Midskogsskolan	Reinv Midskogssk storköksutr	Storkök	
Porsöskolan	Reinv Porsöskolan storköksutr	Storkök	9 000 000
Kungsfågeln	Renv Kungsf kylmaskiner	Storkök	
Borgmästarskolan	Reinv Borgmästarsk styr (byte DUC)	Styr	
Sunderby ishall	Reinv Sundebyishall styr	Styr	
Hertsö brandövningsfält	Reinv Brandövningsf vent	Ventilation	15 000 000
Midskogsskolan	Reinv Midskogssk ventilation	Ventilation	
Sunderbyskolan	Reinv Sundebysk don	Ventilation	
Ängskolan	Reinv Ängssk ventilationskanaler	Ventilation	
Stadsöskolan	Reinv Stadsösk Ventilation, styr och värmesystem	Ventilation/styr	75%
Knöppelåsens fsk	Reinv Knöppelsfsk ventilation och styr	Ventilation/styr	
Flera olika objekt	Reinv Energieffektiviseringar	Vent/styr	

Summa reinv 2027	142 000 000	75%
Oförutsett (20%)	38 000 000	20%
Projektering för projekt 2028	10 000 000	5%
Summa reinvesteringar	190 000 000	100%

§ 45

Motion (C) om att införa en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun

Ärendenr 2025/1042-1.1.1.5

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om införande av träbyggnadsstrategi i Luleå kommun.

Reservationer

Anette Asplund (KD) och Hans Å Strandberg (M) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Arne Nykänen och Fredrik Sidevärn (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om införande av en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun. Motionärerna föreslår att Luleå kommun ska ta fram en träbyggnadsstrategi för att:

- öka användningen av trä i byggnationer,
- stödja kommunens klimat- och hållbarhetsmål,
- minska byggsektorns klimatavtryck,
- främja lokal träindustri.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens bedömning

Infrastruktur- och serviceförvaltningen konstaterar att Luleå kommun antagit ambitiösa klimatmål, där målet är att hela kommunen ska vara klimatneutral år 2040. Kommunkoncernen ska vara klimatneutral redan år 2030. Bygg- och anläggningssektorn står för en betydande del av utsläppen, vilket gör materialval och byggmetoder till centrala faktorer i klimatarbetet.

Träbyggnation erbjuder flera klimatomåttliga och ekonomiska fördelar, det är ett förnybart material som binder koldioxid under hela sin livslängd och industriellt träbyggande ger kortare byggtider, mindre buller och färre transporter. Vidare har träbyggnader goda boendekvaliteter och bidrar till ett bättre inomhusklimat.

Förvaltningen bedömer trots ovanstående att det i nuläget finns flera skäl att inte införa en särskild träbyggnadsstrategi i kommunen.

- *Klimatpåverkan bör bedömas ur ett livscykelperspektiv*
Även om träbyggnader i dagsläget ofta bedöms ha ett lägre klimatavtryck i produktionsskedet, avgörs den samlade klimatpåverkan i stor utsträckning av byggnadens hela livscykel, inklusive energianvändning i drift, underhåll och framtida ombyggnader. Ett ensidigt fokus på stommaterial riskerar därför att få begränsad effekt i relation till kommunens långsiktiga klimatmål.
- *Risk för begränsad teknisk och strategisk flexibilitet*
En träbyggnadsstrategi innebär ett styrande materialval som kan minska kommunens handlingsutrymme att välja den mest lämpliga tekniska lösningen utifrån funktion, platsförutsättningar, ekonomi och säkerhetskrav. Förvaltningen bedömer att materialneutralitet ger bättre förutsättningar för anpassning och innovation över tid.
- *Påverkan på konkurrens och marknad*
En strategi som särskilt prioriterar träbyggande kan i praktiken begränsa konkurrensen i kommunens upphandlingar och vid markanvisningar. Detta kan leda till att vissa aktörer utesluts, vilket riskerar att påverka både kostnadsnivåer och kommunens näringslivsklimat.
- *Pågående utveckling inom andra byggmaterial*
Utvecklingen för att minska klimatpåverkan från andra byggmaterial, exempelvis betong och cement, pågår parallellt. Förvaltningen bedömer att en strategi som ensidigt styr mot ett visst material riskerar att bli snabbt inaktuell och inte fullt ut ta tillvara kommande tekniska framsteg.
- *Klimat- och hållbarhetsmål kan uppnås med mer ändamålsenliga styrmedel*
Kommunens klimatambitioner kan i stället säkerställas genom funktions- och prestandabaserade krav, såsom krav på klimatdeklarationer, livscykelanalys, energiprestanda och cirkulära lösningar. Sådana styrmedel möjliggör lägre klimatpåverkan oavsett materialval.
- *Risk för överlappning med befintliga styrdokument*
Kommunen har redan flera styrande dokument och processer kopplade till klimat, hållbarhet, byggande och fastighetsförvaltning. En separat träbyggnadsstrategi riskerar att bidra till ökad komplexitet och otydlighet i styrningen, utan att tillföra ett tydligt mervärde.

- *Behov av helhetssyn på gestaltning och stadsutveckling*
Materialval är en av flera faktorer inom arkitektur, stadsbild och kulturmiljö. Förvaltningen bedömer att dessa frågor bör hanteras i ett bredare sammanhang, exempelvis inom ramen för arkitekturpolicy och projekteringsanvisningar, snarare än genom en materialstyrande strategi.

Med hänvisning till ovanstående föreslog infrastruktur- och serviceförvaltningen 2026-05-06 att infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige att avslå motionen. Vid arbetsutskottets sammanträde 2026-05-12 återremitteras ärendet med motiveringen att tydliggöra vilka övriga befintliga styrdokument som är kopplade till klimat, hållbarhet och byggande, hur infrastruktur- och serviceförvaltningen ser att kommunens klimatambitioner kan uppnås inom byggsektorn samt förklara varför motionen "Bygg hållbart i offentliga Luleå" som bifölls 2020 inte resulterade i mer byggande i trä.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens komplettering av ärendet utifrån beslut om återremiss

Tydliggöra vilka övriga befintliga styrdokument som är kopplade till klimat, hållbarhet och byggande

Följande strategiska dokument har koppling till klimat, hållbarhet och byggande:

- Vision 2040 (2021)
- Grönplan (2020)
- Dagvattenplan 2020-2030 (2020), ny inkluderar skyfallsplan
- VA-plan 2040 (2024)
- Miljöpolicy
- Trafikbullenplan Luleå kommuns tätort (2026)
- Cykelplan 2022-2027
- Bostadsförsörjningsprogram (2022)
- Energieffektiviseringsplan (2025)
- Kategoriplan bygg- och anläggning
- Strategi för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (2026)
- Arkitekturpolicy (under framtagande)

Hur infrastruktur- och serviceförvaltningen ser att kommunens klimatambitioner kan uppnås inom byggsektorn

Strategi för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning antogs av kommunfullmäktige så sent som 2026-05-18. I strategin anges nedanstående

med koppling till byggsektorn (bygg- och anläggning samt energisystem) men även transporter och arbetsmaskiner tangerar byggande.

Bygg- och anläggning

Inom bygg- och anläggningssektorn är de största utsläppen kopplade till material, logistik och entreprenadarbeten. Genom att ställa tydliga klimatkrav på materialval, logistik, byggprocesser och entreprenadarbeten i både den egna verksamheten och i upphandlade projekt kan utsläppen från sektorn successivt minska. Här påverkas framför allt de konsumtionsbaserade utsläppen kopplade till byggande och anläggning, vilka till stor del sker utanför Luleås gränser, samtidigt som åtgärderna bidrar till minskad klimatpåverkan över hela byggnaders och anläggningars livscykel.

Målsättning: En bygg- och anläggningsverksamhet som minimerar klimatpåverkan genom cirkulära materialflöden, klimatförbättrade material och energieffektiv förvaltning av kommunkoncernens fastighetsbestånd.

Energisystem

Ett robust och hållbart energisystem är en förutsättning för hela omställningen. Genom systematisk energieffektivisering, flexibel och effektoptimerad drift, samt en hög och växande andel klimatneutral och fossilfri energi i både den egna verksamheten och i upphandlade tjänster kan utsläppen från energianvändning successivt minska. Här påverkas både de direkta utsläppen och de indirekta utsläppen från inköpt energi genom effektivare drift och modernisering av byggnader och anläggningar, samtidigt som det stärker förutsättningarna för elektrifiering av industri och transporter och därmed bidrar till minskade territoriella utsläpp via en mer robust, resurseffektiv och klimatsmart lokal energiförsörjning. Genom aktiv samverkan med näringslivet kan kommunkoncernen dessutom möjliggöra den industriella omställning, bland annat genom elektrifiering, energieffektivisering, restvärmeutnyttjande och resursoptimering.

Målsättning: Ett robust och flexibelt energisystem där effektiv energianvändning, smart styrning och förnybar produktion möjliggör klimatneutral drift.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen (ISF) konstaterar att den beslutade klimatstrategin på flera punkter träffar infrastruktur- och servicenämndens (ISN) uppdrag och ISF ser ett flertal åtgärder som kan bidra till att kommunens klimatambitioner kan uppnås inom byggsektorn. En sådan åtgärd är att i alla upphandlingar ställa krav på s.k. grön betong.

I ISN:s verksamhetsplan 2026 framgår att ISF ska ta fram handlingsplan med förslag på åtgärder och vilka resurser som åtgärderna kräver. Detta är ett arbete som har påbörjats i och med att beslut om klimatstrategin tagits. Handlingsplanen kommer redovisas ISN när den är klar.

Varför motionen "Bygg hållbart i offentliga Luleå" som bifölls 2020 inte resulterade i mer byggande i trä.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 november 2020, § 282, att på lång sikt öka andelen förnyelsebart material i det offentliga Luleå. Beslutet anger inget kvantitativt mål för antalet träbyggnader. I beslutsunderlaget definieras trähus normalt som byggnader där stommen till övervägande del består av trä, medan många byggnader samtidigt innehåller en kombination av olika material.

Fastighetsavdelningens genomgång visar att följande projekt med helt eller delvis trästomme har färdigställts sedan beslutet fattades: Råneå IP:s omklädningsbyggnad (2022) med trästomme och träfasad, Genvägens gruppbostad (2024) med trästomme och fasad av fibercementskivor, Skogsmyrgatans gruppbostad (2025) med trästomme och fasad av fibercementskivor samt Hertsöskolan (2026) som uppförts med en kombinerad trä- och betongstomme. Därutöver pågår byggnationen av Läraregatans gruppbostad med trästomme och fasad av fibercementskivor.

Som jämförelse har Hertsö badhus färdigställts under samma period med betongstomme och betongfasad.

Kommunen har inte haft någon systematisk statistikföring av stommaterial eller andelen förnyelsebara material i byggprojekten, och det finns inte heller något jämförbart utgångsvärde från tiden före beslutet. Det går därför inte att med tillräcklig säkerhet redovisa hur mycket byggandet i trä har ökat sedan motionen beslutades eller vilken förändring som direkt kan hänföras till beslutet. Däremot kan konstateras att merparten av de nybyggnadsprojekt som färdigställts inom Fastighetsavdelningens verksamhet sedan 2020 har uppförts med helt eller delvis trästomme.

Utifrån infrastruktur- och serviceförvaltningens tidigare bedömning, tillsammans med ovan komplettering föreslår infrastruktur- och serviceförvaltningen att infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärendet.

Ordföranden (V) och Madelene Rydehäll (S) föreslår bifalla förvaltningens förslag.

Anette Asplund (KD) och Hans Å Strandberg(M) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag och Anette Asplunds förslag mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag.

Dialog

Dialog har skett internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med samhällsomställningskontoret, kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut, SBF Hid: 2026. 3483
- Motion (C) Bygg hållbart i det offentliga Luleå KF 2020-11-23, § 282 (KLF 2019/851)
- Motion (C) om införande av en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun (bilaga) SBF Hid: 2026.3719
- Protokoll infrastruktur- och servicenämndens 2026-05-12, SBF Hid: 2026.1998

§ 32

Svar på Motion (C) om att införa en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun

Ärendenr 2025/1042-1.1.1.5

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott beslutar att ärendet återremitteras med motiveringen att tydliggöra vilka övriga befintliga styrdokument som är kopplade till klimat, hållbarhet och byggande, hur infrastruktur- och serviceförvaltningen ser att kommunens klimatambitioner kan uppnås inom byggsektorn samt förklara varför motionen "Bygg hållbart i offentliga Luleå" som bifölls 2020 inte resulterade i mer byggande i trä.

Sammanfattning av ärendet

Arne Nykänen och Fredrik Sidevärn (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om införande av en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun. Motionärerna föreslår att Luleå kommun ska ta fram en träbyggnadsstrategi för att:

- öka användningen av trä i byggnationer,
- stödja kommunens klimat- och hållbarhetsmål,
- minska byggsektorns klimatavtryck,
- främja lokal träindustri.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens bedömning

Infrastruktur- och serviceförvaltningen konstaterar att Luleå kommun antagit ambitiösa klimatmål, där målet är att hela kommunen ska vara klimatneutral år 2040. Kommunkoncernen ska vara klimatneutral redan år 2030. Bygg- och anläggningssektorn står för en betydande del av utsläppen, vilket gör materialval och byggmetoder till centrala faktorer i klimatarbetet. Träbyggnation erbjuder flera klimatomåttliga och ekonomiska fördelar, det är ett förnybart material som binder koldioxid under hela sin livslängd och industriellt träbyggande ger kortare byggtider, mindre buller och färre transporter. Vidare har träbyggnader goda boendekvaliteter och bidrar till ett bättre inomhusklimat.

Förvaltningen bedömer trots ovanstående att det i nuläget finns flera skäl att inte införa en särskild träbyggnadsstrategi i kommunen.

- *Klimatpåverkan bör bedömas ur ett livscykelperspektiv*
Även om träbyggnader i dagsläget ofta bedöms ha ett lägre klimatav-

tryck i produktionsskedet, avgörs den samlade klimatpåverkan i stor utsträckning av byggnadens hela livscykel, inklusive energianvändning i drift, underhåll och framtida ombyggnader. Ett ensidigt fokus på stommaterial riskerar därför att få begränsad effekt i relation till kommunens långsiktiga klimatmål.

- *Risk för begränsad teknisk och strategisk flexibilitet*
En träbyggnadsstrategi innebär ett styrande materialval som kan minska kommunens handlingsutrymme att välja den mest lämpliga tekniska lösningen utifrån funktion, platsförutsättningar, ekonomi och säkerhetskrav. Förvaltningen bedömer att materialneutralitet ger bättre förutsättningar för anpassning och innovation över tid.
- *Påverkan på konkurrens och marknad*
En strategi som särskilt prioriterar träbyggande kan i praktiken begränsa konkurrensen i kommunens upphandlingar och vid markanvisningar. Detta kan leda till att vissa aktörer utesluts, vilket riskerar att påverka både kostnadsnivåer och kommunens näringslivsklimat.
- *Pågående utveckling inom andra byggmaterial*
Utvecklingen för att minska klimatpåverkan från andra byggmaterial, exempelvis betong och cement, pågår parallellt. Förvaltningen bedömer att en strategi som ensidigt styr mot ett visst material riskerar att bli snabbt inaktuell och inte fullt ut ta tillvara kommande tekniska framsteg.
- *Klimat- och hållbarhetsmål kan uppnås med mer ändamålsenliga styrmedel*
Kommunens klimatambitioner kan i stället säkerställas genom funktions- och prestandabaserade krav, såsom krav på klimatdeklarationer, livscykelanalys, energiprestanda och cirkulära lösningar. Sådana styrmedel möjliggör lägre klimatpåverkan oavsett materialval.
- *Risk för överlappning med befintliga styrdokument*
Kommunen har redan flera styrande dokument och processer kopplade till klimat, hållbarhet, byggande och fastighetsförvaltning. En separat träbyggnadsstrategi riskerar att bidra till ökad komplexitet och otydlighet i styrningen, utan att tillföra ett tydligt mervärde.
- *Behov av helhetssyn på gestaltning och stadsutveckling*
Materialval är en av flera faktorer inom arkitektur, stadsbild och kulturmiljö. Förvaltningen bedömer att dessa frågor bör hanteras i ett bredare sammanhang, exempelvis inom ramen för arkitekturpolicy

och projekteringsanvisningar, snarare än genom en materialstyrande strategi.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta rekommenderar kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanträdet

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föredrar ärendet.

Ordföranden (V), Hans Å Strandberg (M) och Madelene Rydehäll (S) föreslår att ärendet återremitteras med motiveringen att tydliggöra vilka övriga befintliga styrdokument som är kopplade till klimat, hållbarhet och byggande, hur infrastruktur- och serviceförvaltningen ser att kommunens klimatambitioner kan uppnås inom byggsektorn samt förklara varför motionen "Bygg hållbart i offentliga Luleå" som bifölls 2020 inte resulterade i mer byggande i trä.

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag om återremiss under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har skett internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med samhällsomställningkontoret, kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Motion (C) om införande av en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun, SBF Hid: 2025.3719
- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut avseende motion (C) om införande av en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun, SBF Hid: 2026.1781
- Presentation träbyggnadsstrategi Luleå, SBF Hid: 2026.1943

Motion om att införa en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun

Trä som byggmaterial har många fördelar. Det är klimatsmart, binder koldioxid och bidrar till ett mer hållbart byggande. En ökad andel trä i byggnationer kan dessutom minska kommunens klimatavtryck och stödja de nationella miljö- och klimatmålen.

I november 2020 biföll kommunfullmäktige en motion från Centerpartiet om att på lång sikt öka andelen förnyelsebart material i det offentliga Luleå. Det verkar inte ha hänt så mycket på fem år och kommunen verkar sakna en strategi för hur byggandet med förnybara material ska öka.

Flera kommuner, exempelvis Skellefteå och Växjö, har framgångsrikt infört träbyggnadsstrategier. I dessa kommuner har det lett till ökad innovation, kortare byggtider med mindre buller och byggnader som fått nationell och internationell uppmärksamhet. Skellefteås kulturhus Sara och Växjös långsiktiga satsning på trähus är tydliga exempel på hur en genomtänkt strategi kan stärka både hållbarhet och attraktivitet.

Luleå kommun bör ta tillvara på dessa erfarenheter och aktivt bidra till ett mer hållbart samhälle genom att anta en egen träbyggnadsstrategi. Strategin bör knytas till kommunens befintliga klimat- och hållbarhetsmål för att ge tydlig riktning och långsiktighet i arbetet.

Centerpartiet föreslår därför att:

- Luleå kommun tar fram och antar en träbyggnadsstrategi för framtida byggnationer, reparationer, ombyggnad och tillbyggnad.
- Träbyggnadsstrategin kopplas till kommunens klimat- och hållbarhetsmål.

Luleå 2025-09-17

Arne Nykänen, Centerpartiet

Fredrik Sidevärn, Centerpartiet

Information om pågående arbete med hastighetsöversyn

Ärendenr 2026/251-3.4.6.6

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen beslutade år 2007 om ett nytt, mer flexibelt hastighetssystem, vilket innebär att hastighetsgränser i 10-steg mellan 30 och 120 km/h infördes. Syftet var att bättre kunna anpassa hastighetsgränsen till vägar och gators utformning, öka trafiksäkerheten i linje med Nollvisionen samt förbättra miljö och framkomlighet genom att få rätt fart på rätt plats.

Luleå kommun är beslutande myndighet vad gäller hastighetsgränser för alla vägar inom tätbebyggt område samt alla vägar i kommunen där Luleå kommun har väghållaransvar. En generell bashastighet om 50 km/h gäller inom tätbebyggt område samt en bashastighet om 70 km/h utanför tätbebyggt område, vilket innebär att det är den gällande hastigheten om inte annan föreskrift finns. Bashastigheten är oberoende av gatans utformning och de förutsättningar som föreligger på vägen eller gatan.

Genom en hastighetsöversyn kan hastigheterna anpassas efter omgivningen, trafikanterns behov och andra dimensionerande aspekter och skapa förutsättningar för en trafiksäkrare och mer attraktiv kommun

Luleå kommun har 2025 påbörjat ett arbete med att se över det befintliga vägnätets karaktär och regleringar med det långsiktiga målet att hela vägnätet ska övergå till det nya systemet.

Beslutsunderlag

- Presentation (bilaga)

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Information om analys Bodenvägen

Ärendenr 2026/751-3.4.6.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur och servicenämnden godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Trafiksektionen har gjort en första analys av Bodenvägens utformning, samt vilka kravställningar som finns på den aktuella sträckan - Rostbollen till Mjölkudds rondellen.

Analysen beskriver kort bakgrund, nuvarande vägutformning, kravbild och möjliga alternativa lösningar, samt en grov kostnadsbild för de olika alternativen.

Finns önskemål, kan djupare analys och utredning genomföras på alla, några eller något av alternativen.

Dialog

I detta tidiga skede har inga dialoger genomförts.

Beslutsunderlag

- Presentation "Väg 97 Bodenvägen – Analys efter trafikolycka

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Förslag till beslut gällande sammanträdesordning 2027

Ärendenr 2026/864-1.4.1.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att fastställa sammanträdesordning 2027.

Sammanfattning av ärendet

Kanslikontoret inom kommunstyrelseförvaltningen har samordnat planeringen för samtliga nämnders sammanträden inför år 2027. I planeringen ingår övergripande arbete med strategisk plan och budget samt uppföljningar.

Av tabellen nedan framgår kommunstyrelseförvaltningens förslag på sammanträdesdatum för infrastruktur- och servicenämnden (ISN) samt infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott (ISNAU) 2027.

Nämnden och utskottet föreslås fortsättningsvis sammanträda torsdag eftermiddag med vissa undantag på grund av helgdagar och ledigheter.

Nämnden och utskottet föreslås sammanträda enligt nedan:

<u>ISNAU</u>	<u>ISN</u>
-	28-jan (bland annat val av arbetsutskott)
11-feb	25-feb
11-mar	24-mar*
15-apr	29-apr
13-maj	27-maj
10-jun	24-jun**
-	26-aug
16-sep	30-sep
14-okt	28-okt
11-nov	25-nov
09-dec	21-dec***

* Sammanträde onsdag den 24 mars kl. 8:15 med anledning av skärtorsdag den 25 mars.

**Sammanträde torsdag 24 juni kl. 8:15 med anledning av midsommarafton den 25 juni.

*** Sammanträde tisdag 21 december kl. 13:15 med anledning av julen.

Förslaget innebär att det inte genomförs några sammanträden med utskott i januari och augusti, handlingarna inför nämndssammanträdet i januari kommer dock att publiceras två veckor innan sammanträdet för att skapa förutsättningar för inläsning och förankring.

Dialog

Dialog har förts internt inom kanslikontoret och med infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Sofia Riström
Kanslichef

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Namnsättning av lekplats, Ersnäs.

Ärendenr 2026/855--3.1.3.3

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att godkänna namnet Ersnäsvägens lekplats, i Ersnäs inom Luleå kommun.

Sammanfattning av ärendet

Lek- och aktivitetsplatser är värdefulla platser som många människor besöker och bör därför ur lokalisering synpunkt ha ett namn. Namnen underlättar även vid uttryckningslarm och i arbetet inom kommunens förvaltningar.

Samtliga lek- och aktivitetsplatser är adressatta. Några av lek- och aktivitetsplatserna föreslås få namnet av den park de ligger i, medan andra föreslås få namnet efter den gata de är placerade intill.

Lekplats är en traditionell lekplats för barn 0–12 år med utrustning såsom gungställning, sand, rutschkana. *Aktivitetsplats* är inriktade mot ex. vis rörelse och motion för människor i alla åldrar. Dessa kan innehålla gymutrustning, balansträning, möjligheter till boule med mera. Barn kan med all fördel använda dessa platser.

Namnberedningskommittén har berett frågan och föreslår att lekplatsen får namnet Ersnäsvägens lekplats.

Beslutsunderlag

- Karta (bilaga)

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till

Namnberedningskommittén, enligt sändlista

ERSNÄS

Ersnäsvägen

Tranmyrvägen

Förskola

Tranmyrvägens
lekplats

Ralph
Lundstensgården

Vidmansvägen

Ersnäsvägen

En lekplats som behöver ett namn